

Tallinna mägupõrgu

Romaan

Wabalt äramoonutanud
Richard Kullerkupp

Tallinn, 1923 a.

А.-С. Ühiselu trükk, Tallinnas.

Esimene äravõtmatus.

Tollest õnnetust Gesti tõusiku wõjust Kullist ja tollest õnnelikust müstilisest Gaimte Wallingist „Lõvi“ wõrastemajas.

Wana aumäärt juut esitles end. Nagu näha, ei teadnud keegi jeda nime. Aga ta oli elegandilt ja hästi ettewaatlikult riides. Ta kaelasideme nõel oli lihtne walge pärl, walgewaterlise naisterahwa selja karwa, nagu korsten ütles, ja ta pani 20,000 marka oma ette mängulauale. Kuid ta filmad jädelesid ja olid — hallid.

Koor Kull, ühe Gesti tõusikulise miljondäri wõsu, jeda isa oma warandusest lasi rikkalikult osa wõtta, oli jeda ühes toonud.

Muustati kõhe mängu. Wõõras juut wõttis tumma kummardu- tega mängu wastu, mida ette pandi kahtkümendüht. Sisjapanelud olid korrapäraliselt suured. Riber hoidis kui esimene panfa.

Agul näis mäng harilikuna. Wõit ja kaotus käisid kordamisi ringi.

Aga warsti algas Kulli kaotus. See algas peaaegu samast filmapilgust, kui panga hoidmise kord wana juudi kätte läks. Kull kaotas agul sajamargalisi. Ta mängis rahulikult ja oma mängule andudes. Wana juudi ees segusid wäikesed wabariigi rassatahed tuhanded listega, mida ta oma ette oli pannud.

Kull mängis ainult wäliselt rahulikuna. Sisemiselt oli ta waga suure ärewuses. Mingid kortsud ta otja ees märtsesid närvilikult. Ta raha läks küllalise kätte, ilma et ta jeda tähelegi oleks pannud. Tema meeled olid nagu ühte nägematu ämblikuwõrku kandunud, mis end ifka enam ja enam ta ümber kofku mähkis.

Ta jõi mõned klaasid konjakit ja lasi siis omale üks pudel setti tuma. Sellest ei olnud aga muud abi, kui et ta oma rahataksut wabetas ja nüüd juba tuhanelisi tarwitusele wõttis. Ta oli nad peale löönat pangamajast toonud.

Tema mängu äpardus oli uskumatu. Olid tal head kaardid, siis näis talle, nagu sirutaks keegi ta sifemise olemise kaugemast fopist oma käe ja paneks jelle ta suu peale. Ta nimetas tähtsusetat summa.

Wana juut pidi panga edasi andma. Aga ta tahtis jeda armastusest Kulli vastu veel edasi hoida. Ta ütles:

„Kui herrad neus olep, siis hoian ma jeda panka veel mened ringid. Teie neete, kuis mu ees rahaunnik kaswab. Ma olep Teie armastusweerilise klubi külaline. Kandke minu piimlikud tundmused herra Kulli arwele ja lubage jeda, mis ma palun.“

Olugi, et jee oli wiisakalt öeldud, kolas ütelus siiski nii kaski-walt, et iga wastupaneku emale lakkas.

Klubi teener kummardas argfelt külalise poole. Aga jee mängis kaartidega, mida klubi ise andis ja mis wast praegu ümbrikuft ejile toodi.

Mäng läks kuumemaks. Ka joodi palju. Tasane sofin piiras laua. Külaline ei lastnud end joomise juures „Lufust lahti“. Ta ei unustanud end kunagi. Ta juurtes hallides filmades püüdis rahulik pilk, milles peitus midagi kaskiwat, kuid mis waeuvalt näjfid mängu jälgiwat. Ta käed olid juured, kondised ja rahulikud, nagu oleksid nad puust. Tema palju nooremal kaaskasjel aga jelle wastu warisesid juba förmed, andes tunnistust jšemiseft ärewuseft.

Kull mängis edasi, kusjuures tundis oma taskut iffa enam ja enam tähjenewat.

„Mis on lahti?“ küüis ta eneselt iffa ja jälle. Ta tahtis püüsti tõusta, et aina juure minna, wärsket õhtu sisse hingata ja musta-wasse öösse waadata, millest ta rahustust lootis jaawutada. Aga ta istus omal istmel edasi kui neetud ja ta mõtted lendasid kujukile tüh-jusse kui unes.

Sarilikult ei olnud ta kunagi fergemeelne mängija. Ta jälgis alati õnne käiku ja oli walmis teda kinni püüdma. Kuid sel õhtul ei olnud tema meelet rahal mingit wäärust. Ja näis koguni, nagu kaotaks ta lõbuga. Rahulikult, peaaegu laisakalt andis ta oma raha üle. Ühtlasi jõi ta, ja köis ta meeled, mida ta enam jugugi ei walitsemud, muutusid punasteks kui weritakked. Nad rändasid temaga mingijugufesse kõrbe, kus ei olnud inimesi ega teid.

Ta jai halwad kaardid, jee oli kindel, aga ta mängis ka halwasti. Sapatati juba kõnelema wiimastest ringidest.

Kull ei mõistnud neid sõnu algul. Talle pidi neid mõistetawaks tehtama. Siis tõusis üles, karjus ja lõi rujukaga lauale.

Tundmatu juut tõmbas oma pilgu ta pealt tagasi ja näis, nagu waataks ta nüüd enesesse. Ka ta filma jära kustus. Ta pani kaardid ära ja toppis raha tasku; kuid ta tegi jeda nii hooletult, nagu oleks jee taskurätik. Kuid üks ring oli veel ees.

Kull karjus:

„Va banque!“

Wana juut andis kaardid. Kull Inges oma kaardid ruttu üle. Tal oli 21.

Siis sündis temas midagi, midagi mõistmatut... Ta miskas omad kaardid teiste kaartide peale, pildid väljaspoole, ja karjus:

„Olen jällegi kaotanud.“

Wana juut luges kiirelt oma kaardid üle. Ta film heitis jädeme ja fustus. Ta nimetas arvu, kui oli summa kokku võtnud ja miskas kaardid keel lauda.

Kullile näis, nagu kufuks ta kõikumalt lauast, mis kusagil pime-
duses hõljus, siia, omale istmele.

„Kus ma wiibin?“ küsis ta eneselt.

Ta hakkas kõike oma ümber uuesti vaatama, nagu oleks ta vast praegu siia tulnud. Nägi elektritulesid, omi sõpru, wõõrast manal-
dast juuti, raha ja kaarte.

„Kus ma olen? Kus ma wiibin?“ jampsis ta.

Tema mõtted ärkasid, jaid selgeks. Ta tundis enese vastu lõp-
mata kaastunnet. Silmapilguks mattis pea kätte wähele, lasi filmi
kääbõnjustes supelda ja ütles siis:

„Mis olen ma teinud? Mul oli 21! Seal ütles keegi minu
häälega: „Mul ei ole enam midagi!...“ Seal...“

„Ta haaras kaardid kuhilast ja luges pealtnijed üle. Oli kaks-
kümmendüks!“

Wana juut tõmbas oma suured hallid filmad üsna enesesse.
Need muutusid hoopis wäikesteks. Tundmatu kehast käis kiire wä-
rin üle. Siis tõusis rind ja ta hingas raskest ja sügawalt, nagu
peaks ta palju õhku hinge pumpama.

„Siiga hilja oled!“ ütles ta siis tasa ja karedalt.

Kull raputas pead.

„Minu märkus ei käinud teie pihta,“ wastas ta, „waid minu
eneje vastu. Palju ma wõlgnen?“

„50,000.“

Kull tühjendas oma rahatasku.

„Teie peate homse pealelõuneni 20,000 ja wõlatähga rahule jää-
ma. Olge nii lahke ja kirjutage aadressi ja summa mu taskuraama-
tusse!“

Kui Kull oma raamatu tagasi sai, seisjis seal:

Gaimke Walling.

Hotell „Löwi“, tuba 15.

Kull andis paeratahes oma wõlatähe selle wastu.

„Arminem, es walmis, herra Kull“, lausus Walling, kuna ta
ülles tõusis. „Mu herrad, tohin ma Teid tänaõhtuse wastuwetu eest
tänapä? Sead eed!“

La ütles seda peaaegu viisakuseta toonil, aga mõjuga, mis kõigi herrasid jalule ajas.

Rorsten pakkus talle oma autot.

„Ei, ma tenap, mu oma auto ootab mind all“.

La läks kaunis kergelt, kusjuures klubi teener teda uksele juhatas.

„Kull, sa oled hullumeelne“, lausub Rorsten, kui juut oli lahku-
mud.

„Mis on siis süündinud?“ küsis Kull rahulikult.

„Küsi oma rahapungalt!“

„Mu rahapung on tühi. Kes võitis mu raha?“

„Su sõber!“ lausub Rorsten ja tähendas ukse poole.

„Kuidas minu sõber? Ma näen seda meest esimest korda. Kuidas ta siia sai?“

„Kull, wabanda, ma joowitan sulle Dr. Luiga aadressi. Kudel, top aadresskalenderi!“

Rorsten lehitses, saades raamatu.

„Siin on ta närvihaiguste arstide aadressid, waki wälja.“

„Ma ei mõista, miks sa naljatad, armas Rorsten?“

„Kes tõi siis selle jumaliku katkümündühe mängija siia? —
Sina!“

„See ei ole tõsi, Rorsten!“

„Dr. Luiga juure, mu kallid. Nuttu!“

„Muidugi tõite Teie ta siia,“ ütles keegi teine.

„Mina? Mina? Ma ei mäleta siis ennast sugugi. See võib ehk võimalik olla.“

Kull oli üllatud kogu sellest mõistatusest, mis täna õhtul ta üle heitus. La läks koju.

Sommiku wara, kui ta ärkas, tuli talle meele lahmatu mälestus, nagu oleks ta seda wana tundmatu juudi isandat Lindeni kohwitus tundma saanud ühise laua juures, kus nad teatriist kõnelesid. Aga mis nad kõnelesid ja kas nad kõnelesid „Estoniaist“ või Draamateatriist, seda ta enam ei mäletanud. Tema mõistuse tume koda pidas eneses waewalt veel ühe helgihete finni, mis talle kõne aegu helkis. Ta ei saanud magada, püüdes seda mälestust selgitada, aga sellest ei tulnud midagi wälja.

Rogemus ei selgunud ka selle läbi, misda Kull mänguõõle järgneval päewal läbi elas.

Ta oli kella neljani 30,000 marka lotku saanud ja wiis seda „Lovi“ wõõrastemajja.

Teatati tupp nr. 15.

Herra Walling olla jeal ja paluda nimekaarti. Kull andis selle ja astus peagi tupp.

Keis tuba jeifis mees, keda Kull omas elus kunagi näinud ei olnud. Väite, paks, siledaks pügatud mees juuditaoaliste näojoontega. Ta tegi ka weidra kummarduse.

"Ma tulin wist walesti. Wabandage!" lausub Kull. „Ma tahtsin tupp nr. 15“

„Seal Teie oletegi“.

„Siis on herra Walling mulle wõõra numbri üles annud?“

„Minu nimi olep Walling.“

„Sel korral ei unusta ma mitte. Ma olen mõistuses. Ma ei mängi mitte kahtkümmendüht,“ ütles Kull enesele ja lausub siis wõõrale waljusti:

„Mga see mõistatus saab kohe selguma. Olete Teie jeda kirjutatud?“

Kull hoidis oma taskuraamatu juudi ees, milles Wallingi nimi ja aadress olid.

„Ei“, wastas paks.

„Siis ei ole ma Teile ka kahtkümmendüht mängides 30,000 marka wõlgu jäänud?“

„Mul olep wähe aega. Ma ootan ärihepra“, wastas paks ja waatas taskufella.

„Ma ei sega Teid sõbraga, mu herra, lubage ainult weel ühe küsimuse ette panna. See ei ole minu süü, et ma Teid tülitän. Ma olen kellegi poolt eksitusele wiidud.“

Paks juut nitutas pead.

Kull jatkas:

„Tunnete kedagi juurte hallide filmadega herrat, kes on umbes kuuekümmne aastane, kannab halli kübarat, on elegandilt riides, kel juur nina ja keda ka Wallingiks kutjutakse?“

„Ma weib Teile ainult eitawalt wastata“, wastas Walling toasti nr. 15.

Kull wabandas. Ta küsis, kas jelles wõõrastemajas keegi teine Walling ei ela?

„Ei!“

Kas ei elanud siin ehk keegi Walling enne teda?

„Ei!“

„Esimest korda elus ei wõi ma oma mängumõlga tasuda“, lausub Kull lahkudes.

Ta jäi siiski rahutuks.

Milline taladuskirik nähtus! Tal ei olnud kunagi niimoodi juhtunud, kuigi ta oli mitu korda võitnud ja kaotanud. Tal oli ühe neiega äpardanud. Ta oli „Violaga“ Selvingisse võites merde sulpsatanud ja teda sai päästetud. Aga seda võite võis käega katjutavalt mõista...

Kuid lugu juudi Wallingiga ja 30,000 margaga oli teine. Ta oli jüiski unustanud, et ta võõra juudi ise külalijena klubisse tõi. Ta oli mänginud, kui oleks pea kotis. Ta jäi 30,000 marka võlgu, võõras juut annab aadressi, mis tema ei ole ja võib olla ei tahagi raha faada?!...

Kui Kullil kõige selle vastu uudishimu ei oleks olnud, siis oleks see asi ka unustatud. Kuid kui ta üle Wabaduse platsi läks, vaatas ta uudishimult aetuna vastutulistatele otja, et wana juudi herrat üles leida. Ta läks ringi tehes Lindeni kohvikusse ja vaatas igaihele nina alla, kes seal istus. Ta istus sinna ja ootas, kas mitte mälestused talle midagi meele ei too.

Ja kuna ta nii istus, tundis ta, nagu jookseks ta juure üks teine võõras jõud, millel temaga midagi muud ühist ei ole, kui et teda kurjadesse juhtumistesse juhtida.

Kull kawatseis oma poisimehe korterisse minna, kui ta Korstent trehwas. Ta kutsus teda fergendatult oma juure.

Aga Korsten küsis:

„Noh, on sul nüüd kõik meele tulnud?“

„Mu armas, mul läheb halvasti.“

„Kas 30,000 margaga?“

„Nimelt.“ Ta lõi põuetasku peale. „Ei, seda ei taha keegi faada. „Löwis“ elab küll keegi Walling, kuid see ei ole see. Ta ei ole kunagi kahtkümmendüht mänginud ja keegi ei võlgne talle 30,000 marka. Ma ei jaa sellest rahast lahti! Ma arwan, et minuga midagi halba juhtub. Keegi on mu juures, keda ma ei näe. Kes see on?“

„Lähme klubisse, ehk tuleb hra Walling ise oma raha järele“.

„Kas see tõelik juut Haimle Walling Löwist?“

„Ja, inimene, sul on muresid! Ma tunnen kaasa. Lähme!“

„See! Ehk tuleb ka tema.“

Klubis ei olnud õhtul mängu lusti. Kulli külastati küsimustega.

„Endel,“ küsis keegi teenrilt, „milline oli Wallingi auto?“

„Nagu riigivanema häll, finnine, ilus... nii et ta ühe hüppega wiie meetri kaugusel oli.“

Enam ei kuulnud midagi. Sel õhtul ei olnud kellelgi lusti Kullist ta 30,000 marka ära võita.

Päem enne seda sai Kull ühe grotesk tantsude tantsijannaga tut-
tamaks. See baleriin oli endine Wene keisrikoja tantsijanna, nagu
daam tõendas ja ta esineda balleti õhtuga „Estonias“. Selle kei-
serliku teatri endise artisti juures sai Kull kiiresti oma 30,000 mar-
gast lahti.

„See pidi nii olema, et sa selle raha baleriinale andsid“, lausus
Korsten, kui Kull sellele oma tegevusest teatas.

Teine äramoonutus.

Tollest sõjaaegsest Eesti lendurist Dinkist ja
tollelt endiselt Wene keisrikoja baleriinast Anju-
ta Pawlownast.

Keliteistkümmend päewa olid need Tallinna elanikkude ringkon-
nad, kellede rõõmsamad elupäewad ajaks olid, mil nad oma igawust
ainult närive ja werd pinewuses hoidwa kaardilaua taga wõisid pele-
tada, kihewil ühest tundmatust, kes, kuhu ta ka ilalgi läks, end raha-
ga täitis.

Wõitja oli alati uus isik. Juba oli wõitja noor spordimees, juba
mõisjoomanik Wiljandist, juba optant Wenemaalt ehk mingi wäljamaa
saatkonna liige. Esines ka kui endine Wene kindral, oli täna jant-
miljonäär, homme lätlane Riias, tunahomme Berliini kaupmees.
Juba muretses kaupa Wenemaale, juba pidas walutaári Siibawis,
ehk oli pangadirektor. Ta oli alati uus, teine isik aga ettekujutus te-
gi kõigist ühe ja sama inimese.

Talle ei olnud kujukil feltskonna ukseid kinni. Raha oli wäti,
mis kõik lufud awas, kallis kasufas kattis iga elukutse ja briljantndel
hülgas filmatorlawamalt kui kellegi iseloom. Kõigist sellest näilisest oli
kiisalt, et igasse feltskonda pääseda, kuhu soowis.

Rii ei olnud ühski enam teise cest kindel, ja igas feltskonnas,
kus kaarte mängiti, oddati õnnemängijat igal õhtul. See wõis olla
iga naaber.

Ametikohtades ei wõidud esineda kaebusega rööwlikku mängija
kohta, sest et igasugused awalikud mängupõrgud olid keelatud. Teda
ei wõidud fungi jälgida. Aga ta õnn mängus oli kõigis sala-
mängupõrguis nii suur, et kuidagi uskuda ei wõinud, nagu oleksid
wõidud loomulikul teel saawutatud.

Kull pääsis oma tantsijanna kaudu, sel juba suured tutvused
olid, kui endisel keiserlikul artistil, mitmesse feltskonda, kus mängiti.

La fuultis palju mängurõõmlist ja mitmelt poolt korraga, sest artiste huvitajad jarnased isikud, kes elus kui ojavad näitlejad esinesid. Nad nägid neis teatri reformaatori. Semreinowi teooriate praktiseerimist.

Aga Kullil oli väike igapäevsel tarf pea. Ta mõtles küll ifka veel loo peale 30,000 margaga, aga enam naljakast külljeft. Ta uskus täna koguni, et sõbrad olid tahtnud temaga nalja teha, ja et ainus jaladus selles loos juut Walling on, kes teenri Endeliga kofku mänginud.

Seda enam oli ta üllatud, kui ühel õhtul üks herra Sink end teatas ja kogu selle loo uues joendas.

Kull oli väga tagasihoidlik.

Siis ütles küllaline, ta olewat jalapolitseinik. Herra Sink läks isegi pealetükkivaks ja tõi ühe soovi esile. Ta pidawat jeda kui kriminaal ametnik ette panema.

Oleks Kull vähemalt oma sõbranna Anjuta Pawlownaga kõneleda mõinud selle asemel, et selle mehoga istuda ja mõtelda, mida kõneleda ja mida mitte. Ta armastas Anjuta Pawlownat, kuid ei armastanud süüa wanu toite.

„Wabandage, Teid tõmbawat küll mingid fidemed preili Anjuta Pawlowna poole, mille tõttu ma Teilt Teie asjadesse segamises wabandust palun“, lausjus küllaline.

„Ah, mu taewas!“ haigutas midagi Kullis.

„Kas Teie mõite mind selle daamiga lasta kofku saada? Oma ametikohuste täitmise tõttu. Kui Teie lubaksite mind kui eraisikut selle daamiga kõneleda? Muudugi pean ma Teist lugu ja mul ei ole ka daami vastu midagi. Kuid Teie teate Gestimaad ja ka teenistust. Ärge jaage rahutuks. See ei ole midagi muud kui ettewaatus. Teie ei saa selle läbi kuidagi kannatama.“

„Kuidas jeda kõike mõista?“ küsis Kull kindlufeta.

„Teie olete muudugi oma õnneliku mõitja peale mõtelnud?“

„Tõtt öelda näis mulle see asi üksmahe jaladusklik olewat. Kuid ma olen unustanud, et ma teda klubisje ije kaasa tõin, minu sõprade nalja tagajärjena.“

„Aga see juut Walling, kes hotellis hoopis teine oli kui õhtul enne jeda klubis?“

„See on mulle veel täna selgufeta. Antakse ju mõlts aadresso üles, et nalja teha. Sel juhtumisel tehti jeda selleks, et 30,000 marka mitte wastu wõtta.“

„Kas Teie selle peale ei ole tulnud,“ ütles ametnik, „et mõõras jundi wanaherra oma wõidu saawiltas walemängu teel? Se oli ettenägemata juhtumus, et ta Teie käest raha kofe kätte ei saanud.“

Ta nimetas ühe juudi nime, mis talle sel filmapilgul meele tuli ja mida võib olla, juhuslikult oli kuulnud. Võib aga olla, et herra Haimte Walling „Ewigs“ oli Teie klubi mängija teises maskis? Teie ütlesite, et esimene oli väite pärs mees, teine aga suurem . . . Mängite Teie veel?”

„Mängin weidi niimoodi ja naamoodi.“

„Ühes preili Anjuta Patlownaga? Ma olen nimelt Teie seltsimeestega sõbrustanud. Korstnaga nimelt! Ta saab Teid mulle esitlema ja meie uuendame oma tutvuse. Ma loodan ka Teid oma poole võita.“

Siis lahkus Dink. Ta läks oma büroosse.

Kuu aega enne seda külasäitu oli Dink ühes professis, milles ta kui advokaat esines, esimest korda näinud, kuis mänguägedus Tallinna kihama pani. See oli ühes artistide klubis mängupõrgu ümbrise tuleku puhul. Ta armastas seda ilu, mida hasardmäng kohutunikkude ja kaebeluste fantaasias ja närvides avaldas. Ta oli enne isegi korrapäraselt mänginud, mänginud armastusest mängus inimesi näha ja mitte ahnusest või mänguhatgusest aetuna.

Professis oli ta näinud, millist hädaohtu rahvas mängu läbi saavutab.

Eks olnud sõda hasardmäng, mida maailma rahvad aastaid läbi õppinud mängima? Ja kui mitte ise mängima, siis vähemalt seda mängu jälgima. Sõjaväed olid võidu ja kaotuste kaartideks rahvastele. Algul filmas rahvas osalt teiste mängu, siis sai ta aga ise kistud kogu oma jõu ja energiaga selle mängu keerisesse, ja algas kuid vältav süstemaatiline mäng. Tekkis spekulatsioon, mille osavad operatsioonid võisid tekitada öö-päeva jooksul kerjus-kopifukogujaist miljonääre ja mille ebaõnnestunud operatsioonid võisid miljonäärest teha kerjuseid. See oli kõik mäng, hasardmäng. Algas kullawihma sadu ja tants kuldvasika ümber. waldas kõik rahwused. Kogu maailm muutus mängupõrguks, lubatud, ihatud mängupõrguks, kus walitsejad termed riigid mängu peale panid ja . . . ja kaotasid.

Sõppes sõda. Raha oli oma hinnas langenud ja walitjes fiisk enam rahwa hinge kui ükski muu. Sajadtuhanded olid sõja läbi selle mängupõrguga harjunud, mis oli omas olemuses kõigi waldam. Kõik olid harjunud kõike kaardi peale panema, ka oma elu, omad ihulikkmed. Ja ei ole ime, kui peale sõda lagunes mäng kui kaff, kui töbi: mängiti majades, all ja ülal, mängisid termed tänawad,

agulid, linnad. Mängiti mitte üksnes kaartidega, mõtetega, vaid ka tegudega, tahtejõuga, talendiga ja ihuga.

Rogu maailm muutus mängupõrguks.

Mängijad ka need inimesed, kelle loomus miidu mängu vastu oli, kes lahedalt ja lõbusalt olid elanud ilma mingi ärevuseta, haiglaste kalduvuseta.

Siin oli juba kahekümnekaheksa aastane. Ta oli advokaat. Sõjas astus ta vabatahtlikuna lendurite salka, kuna ta nooruses sporti armastas ja lennu vastu elavust tundis. Lennust ja sõjast karastatuna, alustas ta pärast oma endist elukutset, kus siis huvitav mängijate protsess esile tuli, mille tõttu ta mängus rahvale hukatuslikku pahet hakkas nägema.

Ta oli kõige pealt ühe ministri juure läinud, sellele avaldanud, mis ta näinud ja mõistnud, ja pani talle ette selle uue koleera vastu võitlusse astuda, muidu hakkub rahvas. Üksnes siis võib saavutada võimsat produktiooni riikliku hoone tööstuses, üksnes siis võib piiri panna rahaturgi langusele, üksnes siis võib noor vabariik kosuda tugewaks ja võimsaks üksusets jne. jne.

Minister naeris. Ta oli uus mees. Ta ütles: „Cesti rahvas on küllalt terve. Teie olete pessimist!“

Uga Ant lausus: „Ta on läbi ja läbi tõbine! Kuis võib ta farnaste aastate ja elu järele terve olla?“

Seal andis minister, kes end mitte küllalt kindlalt omal kohal ei tunnud olevat, järele, et kõik võimalusi oma seisukoha parandamiseks kasutada, ja lubas toetuse moraalselt, kui ka rahaliselt. Pealegi nägi ta, et Vint farnase ala ainult idee tõttu valis.

Vint ajus kõige oma ihu ja energiaga tööle. Ta ei jäänud mitte oma lihtsa ameti palja nime, büroo ja klubi juure, vaid haris ja täiendas uut asutust, oli ise igal pool ja kogus andmeid, mida ta kasutada võis. Ta tahtis mänguhaigeist ise mänguvastaste kaardimäe luua. Kii leidis ta oma mõtteosalise kõige pealt Korstnas, kellest ta ka Kulli lugu oli kuulnud.

Ta ühendas Kulli loo teadetega tundmatu mänguröövli kohta, kelle üle ilka enam ja enam kaebtuji kogus ja kes mitmena inimesena näis tegutsenwat. Ta ta sai tõega mulje, et see kõik on ühe inimese töö. Ka Kulli kogemus võis sellega seotud olla. Ja Vint lootiski, et see mõtme annab lugematu hulga teiste firitööde valgustamiseks.

* * *

Kui Vint oli läinud, riidles Kull hull aega enesega. See ettevaatamatu ülesastumine, millega Vint esines, mõjus ta veale. Ta

aimas, mida Lint soovis. Minut hiljem sõitis Rull tantfijanna fuure ja kõneles talle Linti külastärgust.

„Sumala nimel, ära meid mitte oma Lintiga tinti uputa,“ lausus Anjuta.

„Aga . . . aga . . . peame meie mõnda walemängijate mängu-põrgut? Hetame meie alatult? Meie elame ainult ja wõtame elult lõit. Mis ja mõtleb, Anja?“

„Armsam,“ lausus daam, „iiks wõit kaartidega . . . pangahoid-ja . . . lufustatud uksed ja Lint! See wõib meele pahuraks teha!“

„Ma iiklejin talle, aga . . .“

„Lollus!“ lausus keiserlik baleriina. „Sa oleks pidanud end tei-fiti esitlema. Cedi toob täna oma sõbra kaasa. Meie läheme Josselite juure. Korsten telefoneeris, et ka tema tuleb.“

Siis tuleb Lint ühes. Ükskõik see peab nii minema“.

Josseli merirestoraani ülemkellner juhatas Korsten'i ja Linti peale õhtutantsi läbi ühe tagumise käigu keerdtrepi üles tuppa, mil-lel muud väljakäiku ja ühtegi akent ei olnud.

Saalise keskel oli laud, mis igalt istmekohalt oli aukus, nii et istuja paremalt ja pahemalt poolt lauaga küünarnukkide alt piiratud oli. Plate oli marmorist. Laua ümber, istmete taga, tõusis pörand kõrgemale, aga seinad olid pikutusohwadega ühte ehitatud, millede peal waarmarja karwa polster mustade ornamentidega. Laual seisis wassfetel jalgadel klaasist lihwitud tiinder, mis järeles elektri-pirni-dest, mida hõbedased käed finni hoidsid. Seinad oli kaetud samajuguse marmoriga, millest oli lauatahwel.

Lintile esitleti endist keiserlikku primadonnat.

„Ma ei wõinud mitte waitida, herra Lint. Mu sõbranna on ettevalmistatud. Urge pange jeda pahaks, palun!“

Lint tegi kerge kummarduse.

Lintile ja Korstnale olid platsid laua juures alles hoitud. Nad istusid, ilma et neid edasi oleks esitletud, kuid kummardasid.

Mängiti „baccarat'i“.

Korstnen nikutas Linti poole:

„Ainult see noormees walge habemega on wõõras. Leised mängivad ikka siin.“

Lint heitis pilgu nimetatud nooremehe peale ja nende pilgud treshwasid wastamisi. Nähes, et ka teda waadatakse, waatas Lint kõrmale. Aga ta tundis, et wõõras tähele pani, kui temast kõneleti. Nii tihti, kui ta ka wõõra peale waatas, nägi ta ka selle pilte ikka oma peal.

Wõõras mängis külmalt ja tagasihoidlikult. Ta kaotas tihti. Siis pööris Lint oma tähelepanu järgmise peale. Kõikide pilgud

viibisid walgel otvaakil laual, kuhu kaardid wälja löödi. Garwa waatas teegi kõrwale. Siin oli ihandaid jabatuubedes ja defolteeritud daamesid.

„Nende teiste seas teda ei ole; siis on ta ikkagi see walgehabe-mega mees,“ mõtles Lint.

See waatas ta otša. Lint filmas tantsijannat, kes ikka Nulli kasjast wõttis, kui kaotas. Kui keiserlik baleriin aga wõttis, siis pani raha oma ette hunnikusse. Ühe mängijas arwas Lint aga ühte Eesti näitlejat tundwat, kelle pilti ta Berliinis ilmuwas „Meg'is“ oli näinud — jalgpalli mängimas teiste näitlejatega.

„On see Linna?“ küsis ta Korstenilt.

See noogutas jaatawalt.

Lint wõitis weidi. Ta ei mänginud kauem, kui arwas, et küllalt. Siis andis oma platši ühele wanemale ihandale. Ta istus sohvale ja waatas umbes tund aega pealt. Siis lahkus, kuna Korsten kaasa läks. Null jäi daamiga. Kui Lint astmeil oli, waatas ta weel kord tagasi.

Talle näis, et walgehabe oma suure halli filmaga äraminejaid jälgis ja siis kiire pilgu Anjuta peale heitis. Aga see wõis ka walgushelt olla. Kui Lint trepil oli, nägi ta ühte daami, kellega peaaegu kofku pörkas. Ta waatas talle üllatatult filma, astus tagasi ja läks. Ta tahtis Korstenile öelda:

„Ma ei ole sarnast daami kunagi näinud!“

Siis aga tuli talle see kui wõrgutus ette. Kodus heitis ta peagi magama. Kuid walge habemega mehe hallid filmad tulid talle ka unes meele, mis wanemad näisid kui habe.

Kui ta hommikul ärkas, tundis ta tungi feerdtrepil lohatud daami uuesti näha.

Kolmas äramõnnutus.

Tollest walgehabe-mega edisest würstist, kes kaarte mängis, et juguwõisa uuesti troonile aidata ja tollest jümpaatilisest walgest naisest mängupõrgus.

Järgmisel õhtul peale seda oli Lint Josseli merirestoraani lähebale ühele muusikalisele õhtule palutud. Reegi noor klamerimängija mängis moderne teoseid. Lintil oli igaw, ta oli rahutu ja tal oli tundmus, nagu laseks ta midagi tähtsat kusaqil mujal kaduma

minna. See tunne oli nii waewatu, et ta salafesi majast lahkus, jättes perenaisele ainult wabandawa kaardiseja maha.

Ta tuli Josseli juurest mööda ja tahtis edasi minna, seal tuli tal tahtmine merirestoraaani sisse waadata, kus nad eila kaarta mängisid. Ent aknaid olid eesriided ees, millede taga nõrk tuluke kumas.

Esimisel korral oli ainult neli akent. Kuid kõik oli pime. Lint ütles enesele: „Ometi põleb tuli . . .“ Siis läks ta sisse, täis lootust, et kohatud daami jälle näha saab.

Ulemfellner tuli kohe ta juure, wõttis kübara ja mantli ning sofiastas:

„Marmorlaud?“

Sellejuures waatas põnewalt wõõrale otša. See sõna oli, nagu näha, märgusõna keerdtrepile.

Lint noogutas:

„Ja.“

Ulemfellner astus kiiresti tema ees tagaätku. Lint jälgis teda. Siis juhutati teda keerdtrepist üles.

Esimene inimene, teda Lint mängulaua juures nägi, oli walgehabe. Ta istus raskelt omal istmel, laiadlaine, nagu ta oli, ja waatas tardunult üle laua oma wastasolewa mängija otša. Ta istus nagu rööwloom, kes oma ohwirile juba käpalöögi on annud ja ootab, mida see nüüd ette mõtab. Ta näis ainult üks muskel olewat.

Sarnase leiduse tegi Lint. See mõjus ta peale nii, et ta ehmatas.

Üks plats oli tühi. Lint istus ja wõttis oma rahatastu wälja. Ta tegi, nagu ei oleks midagi tähele pannud. Walgehabe hoidis panka. Wast nüüd filmas ta Linti.

Lint nägi, kui ta esitamisest pahandatuna omaid filmas tema kohale tõstis. Siis pööris ta end kõrwale. Sellejuures jurus ta hünale wastamisi ja keeras kaartid ringi.

Üks mängijatest ütles:

„Sass on jälle kaotanud.“

Kõik waatasid tähelepanelikult kahwatu, kõhna mehe peale.

Sass liikkas metsiku, kuid uinuja, hüpnootiseeritu liigutusega kasjatähed walgehabe me ette walgele omaalile lauale, kuhu ta raha oli pannud. See nokkis raha kottu kui rööwlinde. Raotaja lastus tagasi, wõttis ühe uue tuhanelise ja pani selle pikka, unistaja loidusega oma ette samale kohale, kust kaotatud raha eemale liikkas.

„Kui palju Teie nüüd kaotasite?“ küsis keegi daam Sassi taga. „Neil on elus õnne, kes nii wäga kaotawad. Ma filman Teid kui wõidujooksjat. Teie peaksite ühe rekordi üles seadma. Raotuse rekordil Siis jaate elus nii õnnelikuks, et ma Teid . . .“

Daam naeris piltawalt. Seal tundis Dink magusa ehmatusega kõnelejas selle ilusa naise ära, keda ta eila keerdtrepil kohtas.

„Kõik on valmis!“ hüüdis walgehabe waljul häälel, liiues kõnelejal wiimased sõnad suust tagasi.

Sass ei wastanud daamile. Ta tegi ainult, kui pangahoidja hüüdis, ühe melanhoolse tõrjuwa liigutuse kasatähe kohal käega, liigutuse, täis saladust ja nagu tahaks ta raha kaitkeda.

Ta filmas omi kaarte. Peale tema ei olnud keegi sel korral wälja pannud.

„Ma annan,“ lausus walgehabe terawalt.

Sass noogutas unistawalt:

„Ei.“

Dink filmas Anjuta wärwitud juukseid kellegi näo taga walgenemas. Nga wõõras naine, keda kohtas, kiitkestas teda enam. See oli hoopis teine kraam.

Pangahoidja waatas omi kaarte. Tal oli ainult neli. Ka Sass luges üle otsekui palangulijes olekus. Tal oli kolm.

„Ta mängib, nagu oleks ta eetrit joomud!“ sosistas Dinki kõrwalolew daam. „Kolme juures mitte ühte wõtta! Lollus!“

Wõttes raha, waatas walgehabe möödaminnes Dinki otsa. See juurendas oma fiskepaneku summa. Ta wõitis, kaotas mõni kord wähele ja wõitis jälle.

Sass kaotas alati, iga kord. Dink wõitis sijemiselt ifka enam tema partiist osa. Ta asetab oma raha, nagu oleks see kaitseriistaks Sassi, walgehabe vastu . . . nagu tahaks ta sellega mingit hoopit walgehabelele anda.

Dink nägi, et walgehabe ei waatanud kellegi muu kui tema ja Sassi peale. Ta wõitis sellega siis wõitluse vastu. Dink tormas ülepea-taewa wõitlusse, kuumawereliselt, ühest tumedast jõust aetuna, mis teda pangahoidaja vastu wihale ajas. Ta kaotas end iseenejes. Ta ei mänginud enam, et waadelda ja jälgida. Ta andus mängule. Ta mängis niisama kui kõik need teised inimesed, kes selleks juba mängupõrgu tulnud. Ta unustas isegi ilusa naise. Kui ta seda märkama hakkas, häbenes ta end ja tal tuli niiid esimene kord sel dhtul mõte toas ringi waadata, kas Kull jeda kõike näeb.

Nga see ei olnud sugugi Kull, kes tantsijanna Anjuta taga istus. Dink waatas esjinult ringi. Kulli ei olnud seal. Tantsijanna istus ühe tundmatu austajaga kellegi mängija taga, awaldades kaunis perekondlike wahetõrvi. Niiid tundis Dink end jälle iseenejena. Ta jättis mängu järele ja lahkus jaalist, olles oma peale wihane. Kui ta keerdtrepil oli, nägi ta, et ka walgehabe üles tõusis.

Sink oli oma auto muusikasõprade maja juure tellinud. See tuli talle wast siis meele, kui ta juba tükk maad linna poole oli läinud. Nüüd läks ta ruttu tagasi ja sõitis ära. Ta lastis kohe sängi. Aga ta ei saanud uinuda, kuna teda mõte waemas, et ta sealt lahkuma ei oleks pidanud, waid sinna jääda oleks wõinud. Ta oleks pidanud Sasliga kõnelema.

Ta tõusis jälle üles ja luges hulk artiklid läbi. Nende wõraste inimeste ülesannete järele, kes samuti kui Saks, olid kaotanud, sai ta mulje, et nad ka samuti kui Saks, olid kaardilauas mänginud, kusjuures nad wõitjat walemängijaks tunnistasid. Oleks ta jäänud ja end mõistlikult ülal pidanud, siis oleks tal wõimalus olnud esimene ford näha, kas kirjeldustest mäng wälisele waatlejale andis wastawa mulje, ilma et ta ise kirjeldajate oluforda oleks saanud ristud.

Sink tuli otsusele, et ta peab teisiti töötama, üsna teisiti! See tahtmine ei aita üksi. Soolfus ei aita ka üksi. Enesefalgamist, õiget distsipliini ja enam kawalust!

„Ma pean kõifide wõtetega töötama, et wastast piüida . . . maskeerimijega, jalajase walwega . . . Ma pean ise wõitma, ilma et ma sellejuures narriks tarwitseks jääda . . . Walehabemega . . . peidetud browninguga jne., mõtles Sink.

Ta waatas peegli ees oma puhtaksäetud nägu ja hakkas grimmasse tegema, et oma näole teist ilmet anda. Ta kleepis paberist wäljalõigatud habemed ja wurrud ette, et katset teha, kuus ta selles maskis wälja näeb, kui ta end kunagi tõelikuna jumbestab.

Järgmisel päewal lasi Sink omale politsei poolt tarwilisi asju muretseja. Kellegi asjatundjaga proowis ta kõik järele, lasi habemeid kleepida, wärwi abil omi näojooni muuta ja end nooremaks ning wanemaks teha jne. Nüüd wõis ta kui tõusit miljonäär, kui autojuht, kui laemafapten, kellner, tööline, päewaawaras jne. esineda, Enne lõunat wiibis ta politsei muuseumis, päewapildistas omi walehabemeid jne., andudes tööle fanaatilise hoolega.

Nõnda möödus päew ja õhtul oli tal tunne, kui oleks ta tugewamaks inimeseks saanud. Ta tees tööhast ja ta oleks kohe kogu Tallinna mängupõrgud läbi jooksnud.

Aga ta läks ainult Josseli juure. Rana oli ta kahelnud, kas ta mitte mõnes uues kujus sinna ei läheks, kuid pidas kohasemaks enne end uues kujus esinemiseks wälja õpetada, kui et kohe uue katte all tegevusse astuda. Ka wõidakse ta praegu sellega wähe. Ta pidas kohasemaks end omas wanas olekus tunda anda walgehabele. Ka Sasliga joomis ta kõnelema kaardimängu üle, mille läbi see nii palju kahju saanud. Nii läks ta siis sarnasena kui ta oli.

Oli juba hilja, kui ta sinna jõudis. Kuul oli seal. Aga ei olnud

walgehabetega meest ega Sassi. Kullilt kuulis ta ainult, et esimene olewat lohe viimase järele lahkunud ja et see olewat igatahes ainult paljas juhtumus. Sassi olewat nagu unest tõusnud. Keegi ei tunnud teda öieti. Ta ei olewat enne kunagi Josseli juures käinud.

See daam, kes Sassi taga istus, oli pannud siis kolmekümne- ja kolmekümmenelja-tuhandelised summad mängule. Walgehabe olewat need summad võitnud. Ta võitnud aga enne, kui ta panka hoidis. Rõik olewat korras olnud. Teenija ainult, kes kaartide eest hoolitseja, olewat lohakas.

Kõneledes eelmise õhtu mängust, ei mängitud tol õhtul enam.

Anjuta Pawlowna ütles:

„On inimesi, kes on mängust sündinud, ja kui nad ihe ainsama kaardi kätte võtavad, on see äs. Nad võivad teha, mis tahavad. See on tugevam kui nemad. See on nende waim, nende jumal.“

Aga Kull ei uskunud seda mitte. Ta uskus, et iga mängija ükskord ikkagi õnneseeriat tabab. See ootab teda, olles walmis õnne nõia poolt. Sest Kull uskus, et igal inimlapsel on oma hea nõid. Seda filmapilku peab aga tabama, ei tohi lasta kaotsti minna. Ükskord saab ta ikkagi võiduwilja noppida, nagu õunu sügisel . . .

Walgewerelist meest ei teadnud keegi. Sassi oli teda kaasa toonud. Ta esimesel õhtul olewat nad seltsis lahkunud. Niisama kui teisel õhtul. Teda peeti üheks troonilt tõugatud Wene keisrikõja würstiks, kes Gestis warjunime all elada. Ta oli nii käskiv ja sõnatehew kõnes. Ta kõneleda puudulikult Gesti keelt. Nii siis endine würst, kes raha tarwitas, et aidata oma suguwõsa unesti troonile pääseda. Võib olla, tahtis ije troonile saada.

„Mul on imelik tunne ta vastu,“ lausus Kull, „tunne, nagu oleksin ma temaga kunagi ennemalt loos mänginud . . .“

„Vollus!“ lausus Anjuta.

Kuid ka Linkis peitjeseid samasugused mõtted. Mitte nii, nagu oleks ta temaga mänginud, waid nagu oleks ta teda kunagi haawanud, raskelt, unustamatast haawanud. Aga kuidas? Kus? Millal? Seda ma ei tea. Mulle näib, nagu oleks see unes juhtunud.

„Tal on kurjad filmad,“ lausus üks naine.

See hääl näis Linkile tuttav. Ta waatas sinna. Seleda walguse taga oli nurk nii pime kui aul. Ta ei näinud seal kedagi.

Anjuta wastas häälele pimeduses toonil, mis Linkile wastif näis:

„Kurjad filmad! Mida sellega öelda tahetaks? Mängu ei maadelba ialgi püha ingli filmega.“

Nurgast kuulduz:

„Ta vaatles Sassi, nagu röövloom oma surmale mõistetud ohvrit!“

Sin k hiiidibis:

„Just sarnane mulje oli ka minul.“

Ta tõusis elavalt üles ja läks nurga juure, kuid kargas tagasi. Seit kõneleja oli ilus võõras naine. Sinki nägu läks üleni punaseks. Ta siida hakkas floppima, nii et talle näis, et siidamelöögid ruumis kuulsid.

Siis taltsutas end. Ta ütles enesele: „See lugu on päris hull! Ma otsin kurjategijaid ja olen valmis igalviisi armastama, keda ma, võib olla, juba homme wangimaja pean toimetama. See on weider!“ Ta rahustas end, kummardas võõra ees ja lausus:

„Mind huvitaks teada, kuidas armuline daam samajuguse mulje sai kui minagi?“

„Seda võib sellega seletada,“ vastas daam naerdes, „et minul ja herra Sinki siimine olemus kokkukõlas on.“

Sinki ehmus. Teda tunti? Tunti tundmatu poolt. Aga muidugi. Anjuta Pawlowna läbi. Tema, Sinki, salajane kriminaalametnik, advokaat ja seaduse esitaja . . . igal pool tuntud isik. See oli kena! Ja, see Anjuta!

Ta waatas hästi walgustatud toas ringi. Tantsijanna pea hiilgas teiste peade seas. „So, sina!“ sõimas ta endamisi. „Sa tahad mu rahu rikkuda, sina . . .“

Seal mäletas ta pilku, millega walgepea tol esimesel õhtul tantsijannat vaatles, ja ta lõpetas: „Sa võrukael!“ Seit niisid oli tal see kokkumäng selge. Anjuta, keiserlik tantsijanna tõi walgepealise ohvrid siia. Ta ähwardas: „Dota ja, ma passin peale!“

„Meie ühine waade näib Teid mõtlemas panevat,“ lausus võõras daam.

„Minu mõtteid saab tõega välja arvatud. Urge mulle jeda pahaks pange, armuline proua,“ palus Sinki, „see on mõistmatu, kuis võõras mõim Teie läheduses mind waldab. Aga jeda võib siiski seletada . . .“

Ta ei lõpetanud. Kas ettekujutust waldasid teda äffi: See naine oli tõega ilma süüita waatlejal! Kui tal sarnane proua abiks oleks! Aga teine ettekujutus, jälgis kohe esimest: Kas see ei tasuks waewa, kui kõik need otsimised, püübed, soowid halbade inimeste seas jätta ja jeda prouat armastada? Ta on armas kui kuninganna! Ta on uhke kui jumalanna!

Seal tundis ta, kuis sümpaatlise naise käsi ta kätt puutus.

„Tasa,“ sosistas naine, „palun!“

Selle beale näai Sinki, kuis kolm kandat tuwra tulid. — Rõige bealt

tuli üks noormees, teda ta näo järele tundis, seft tema tähelepanu võitis mõne päeva eest ühel Eesti kunstinäitusel see asjaolu, et keegi ihand lubistlisi pilte, millest keegi aru ei saanud, kofku ostis. Siis küsis ta ostja nime järele. Saali teener lausus: „See on Kulb.“ See Kulb oligi see noormees, kes kõikide ees siia tuli.

„Herra Zink,“ kuulis Zink daami sofistawat, „kas Teie tahate mulle üht heategu teha?“

„Ma seisan Teie teenistuses.“

„Herra Zink, ma soowin teiste nägemata siit lahkuda. Võite Teie mind seejuures aidata?“

„Kuis wõiksin ma seda teha?“

„See on lihtne. Pange tähele kätku ukse juure. Sinna on ai-
nult mõned sammud. Näete Teie? Pange seda niimoodi tähele, et ta pimedas teate, kus üks on. Ma olen tundma õppinud, kuis elektri-
tuli funktsioneerib. Napp on esimestel astmetel. Ma lähen sinna, keeran ära, Teie aga kasutage pimedust, et trepi peale minna. Olete minust möödas, olen ma igalühel teel ees, kes trepi juure tahab minna, et Teid jälgida wõi nuppu keerata.“

„Heal Ma tänan Teid!“

Pögenemine õnnestas. Kui Zink daami nägi alla jõudnud ole-
wat, pööris ta jälle naerdes tuppa tagasi ja ütles:

„Mäng, mille järeldusel ma täielist pimedust ei wõinud ette ar-
wata. Urge pange seda mulle pahaks.“

Naerdi. Aga Anjuta Pawlowna seisis kahwatuna trepi wäljakäigu juures, kuhu ta ühe hüppega pimeduses oli jõudnud. Ta rahustas end warsti ja lähenes Kullile, paludes wiimast teda kohe ära jaata. Zink jälgis neid trepist alla.

Soomides jõogisaalist läbi minna, nägi ta, kuis ülemkellnes Kullile ühe kirja andis. Kull läks ühe tühja laua juure, mille kohal põles lamp, kistuse ümbrifu katti ja wõttis wäikse kirja wälja.

Siis sündis nii, nagu oleks mingi nägematu loõk teda toolile tõufanud. Talle lähenes tantsijanna. Ta pani sedeli tasku, tõufis ja jälgis feltskonda.

Wäljas lahkusid küllaltised üksteisest.

Kull tuli weel kord Zinki juure tagasi ja ütles talle wärisewal häälel:

„Ma pean Teiega kõnelema. Weel täna õõsel. Kas Teie wõite mind omas korteris üheks tunniks kohata? See on hirmus. Mind jälgitakse.“

„Waadake siia,“ lausus Kull, kui ta Zinki juure tuli.

Üks ümbrif Kulli taskust langes Zinki lauale. See awas selle, tundes sealt kaartise efile. Selle peal seisis:

„Mõlgnen herra Wallingile 30.000 marka. Maksta 21. novemb-
ril kell 4 peale lõunat Kull.“

„Minu mõlatäht,“ lausus Kull hääletult. Sa natuke aega hil-
jem: „Pöörake ringi!

Sinik luges teisel küljel:

„Teid saab tähele pandud. On ainult minu asi, et ma 50.000 mt.
fisje ei nõua. Mäng on mäng! See olgu ainult Teie ja minu vahel,
millega ühelgi Sinikil tegemist ei ole.“

Sinik oli üllatatud.

„Ja, ja, ja,“ hüüdis ta ifka ja jälle ja ei leidnud kuidagi abinõu,
millega oma hiljemist tormi vaigistada.

Weidi hiljem aga lausus:

„Meie oleme mõlemad tema kõrval istunud. Meie oleksime mõi-
nud teda kätest finni võtta, teine teisest käest. Teie . . . mina!
Mõistate?“

„Münd saab tähele pandud,“ fofistas Kull, kellel ainult see
meeles seisis.

„Mõistate Teie! Teate Teie, kes juut Walling on? Teie
Gaimke Walling? Teie wana aumäärt isand? . . . See on walge-
habemega mees, kes käib Josseli merirestoraanis, õigem — mängu-
põrgus. See on ka Teie Walling! Taewas . . . Taewas . . . Meil
oli võimalus oma käega ta õla puudutada!“

Kull awas ainult suu. Nüüd teadis ta, mis walgepea talle
tuttaw näis: need juured hallid filmad!

„Ja,“ ütles ta ainult, „see on seesama!“

„Ta on kadunud!“ hüüdis Sinik. „Nüüd ei tule ta enam Josseli
juure. Sa Teid, herra Kull, peame meie oma mütsi alla võtma. Aga
tulge meile vastu ja olge ifka ettevaatlik.“

Neljas äramoovutus.

Loolest väikse Pärnu linna juurest onust ja juure
Taara linna väiksest professorist.

Kull läks, ja Sinik, olles oma õhtuse läbielamuse waldas, ütles:
„Mil põhjusel lahkus to ilus daam nii saladuslikult? Olen ma jälle
petetud? Kas ma selle abiga, mida andsin teda põgenema aidates, ei
ole waft kätt ise oma kawatjuse vastu tõsinud?“

Sinik tegi tõrjuma liigutuse. Ta tõrjus kahtlased mõtted daamist
eemale. Et, ta tundis, et ta mõis tema peale kindel olla. Ja nüüd
tegid teda kõik juhtumused, mis ta Kulli, mängija ja teiste nähtuste

tõttu fogenud, seda üldse närvilikuks. Ta tundis oma elu tiivalööfide kohal mingit mõimjat ja kohutavat olemust. Ta mõistis elu, armastuse, fantaasia, närvide, energia, kannatuse, inimtunde ja inimvõitluse mõitluseid.

Ta puhus suitsurõngaid laste, kuna ta ühe paberossi teise järele ette pani. Kõik tormikes, woogas ta hinges, rinnus. Tema muuslikud tantšijid ettekujutatud mõitluses tundmatu hiiglasega, kes inimhulki tahtis neelata. Ta oli kellegi walfjast habemest kinni haaranud.

Läbi lahtise akna kuulbus linna mürin tupp, mis kui aja wooluse kohin kostis. Sinek tundis, et ta selle woogava inimkonna heaks peab midagi tegema. See oli tema elu siht, sellest pidi saama tema elu siht. Kuid milline? Tahtis ta tuua uue lunastust toowa demokraatismi? Tahtis ta teistest inimlainetest üle tõusta, majafana hukkwaile laewadele teed näidata?

Mitte enam olla kahwatu idealist, kes Gestimaad tahab päästa. Ei, ta tõusis nüüd wast omadele jalgadele: Wõitlust! Wõitlust! Mitte teiste teenistuses olla. Seseiswalt ja wiimase weretilgani see olla, mis ta õppis, ja wiimase weretilgani wälja anda, mis tal wälja anda oli.

Kõike seda ühendada, mis inimestes head oli, kõike head ühendada ja üksteisele abiks olla: kõike seda punast merd, mis oli jumalaks ja kirjuseks. Tga rõõwel on inimene, mõistusega, headusega warustatud inimene, selle heaks võib end ohwerdada nagu kunagi Kristus, kes inimkonna süüdi lunastada tahtis.

Sinkis kaswas maenlane wastasele. Fantaasias heitlesti juba Sinek heledahabemega mehega, kelles leidis wastase. Wõis ta jeda hiiglast lahutada inimestest, siis oli ta teenuse teinud inimkonnale.

See laul, mis kaks tundi Sinki olemuses laulis, waitis. See oli waimustustunne eelolewa mõitluse ihkes ja ootuses.

Sinek saawutas järgmisel päewal Kulli kaudu kõikide Tallinna mängupõrgute aadressid, kes neid oma korda Wene endise keisrikoja baleriina Anjuta Pawlowna kaudu sai. Ühtlasi nõudis Kull, et daami nimi selle juures saladuseks jääks.

Sinek käis mängupailades õhtutel. Ta ei mõtelnudki nende illesandmise peale, kuna ta eesmärk oli saawutatav teisel teel ja ta pidi end harjutama wõõrana isikuna efinema. Ta oli seekord ühe wäikelinna suurena tõusikuna „maskeeritud“. Ta wõttis selle tüübi selleks, et oma onu kopeerida, kes ta tüübi originaal oli, ning oma iseloomuliste omaparajustega talle hästi tuntud. See isand armastas ifka luurlinna lõbusid täiel mõõdul maitseada.

Sinil oli Korstna tutvusest abi. Ta palus teda laiali laotada, et tema, väikelinna juur tõusit, lõpmatu rikas oli, keda hõlpsasti „poleerida“ võiks. Ta arvas, et see Josseli mängupõrgu walemängijaid awatleks teda püüdma. Ta mängis mitmel pool, ja kui wõitis, siis pani suured summad wälja, nagu ei tähendaks see temale, Pärnu linna suurele rahamehele, midagi. Selle juures õppis ta aga hoolega üldpilkü kaasmängijate peale heitma.

Kui ta ühel õhtul, mil ta juba kaks nädalat Pärnu onu tõusikuist elu oli harjutanud, ühte mängumaija südalinna jõudis, nägi ta ühe laua taga kedagi wanemat isandat mängimas, kes teda läbi mustade raamidega prillide waatles. Need prillid olid väga suured. Wanemat isandat tutvustati kui üht Tartu profesjori. Kui wana isand haardid kätte wõttis, pani ta oma prillid tuppe, aga ninale asetask näpitsjad. Kuid Sinf märkas, et prillid olid väga kunstipäraselt niiferdatud, sugugi mitte harilikfude mustade raamidega, nagu neid paljudel. Ka tupe oli kalli nahaga üle tõmmatud.

Professor tegi kõik liigutused väga pikka, nii et Sinf küllalt aega jatkus omi tähelepanekuid teha. Need on ju Siina prillid, laulus Sinf enefele, meele tuletabes Siinamaad, kust ta enne sõda oli läbi reisinud. See mälestus tuli nii ootamata, et ta omi mõtteid waljusti wäljendas.

Professor istus ta wastas, noogutas tõsiselt kui kinnituseks pead ja ütles häälel, mis wali oli ja mida Sinf mitte nii wanast juust ei oleks lootnud kuulda:

„Need prillid on Si nan fu'it.“

Ta kordas uuesti:

„Si... nan... fu...“

Näis, nagu oleks see nimi üks laul, mille taga mingi mälestus ja mille kõla teda jooiwastask. Ta waatas selle juures Sinki otja, nagu tahaks ta talle läbi suurendawate klaasidega prillide üht lõõki anda.

Sinf tundis ijeäralist tundmust profesjori wastu.

„Si nan fu!“ laulus wali häälel uuesti, nagu mingi erilise tähendusega; ja, kõega näis, nagu tahaks ta nende sõnadega ühte ja sama sihti tabada.

Sinf haarask äkki peaft finni ja waatas ümber. Waatas ta, kus nende kolme sõna sihti? Olid need sõnad siis tabanud oma eesmärgi, kuhu neid kui palle paisjati?

Kui Sinf nii ringi waatas, nägi ta oma taga jeda daami, keda ta merirestoraaanis põgenema oli aitanud. Talle näis, nagu waadatakse talle pilkawalt otja. Ta ei teadnud mitte, kuis ta tema wastu pidi olema. Siis tundis ta oma sõrmede all mängukaarte, mida ta wahapeal oli ära pannud. Aga kui ta neid uuesti kätte tahtis wõtta,

tundis ta end unisena. Tumedalt aitas ta, et professori tardunud filmad jelles süüdi olid, et ta und tundis. Ta unustas mõnusa naise.

Sink püüdis peletada unist olekut. Ta vaatas ilusa nahaga üle tõmmatud prillide tuppe. Talle näis, nagu ujusid wanaherra filmad, mis läbi näpitsprillide ta peale waatafid, kaugele, ja tume mälestus kaugest reisust tuli ta meele. Ta nägi Sangtsekiangi väljavoolust nagu tolmulinti mere ja taewa wahel..

Sälgides mälestust, nimetas Sink summa. Ta mõitis ja pani summa kõrwale. Ta mõitles enesest tähtsava unelusega, kuid ei-jaanud midagi parata.

Siis sai ta jälle erksaks, mängis ja waatles. Panga hoidmine käis ringi. Sinkil näis, nagu ootaks ta ainult filmapilku, mil wana isand panga üle wõtab. „Miks ootan ma?“ küsis ta eneselt. See on imelik, et ma seda ootan. On siiski nähtuseid, mida ma ei mõista.“ See mõte näis aga siiski lapsikuna ja sentimentaalsena.

Siis wõttis wana herra panga üle ja Sink tundis rahuldust. Müüd on siis kõik korras. Ta määras wäikese summa ja wõttis nõuks ainult wormilikult tema wastu mängida, aga mitte kui tõelik mängija.

Ta mõitis. Tal oli kahetsja. Ja mõistis siis, et ta palju suurema summa oli määranud, kui kawatset. Sellepärast aga, et wõitis, fõstis summat. See oli nii mõistetaw. Aga kahtluse filmapilgul kuulis häält:

„Teie wõtate!“

See oli suur, wõimas hääl. Ja näis sel häälel sarnadust „Ei nan fu'ga.“

Siis ütles Sink:

„Palun!“

Sink kaotas. Ta kuulis naisterahwa häält:

„Waeje Pärnu rikas onuke kaotab!“

Sink waatas ümber ja waatas nurka hämarusse. Siis sat ta rahutuks. Ja kõhe näis talle, nagu puutus mingi tiiva löök ta silmi. Tiiva löök. Ta sai seitse.

„See ei ole midagi,“ lausus tas sijemine hääl. „see on peaaegu kindel wõit.“

Aga Sink wõitis end:

„Mitte üht kaartil!“

Tal tundus, nagu wõtaks see suurt jõudu, et „ei“ ütelda. Mingi wõim püüdis ta filmalaugeid wiimsel ponnitürel sulgeda.

Ja, ta tundis, et professori käsi kaartide üle walitses. Ta waatas suuril filmil professori otja ja ärkas. Ta pidi sellele wõimule wastu hakkama, sest oli wiimane aeg, ja praegu oli ta eneseteadawuses.

„Teie mõtate!“ ütles waki, juur hää! nagu käst. See oli iffa jeesama hää! mida ta ennegi kuulis.

„Ei, ma ei mõta mitte.“

Suurendatud filmad klaaside taga jäid seisma, kargasid tagasi kui foerad saagi kallalt. Siis palus professor wett ja konjakit ning rutatas mängu lõpuga.

Dink jäi istuma. Professor avaldas, et tal halb olewat. Dink otsis taskutes. Ta tõi toosikese Inglise foolaga esile.

„Ehk tarwitate Inglise foola? Mul on...“

Uga seal oli ta üllatud nähes, et professor juba ära läks.

Dink tõusis üles. Ta läks läbi mängijate, kes ümber seisis. Tal oli tahtmine jeda meest tagasi tuua. Reegi tahtis teda tagasi pidada ja avaldas arwamist, nagu oleks tema milleski süüdi herra professori wastu. Dink haaras rewolwri järele, mis põnetaskus asetseks.

Anjuta Pawlowa astus talle wastu. Reegi pidas teda käijest. Wõimsa tõelega wabastab ta end kinnihoidjast. Wabastatult ruttas ta wälja lotta, sealt tänawale. Ta kuulis oma taga samme. Kuid oli juba automobiilide peatuskohal.

Daterna tule walgul nelgi ta, kuis professor sugugi mitte aeglaselt, waid täie kiirusega lihte autosse kargas.

Dink nelgi oma autot. Ta hüüdis juhile:

„Selle järele sõita!“

Nad lendasid. Et weel wara oli, oli tänawail palju liikumist. Kumbki ei mõinud täielist kiirust anda, nii et nad üksteise taba jäid. Bealegi liikusid ees tänawal mitu autot, mis lihe teatri eest nende ette keerasid. Kuid seal peataski professor „Bõhja“ wõõrastemaja ees ja astus sisse.

Dink jälgis teda. Kuid sai peatatud wastutulewast seltskonnast. Kui sellest läbi pääsis, oli wana isand kadunud. Ta pööris siis uksehoidja poole ja küsis, kas see eelmine herra, kes sisse astus, ei ole toast nr. 15?

„Ma usun, et... kas tal mustad prillid on?“

„Ja, mustad prillid.“

„Ma usun, see oli Tartu professor toast nr. 10.“

„Siis etjisin. Tänan!“ lausub Dink.

Kuid ta läks kofee wõõrastemaja omaniku juure ja palus majaraamatut näidata. Seal seisis:

„Nr. 10, professor Haabermann, Tartust.“

„Elas ta üksi?“ küsis Dink ja esitles end kui salapolitseiniku..

„Muidugi.“

„Elas ta iffa üksi, wõi on tal sageli naiskülalisi?“

„Meie vastutame, et meie õõfiti kabinetides abielutsemist ei jalli.“

„Balun juhtige mind ta tuppa“.

Wõõrastemaja omanik astus toa nr. 10 uksele. Ent uffe ees olid kõrgete kontšadega naisterahwa kingad. Igatahes oli ta petis, kelle manguohwite eest daamid hoolitšesid.

Siis wõttis Vink rewolvri ja awas koputamata ukse. Ta astus ruttu sisse. Wõõrastemaja omanik jälgis teda. Aga tuba oli tühi. Mõlemad aknad olid finni. Wannitoas, mis lahti oli, ei olnudki aknaid. Vink otšis kõhe läbi kõik kapid, jäangi ja kowrid. Ta ei leidnud mingisugust jälge. Kutates tänawale nägi, et ka auto oli ära.

Ta lasi direktorit küsida, kes juut wiimase kümne minuti jooksul lahkus.

„Minult üks kellner.“

Samal filmapilgul tuli keegi kellner, et wälja minna.

„Teie olete kord juba lahkunud“, lausus uksehoidja üllatult.

„Mina? Ma ei ole täna kordagi siit lahkunud,“ lausus kellner.

Nüüd teadis Vink küllalt ja ei otšinud enam edasi. Põgene mine oli selge. Põgeneja oli end muidugi warustanud igaks juhtumiseks, et selle hotelli kellnerina efineda. Daami kingad olid selleks uksele pandud, et nende läbi tekkivate küsimuste lahendamise kaudu aega wõita lahkimiseks. Nii oli meistriga omal alal tegemist. Ta imestas tema ojaruust. See wõis küll walgehagemega mees Sosjeli meriresto- raanist olla, niisama kui Kulli Walling.

Sõites koju, katšus Vink kõike seda, mis ta walgehagemega mehest teadis, kocku liita sellega, mis ta nüüd profesjorist tähele pani. Kuid see oli kõik hoopis lahkimine.

Vink oli unine. Ta wõttis end riidest lahti. Nõrkus waldas teda nagu peale rasket werekatust. See oli kõik üleliigsest jõupingutusest.

Ta jäi magama enne kui ta end oli täielikult riidest lahti wõtnud. Kuid ta teadis, et nendes kolmes sõnas „Ei nan ju“ seisib wõti, et selle saladuse lukustatud ust awada.

Wiies äramõõnutus.

Tollest Vinki spordijooksust Grand Marinasse ja Nõõmmele. Mängupõrgute presidendist Dr. Reba- sest ja piirituse wedamisest Soome lahes.

Vink ei läinud järgmistel õhtutel mitte ühtegi mänguseltskonda. Ta sõitis kui ise oma autojuht nahkluues ja kõhases mütsis linnas

ringi, peatas ühe tuttava lokaali juures ja filmitšes sisseastujaid kui ka väljatulijaid.

Ükskord, kui ta jällegi niimoodi sühita sõitis, lõi ta juhusliku pilgu Harju tänaval ühte tubaka ja sigaritaupluse. Ta jahmatas. Seeft seal oli tema! To walgehabemega mees! Ta ostis sigarid, selg tema poole. Aga see oli tema! Ta ostis pikkamisi ja ettevaatlikult. üks auto seisis ukse ees. Linn nägi seda kõike selgesti. Auto oli mõõras. Ta pidas numbri meeles.

Autojuht tegi, nagu askeldaks ta auto taga. Linn hüüdis teda. Shoffer tähendas juu peale, nagu oleks ta keeletu.

Siis tuli ostja kauplusest välja. Linn jahmatas uuesti. Sel inimesel oli ju teistjagune nägu! Linn ei olnud kunagi jarnast nägu näinud. Inimesed, kes mööda läksid, matšid ta kaju kinni. Linn nägi ainult sekund aega. Lõpuks liikus auto. See tegi hiigla-hüppe, nagu tahaks forraga kuhugi filmapiiri taha kaduda.

Linn jälgis neid. Auto sõitis tasem, sest teised sõitsid ees. Kui ta aga moorimeeste ahelast wabanes, kihutas ta alla Wiru tänavale, nii et Linn „sammu“ ei suutnud pidada. Seal pööras auto Wene tänavale. Linn jälgis teda kogu tänawa. Siit sõitis auto uues Pikale tänavale, kuid kui Linn sinna jõudis, nägi ta kaht autot kumbagile poole täiel ajal kihutama nii suurest kaugusest, et ta sugugi ei teadnud, millist autot jälgida.

Kuid siis kuulis ta pahempoolse auto häält, pasuna häält ja tuias järele. See pasun puhus kolm tahti Ritzbergi operetist „Rosjafõit“ tuntud meloodiat. Seda autot ta tundis. See ei olnud see, mida ta jälgis, sest wiimane oli nurkadel harilikult puhunud, samuti kui temagi auto. Järgmisel hetkil kihutas Linn juba Rakjast Margaretaft mööda. Mõni minut sõitu ja auto peatas Grand Marina ees.

Linn kargas autost välja. Ta nägi tagaetawa selga. See oli tema — walgehabemega mees! See on ometi tema!

Mõõras mõttis pileti. Ta on käes, mõtles Linn. Siis aga pööras jälgitaw ümber. See nägu oli habemeta. Sel inimesel olid suured põlewad filmad. Ta oli täiesti mõõras. Ja mõõralt ja heasüdamlikult waatasid suured filmad talle otse. Linn pööras kõrwale ja tahtis pettunult tagasi oma autosse istuda.

Inimesi ruttas sisse. Praegu kõlises kell ja etendus pidi algama. Linn kujutles omale ette, milline juur narrus oleks olnud mõõraft kõikide ees kimbutama hakata.

Linn nägi pileti wärwist, et mõõral looshi pilet oli. Siis läks mõõras jaali. Ükki otjustas ta Linn omale looshi pileti osta. Ta sai wiimase.

Linn läks välja. Ta astus autosse, sõitis kõrwale. Vani omale

siis teised riided selga, sõitis tagasi ja telefoneeris Marinast oma hofferile, et see auto järele tuleks, ja läks siis looshi.

Saal oli pime, kui ta sisse astus. Lundmatu pidi samas läheduses olema, sest ainult kaks inimest olid walgehagemega mehe järele enne teda pileti ostnud ja sugugi ei mõtnud nad looshi pileteid. Võib olla, jattub ta temaga ühte looshi? Rõõmuti?

Kui waheajal saal walgenes, ei leidnud Lint wõõrast. Teda ei olnud kuśagil looshis, nii palju kui ka Lint waatles ja näha püüdis.

Ruhu oli see mees siis kadunud?

Lint astus uuesti tänawale, et waadata, kas wõõra auto oli veel seal. Ja, taewale tänu, auto püüis paigal.

Lint tahtis oma autole istuda, kui ta äkki tähele pani, et wõõral autol takimeetri kell peal oli. Kust oli ta äkki selle saavutanud? Ennem jeda ei olnud. Ta teadis jeda kindlasti. Ei, niisid oli asjate oma autost wõõra ilmumist oodata.

Lint ei mõtelnud kawa, ta astus auto juure ja küüsis juhilt:

„Delete Teie waba?“

„Ja muidugi,“ oli wastus.

Siis astus Lint sisse, kuna ta oma aadressi ütles. Teel tahtis ta mõtelda, mis edasi teha. Seal tuli talle meele, et auto juht, kes Harju tänawal keeletuna esines, äkki siin Marina ees kõneles.

Auto sõitis minema. Gaffas tunduma mingi magus lõhn.

Lint oli mõistatuse ees. Enne keeletu, niisid kõnelejal! Enne eraauto, niisid — üüritaw! Ja mille järele ta lõhnab? Ta ninas ja filmaaukudes põles.

Lint hingas paar korda täiest hingest. Siis tahtis aient awada. Ta ei kannatanud enam kuidagi jeda lõhna wälja. Milline lõhn? Ta tõstis oma kätt. Aga ta nägi, et ta käsi ei tõuje. Samal ajal oli tunne, nagu oleks liikatud laod filmade ette. Ta ei saanud ka teha häält.

Siis waldas teda hirm. Kuna ta enam ei suutnud end walitse-da, hakkas ümisesema ja kahjus jalgadega uft awada. Kuid ei saanud.

Minult mõni filmapilt oli ta veel mõistujes, siis kadus kõik ta filmade eest.

Hoffer sõitis Lintiga Nõmmele. Seal asetask ta Linti ühele pingile ja sõitis kohe Tallinna tagasi. Radriorus peatas ta ilhe willa ees. Selle ukjel oli lugeda:

Dr. Rebane.

Ma: Pühopatoloogia.

Kõhe tuli keegi juure kaskwuga mees wälja. Autojuht teatas:

„Da lamab Nõmme metsas. Siin on tema taskuraamat“.

„Mete gaasipudelikesed autoft kõrwaldanud?“

„Ja, herra doktor.“

„Sõitke ette!“

Kuid jamal filmapiigul lähenes õõpimedusest keegi daam autole, peatas ufse juures ja fosistas armu paluwalt:

„Sina!“

Rebane küsis tahtmatult:

„Mis sa soowid? Kerjata?“

Maisterahwa hääl sõnas metsikult ja kurwalt:

„Ja, sa tead ju, et armastust.“

„Sa oled juba mu wastust kuulnud.“

„See oli ainult üks kord, waremalt! Mispärast?“ fosistas daam.

„Mis on olnud, nii ka olgu! Sa pead kuulama. Minu käst on selge. Ei ole walida „ei“ ja „ja“ wahel! Sa kuuled Georgilt, mis ma tahan. Georg, sõida!“

Mees oli juba autos. Daam waarus ja nuufsus autole järele:

„Sa kui ma fiiski saan armastama?“

Seal peatas teine auto. Keegi mees kargas wälja daami poole.

„Mis Teie siit soowite?“ küsis ta ärewalt. „Ah nii! Sina oled, Anjuta! Koh, oled doktoriga kõneleunud?“

Daam nikutas wiiwitades pead.

„Sinna ei ole midagi parata. Tema soow on kui wasara löök otfa ette. Nii siis järgne! Ma pean talle järele sõitma!“

Ja Anjuta Pawlowna, endine keisrikoja baleriina waarus minema meeletult ja tõntsiit ning õhwerdas end.

Kus meie oleme?“ küsis Rebane autojuhilt.

„Nehatu“, oli wastus.

Kuuldes alles linna läheduse maakoja nime, istus Rebane tagasi istmele.

Kawatfused tema peas kaswasid kui metsad, kust nad mööda kikutasid ja mis lõppeda ei tahtnud. „Plaanid? olid need plaanid? Kas need ei olnud unistused?“ küsis ta eneselt kuumalt.

Da wahetas miljonid Eesti margad dollariteks, Soome markadeks ja Wenemaa rahaks. Da jagas dollari ja margapafid grammi-deks, Nõufogude raha aga kilogrammideks. Da pidas filmas kurssi ja protfente, Eesti riigi piirituse hinda ja sahariini wäärtust. Di, ta mõistis rehtendadal Reda oli tal karta? Tema?

Ja, see oli jälle uus mets. On mul argtust? Pelgan ma? Kui kardan, langen siise... Kes on Kull? Kes on Linn? See on naeruväärt!.. Karta? Keda?.. Gesti wabariigi pimedaid kodanikke? Gehe!

„Kus me oleme?“ küsis jälle.

„Wakla ümbruses.“

100,000 toopi piiritust wälja wiia. Mitu grammi, mitu tuhat grammi, mitu tuhat kilogrammi, mitu sadatuhat kilogrammi sahariini siise tuua? Palju wõib üks salakaubitseja rühm oma mootoriga piiritust Soome wiia? Mitu mootori, mitu inimest on tema teenistuses? Piirivalwurid Wenemaa piiridel ootawad tema agente igatusjega. Sama Lätis. Aga Soomes? Seal on riisiko.

Rebane peatas. Ta karjus jälle autojuhile:

„Kus?“

„Wististe Wanaküla.“

Saades wastuse, kawatse edasi.

Ta peab warsti paigal olema. Kassi ja Sporrineni tuli wahapeal kohata. Siis asja juure. Ilma uneta, täie energiaga.

Aga ta ei suutnud end siiski rahustada. Ta peale awaldas Linni jälgimine siiski oma mõju. Grand Marinast lahkus ta waewalt kümne minuti, ei — weerand, poole tunni eest.

Ta rahustas end. Ta arwas üldse salakaubitsejate arwu kofku, kes tema teenistuses kõigis piires töötasid, ja nende arw ulatas tuhandeteni. Tema agentide wõrk oli tõmbunud kogu Gestimaa ümber. See oli distsiplineeritud raudne ring, kust küll mitmed langesid, kuid kahju tegemata teistele. See oli tema meetood, uus enneolematu meetood. Ainult tema käes rippus wõim. Ta wõis kaupade hindu tõsta ja langetada, wõis rahwa üldse kasulikust tarbeasjast ilma jätta.

Ta wõis saada Gesti rahwa hufutajaks, saatuseks.

Ta oligi saatus, kuid salaja. Ei, au ta ei taha. Tal oli ainult üks siht. Ta tahtis raha koguda, palju raha, raha, mil on hinda, et sellega ühes Wenemaa kubermangus omale paradisi luua, mille ainuwalitsejaks oleks tema. Hahaha! Mis siis, kui ta kõik oma salakaubitsejad sinna kodanikeks kutsuks? Mis siis? See oles wast ühistond! Reiferriit kesi kommunistlikst korda!

Tal oli juba koht walmis waadatud. Seal elas ta arstina rewolutsiooni päewad. Siis aga, kui tabas Wenemaa raudne näljapiits, tuli ta Gesti optandina, paljana ja pool halasti, nälginud ja pool eluta. Keda wõeti vastu kui teretunud kodaniku. Ta sai ametiajatuse koha, talle tühjendati korter ja ta oleks wõinud oma karjääri jatkata. Wõib olla, oleksid nad teda wiimati minitriks pannud mõne

frühi aegu. Ta mahetorrad olid head. Kuid siis jülgas ta kõigi peale.

Nüüd on ta waba, nüüd on ta mängupõrugute ja salakaubitsefate ministriumite juhataja ja peaminister!

Rebane ärkas äkki unistusest. Ta oli unistades ja mõteldes magama jäänud ja ärkas nüüd, mitu tundi hiljem. Ta kuulis autojuhi häält.

„Mis?“ hüüdis Rebane.

„Üks auto on meie kannul.“

„Märk?“

„Gall plekk paremal laternal.“

„Kui hilja?“

„Pool neli.“

„Pidage! See on Sporrinen.“

„Oleme Jõhwi juures.“

Auto peatus. Samal ajal kustusid helgihetked. Ka järgneval autol kustusid need. See sõitis üsna ligi. Üks hääl kõhatas.

„Tulgel“ hüüdis Rebane.

Keegi ei tulnud läbi ööpimeduse. Rebane hoidis revolveri käepärast. Autojust walgustas elektrilambiga ööpimedust. Walguse tumasje ilmus mantliise mähitud inimene.

„Sporrinen?“

„Ja, herra doktor.“

Rebane lasi revolveri uuesti tasku libiseda.

„Dodake siin weerand tundi või sõitke mõnda muud teed kaudu. Te peate kohe minu järele „Kalewis“ olema. Ma olen oma plaani muutnud. Mis Teie pool kuulda?“

„Kõik on korras. Mul on veel hea noos šaharini autos.“

„Edasi! Mitte palju viiivitada.“

Nad sõitsid edasi. Poolel teel peatusid ühe kõrtsi juures.

„Kas ei ole kedagi näha?“

„Ei, herra doktor.“

„Kohi?“

„Waiwara“.

„Siis on õige. Ruhu jääb Kasji?“

„Ma ei näe kedagi.“

Rebane astus autost välja.

„Ma tahan teda hoiatada“, lausus ta. „Ma armastan, et kõik täpipealselt jünniks“.

Ta ootas edasi. Minutid kulusid. Rebane lõi rusikaga wastu autot. Dodata lasta! Dodatal. Neetud! Kärstitus põletas teda.

üks jalakauba vedaja, piiritusevedaja lasi teda oodata! Piiritusevedaja teda.. oma isandat!

Wiis minutit hiljem kuulbus ühe auto tuututamist. See oli väga nõrkade laternatega. Ta peatas.

„Kasfi?“ karjus Rebane.

Reegi mees kargas lahtisest sõiduriistast välja.

„Ja, see ma olen, herra doktor,“ ütles ta. „Kasfi!“

„Kell on neli 15 minutit. Teie pidite 10 minutit warem siin olema.“

„Ma mina ootasin... mujal,“ vastas hooletu hääl.

„Kui mul piits oleks, siis näitaksin Teile. Rümme minutit tähendab hull maad lendu ratastel, ees! Sel ööl teenite minult kahtuhat marka.“

„Ja Teie minu abiga 20,000 marka“, oli rõme vastus.

„Lambapea — wiisjadatuhat! See ei lähe Teile nüüd sugugi forda. Nüüd on ainult küsimus, kes on siin isand ja kes teener?“

„Teie ei ole minu isand,“ oli vastus.

Nüüd sai Rebane ägedaks.

„Ma ei ole mitte, ütlete Teie,“ karjus ta. „Siiski! Teie võite ära sõita. Ma ei tarwita Teid enam mitte. Mitte kunagi.“

Ta istus autosse.

„Kui Teie jalajase kaebtuse annate,“ lausus ta, siis teadke, et metsas puid on, mille otjas Teie saate kõlkuma. Niisama nagu jelt-fimees Hammas. Edasi Georg!“

Auto tuias edasi. Tee oli piiritu. Tee oli igawif. Sõuti siiski wiimaks Narwa.

Sõesuus peatas auto ühe futwila ees.

Sporrinen jälgis esimest automobiili oma sõiduriistaga.

Kui Rebane maija tahtis astuda, lausus Sporrinen, kes merimehe riides:

„Ma pean täna ruttu Soome sõitma. Meriüla taga ootab mind mootorpaat. Ma pean lähemal ajal Kottas olema. Mul on piirituse laadung.“

Mehed läksid futwilasse. Nad istusid söögituppa. Georg tõi söögi, mida ta ühest Tallinna restoraanist kaasa oli toonud. Siis lahkus toast.

„Meie liikwideerime Läti piiril oma toimingu. Mul on uues ostetud 100,000 toopi piiritust. Selle peame Soome ja Rootsi toimetama. Soome kaasklasteks on Setälä ja Koskinen. Nad saawad homme sinna sõitma. Ma annan üks kuu aega. Soomes on wali piirivalwe piirituse suhtes. Kuid tulu on suurem kui Lätis. Riisitol... Peab Kasfi filmas pidama. Teda ei ole meil enam waja.

Soovitav Hammase juure kolgitada. „Palju teie jaharini eest maksite?“

„See oli kallim kui...“ lausus Sporrinen kõheldes.

„Iffa ja jälle kallim kui... Nõutogude Wenemaa tartoitab seda. Kui kallis?“

Sporrinen nimetas summa.

„Teie peate seda saama.“

Iffki wilistas laua all midagi. See oli salajane kõnetoru.

„Jo“, hüüdis Rebane kõnetorru. „So, hea, Georg. Nii on siis „Bambola“ valmis, Sporrinen. Georg, Teie olete rooli juures. Kasjätähete taskut mitte unustada. Olen rääkinud.“

„Mul tuleb ettevaatlik olla“, lausus Sporrinen.

„Ma usun, et Teil õnnestab, nagu ifka. Soome jõudes wite selle kasjätähete paki panka. Siin on Soome raha. Olen ta Gestis peaaegu kõik kokku korjanud. Konto: insener Reinberg. Ah ja! Siin on kolmsada dollari... Siis on mul veel üks raskus. Kardan, et kui Väti piiril olewad salajaubitsejad wabaks saawad, tähendab, kui mu salajaubitsemise trust ta lahti ütleb, siis...“

„Paljud ei soowigi enam kaasa töötada, on juba küllalt jõutaks saanud.“

„Teart. Nad on täis sõunud. Meid ei ole karta. Nad on miniz abiga jalule saanud. Omale talukojad oftnud. Meid aga peab filmas pidama, kel weel juuremat midagi ei ole. Walf on püstitrohuait. Seal elab hull kaastööliji. Kõnelege Georgiga selle üle, mis seal teha tuleb. Samuti laste Rutkasti osta kolm mootorpaati. Soome lahes peame energilisemat tegevust alustama. Muidugi kannawad nad siis ka jahtklubi lippe. Sedawiisi ei ole kartust. Vähme!“

Georg ootas juba wäljas. Nad istusid jälle automobiili. Sõit-
sid. Peatusid ihe onni juures, üsna mereranna ligi. Sinn oli kau-
gel. Kuulbus mootorpaadi hingamine.

„Paat on tühi?“

Peale masinisti, kes muidugi nüüd maha jääb, ja peale piiri-
tuse.“

Reegi naine wõttis auto hotu alla. Astuti paati.

„Teie wiite auto „Kalewa“ juwilasje,“ lausuti mootorpaadis ole-
wale mehele, kes ka lohe lahtus.

Paat hakkas liikuma. Waewalt kuulbus mootori. Rebane pani
kajutis omale kasuka selga.

Kui mõni aeg oli sõidetud, kuulatas ta. Kuulbus kisa. See oli
rannas. Rebane tormas wälja, mõeldes, et on ära antud.

„Meid jälgitakse?“

Sallima mängupöran

„Ei. Meie sõidame kui wahilaew, Soome wahilaew. Pealegi jaadawad meid mõlemil pool ja taga mootorpaadid, mida ma igaks juhtumiseks walmis lasin olla.“

„Wälju Teie minu käest teenite, et nii suurt waewa näete minuga?“

„Küllalt“, wastas Sporrinen. „Aga see on kõik armastusest“.

„Armastusest minu wastu“, naeris Rebane, „aga mitte raha tõttu.“

„Nimelt.“

Siis kuuldsus hüüd:

„Ettevaatust!“

Neile tuli wastu mootorpaat. See oli Parwe oma. Mõlemad paadid peatasid. Mõni minut hiljem oli Parw Rebane juures. Ta andis aruande wiimastest õnnestunud operatsioonist.

„Teie ei pruugi Soome sõita,“ lausus Rebane Sporrinenile. „Parw võtab wastu mu kassatähtede mapi kui ka piirituse. Meie sõidame tema tihja mootoriga tagasi. Tulin Teid ainult saatma, et teel Parwe kohata ja tagasi sõita. Kuid nüüd muudan kawatjuse.“

„Seda teete Teie ikka,“ lausus Sporrinen pahaselt, kui juba teine mootorpaat neid kandis.

Ngas tagasi sõit. Walwelaewad pahjesisid jälle nende ümber. Rebane lasi omale konjakit anda ja jõi. Ta oli joobnud, kui nad merelt maandusid; see sündis nüüd Sõesuu ligi. Seekord mindi jalgsi „Kalewa“ nimelisse suwilasse.

„Meie joome edasi,“ lausus Rebane suwilas. „Too, Georg!“

Nad jõid konjakit seftiga pooleks segatuna.

„Oled ja kuulnud Sinki?“ küsis Rebane. „Adwokaat Sinki? Ta asetses Tallinnas. Ja Kulli? Kulli? Mõistad, Sporrinen! Laku ja prassil! Ja, ma olen optant... Kuid kuula! Kull! Salongi tänaw nr. 31... Ara temaga!... ütlesin aadressi sulle? Ei, see oli wale! Waata siia taskuraamatusse. Siin on. Järgemööda hukkame nad kõik. Kull kõige pealt. Georg teeb jeda. Anjuta alustab omi wõrgutusi, kahelordseid püüniiseid paneb ta. Saha! Mina olen uue Wene feisririigi saatust! Mina! Kõik juurwiirstid Saksjamaal, Pariisis, Londonis, kõik pööraku minu poole! Minu poole! Ma tean, kust alustada. Kõige pealt kikutame wõimu Gestis! Ja, nimelt Gestis! Ja siit alustame pealetungimist, siit, Wene pealinna külje alt.“

Rebane wirutas oma klaasi maha, olles täiesti purjus.

„Tuhat naist ja wiissada meest!“ karjus ta kui hullustuses.

„Kull? Kull?“ lallutas Sporrinen. „Ma... ma kirjutasin ta aadressi üles.“

Siis lõi Rebane seltsimehele näkku rusitaga, nii et see silmili maha langes.

„Lähem magama,“ karjus ta.

Nad magasid paar tundi.

Samal päeval lõuna ajal istus Sporrinen juba söögitoas, kui Rebane tuli. Wiimane oli woodis einet wõtnud.

„Käidake oma taskuraamatut,“ nõudis Rebane.

Küsitaw nättas. Ta nägi Nulli aadressi, mis joobnud käega oli kirjutatud ja andis siis taskuraamatu tagasi.

„Kõik on korras,“ lausus ta.

Sporrinen waatas ta peale kui koer, kes sühtutiikki ootab.

„Oleks hea ettewaatlik olla, et noored inimesed meile mõnda wigurit ei mängi,“ lausus Rebane.

Ulejäänud päewa weetsid mõlemad suwilas. Rebane jõi, kuna ta Sporrineni käskis kaine olla. Ta oli peagi uuesti joobnud.

Sporrinen piilibis teda joomisest eemal hoida, kuid Rebane märkas seda ja karjus:

„Läied pudelid siia!“

Ta pidi jooma ja oma kurja hinge kuumaš ajama. Alkoholi mõjul kujutles ta omale ette pista, mis sarnased lugudele „Tuhat ja üks ööft“. Siis tahtis ta luua omale uue maailma, isegi uue päikese. Euroopa, see oli ta meelest kui paha tõi, mida oli waja külline all puruks lütsuda. Ta kujutas ette, et tema on wäljaspool aega ja ruumi.

Sel õhtul sõitis ta suwilast uuesti wälja.

Kuues äraräamoonutus.

Toihest Dinki „lühirilijest kõnnakust“ Nõmmeltialgssi Tallinna ja Dinki tähelepanekust ministeeriumi ametniku prouale.

Dink ärkas külmaš, mis teda wärisema pani. Ta tõmbas mantli ümber, olles arwamisel, et see on waip. Peagi tundis ta endas mõttewõimalust. Ta tõusis. Tas ärkas tume aimus. Ta mõistis lohe, nähes ümbrust, kus kohal ta on.

Ta tõusis lohe üles ja läks edasi. Pool külmanud. Ta hüppas siia, sinna, et jälle sooja saada. Kui hilja wõis olla?

Ta haaras uuri järele. See puudus. Siis otsis ta omad taskud läbi. Tema kirjatasku puudus, niisama raha ja rahakott. Ta oli rõõwliste küllisi jattunud. Weider . . . Kuidas see tõelikult siis ometi juhtus?

Äkki ehmatas ta hirmsasti. Ta haaras peast finni. Taskuraamatud olid ju aadressid, tähelepanekud, plaanid jne. ning see puudus. Siimele küljel oli Nulli luau 30.000 maragaa kirjias.

Sin jooksis. Kui ta oma taskuraamatu tagasi saaks! Ta jooksis, mis juutis. Siis peatas ja küsis mõttes: Mis nüüd teha? Järgmisele rongile? Kuid ei tea ju kellaaega? Võib olla on nüüd kell üks? Võib olla, kell viis? Ja millal rong sõidab? Võib olla, tuleb tal mitu head tundi oodata?

Kui ta lähets kellegi Nõmme elaniku juure ja jutustaks oma loo?

Ei. Mis abi võivad nad talle anda? Autojuht oli walgehabemega mehe käskude järele takitanud. Oli keegi teda ära tunnud tema teises kujus ja teda ära annud? Või oli neil jarnane süsteem, et igaihte, kes kahtlasena näis, teelt kõrvale toimetada? Või oli see ainult riisumine autojuhi poolt, kus taskuraamat ainult juhuslikult kaotsi läks? Ometi oli see kõik juba enne kawatsetud, et gaas teda uimastaks.

Miimoodi mõeldes oli Sini jalgsi Tallinna poole hakanud minema. Sest tal ei olnud raha sõiduriista palkamiseks ja Nõmme politseile end teatada, see oleks talle häbi toonud. Sini kukkus ise lõksu!

Sini läks nii ruttu kui juutis. Wahetewahel peatas ta, et oma ägedust maha juruda.

Milline võis see gaas olla, mis nii ruttu lahtus ja kahjuta oli? Keda oleks võidud ju ta lasta surmawat gaasi sisse hingata? Siis oleks taft hõlpsasti lahti jaadud. Milleks jarnane kerge gaas?

Nüüd saavutati tema taskuraamatu! Võib olla, et temalt muud ei soovitudki kui seda taskuraamatut? Millised nimesid olid veel taskuraamatus? Korsten . . . Ja kõik läbielamised Tallinna mängupõrgus Tarku profesoriga ja walgehabemega mehega. Ja kõik majad, kus mängiti. See oli selge. Ainult seda raamatut sooviti jaada. Ja see õnnestus. See oli tema armsam ja mõnusam raamat.

Sini läks rutem ja rutem. Majades wilksud tulufesed. Gattas läheneva agul. Kõik uinus. Beagi jõudis ta südalinna ja ruttas oma korterisse.

Maewalt oli ta riides jängi heitnud, kui ta raskelt magama jäi. Wast õhtul ärkas ta üles.

Õimene mõte, mis teda nüüd waldas, oli see, et ta elu nüüdsest peale kaalu peal oli. See oli iseenesestki mõistetaw. Ta mõitles kurjaga. Selle mõtluswäli oli ikka seal, kus piirid hea ja kurjaga kokku puutusid. Siis küsis eneselt: Kas waew halbtuse vastu võidelda end üldse tasub? Ja wastas:

Sellejuures ei ole kahtlust. Suimesed on loomaatast lahti lastud. See oli tema ülesanne, neid taltsaks teha, neist ürgaegne instinkt kaotada.

Kuid kas oli tal selleks küllalt jõudu? Suutis ta sellele julmale ajale vastu hakata? Sest mitte mängupõrgudes pesitsewad mängijad ei olnud ta wastased, waid kogu olewif, käesoiew aeg, to peale sõja kata-

stroofi järele jäänud ware, mis pidi teha sama olewiku kultuuri oma elanikkoga — intsinimestega.

Ta nägi, et tal tugewa waenlasega tuli mõidelda. Ta organisatsioon pidi mõitluswalmis olema. Ja abilisi pidi ta waenlase laagrist tooma.

Ta meele tuli proua, keda ta nii imelikul kombel põgenema aitas. Ta sõitis kobe Josseli juure. Ja, ta istus seal. Nagu ikka waatas ta pealt. Ta istus tema juure.

„Teie ei mängi mitte, herra Dink?“ küsis daam.

„Ei mängi, sest Teie eeskujul järele pean waatamise hüpikawamais kui mängimise.“

„Teie filmiteemine ei ole hea... mängijatele,“ naeris daam.

Dink waatas daami. Ta istus nii üksikuna. Minult ta filmid heitsid jädemeid siia ja sinna. Imelik, mõtles Dink, et mehed raha pärast mängiwad, aga mitte selle wõluwa daami pärast.

Natuke hiljem lausus daam:

„Ma olin sel õhtul siin, kui Cass mängis ja kaotas.“

„Ma tean,“ lausus Dink küsiwalt.

„Ka Teie mängisite, herra Dink“.

„Ja, ma mängisin.“

Kulliga kui tulite, siis mängisite ka. Aga see ei olnud mäng. Ja see õhtu wana professoriga, kui ma ei effi, oli täis weidrat õhkonda. Eks ole tõsi?“

„Õhtul professoriga? Millise professoriga?“ küsis Dink.

„Kui Teie nagu oma Pärnu onu mängima tulite,“ naeris daam kawalalt.

Nüüd mõistis Dink, et daam teda ära oli tunnud. Ta tegi pet-tunud näo. Aga daam palus teda mitte kurbastada, et ta teda ära tundis.

„Teie olite hästi maskeerunud“, lausus ta. „Aga ma ei uskunud, et Tallinnas kaks jarnast sõrmust wõiks olla, nagu Teie kannate“. Ta tähendas Dinki sõrmuse peale.

Nii jai siis see äraandjaks. Ta oli selle unustanud! Ja daam oli seda tähele pannud.

„Lohin siis Teile komplimentide wõlga, et Teie mind ära ei annud,“ sõnas Dink.

„Ma ei ole nii rumal,“ naeratas daam.

Siis lausus Dink wõidukalt:

„Meie peame mõlemad ettewaatlikud olema, et mitte üksteist ära anda. Teie olete ilhe meie tähtsama ja rikkama riigimehe tütar.“

Daam punastas.

„Millest Teie seda järeldate?“

„Teie ninarättlusest. Carnaseid rätikuid toodi Gesti jalaja üle piiri. Nad läksid kujukile kauplusesse juuremal hulgal. Kui politsei jälle sai, oli üks daam juhuslikult neid ostnud. Siljem selgus, et see daam oli kellegi tähtsama tegelase tütar. Asjad konfiskeeriti, peale nende aujalt ostetud rätikute, sest jeda palusid tolliametnikud; nad kartsid oma lohatuse eest vastutusele võtmist ja ametist tagandamist, kui asi Teie isa kõrvu ulatab. Sest see oleks rahvale annud mulje, nagu oleksite Teie salakaupa tahtnud osta. Mõistate ju poliitiliste vastaserafondade mustamist. Nähes praegu rätikut Teil, tean, kes Teie olete. Muid oli juhus politsei muuseumis üht eksemplaari näha, mida just igale ühele ei näidata... Nüüd olete Teie aga Kuldi proua.“

„Pst!“ tegi daam. „Ma ei soovi end siin ära anda. Olen siin vaid uudishimust. Ei sooviks, et mind siin tuntakse.“

Ta oli aga õigupoolest tulnud siia juhtumisi otsima ja leidis ainult — Sinki.

Mäng läks täna ilma mingi erilise sensatsioonita. Kuid nad ei pannud seda tähele. Neil oli küllalt tegemist üksteise tähelepanemisega. Nad kõnlesid maikfelt ja maatajid üksteise otsa, ikka juuremat ja juuremat siimpaatiat üksteise vastu tundes. Rõpüks läks kõne õhtusöögi peale.

Siis küsis daam:

„On Teil minule midagi pakkuuda?“

„Minult juhtumusi, avantüüre“, lausus Sink.

„Teiega?“ küsis daam. „Kas kui asjaarmastaja võt kui...“

„Minuga kui salapolitsei ametnik.“

„Wõtte Teie jeda mulle lubada?“

„Pean ma Teile algul ühe kaastöö andma? Mind wiidi eila autos Nõmmele, uimastati. Mees, kes jeda tegi, oli professor, ühtlasi ka see walgehabe, kes Teile silme ees raha wälja pettis.“

„On see tõsi?“ küsis daam raskelt hingates.

„Ja.“

„See... see, kes seal istus?“

„See rõwloom... ja!“

„Ja mis pean mina siis tegema?“

„Mind aidake jeda meest otsida ja kinni wõtta.“

„Ma imestan Teid!“

„Ma olen ainult inimene. Aga on jiski ilmas jõud, mille wastu olen walmis wõitlema.“

„See on kurjus“, lausus daam. „Meie kõnet hatatakse tähele panema. Tulge homme mu juure kulla.“

Ta nimetas nime ja aadressi. Etis sirutas wälja käe. Sinf juudles sõrmi.

Mad lahkusid. Sinf läks. Daam jäi aga üksi mõttesse.

„Meil daamidid puudub fantaasia,“ lausus ta. „Ma otsisin avantüüre ja ei leidnud neid mitte. Aga nüüd! Ja, nüüd olen ma kindel, et see mees... et tema kaudu saavutan neid... Snimesel ei ole enam anda kui oma elu...“

*

*

*

Sinf sai järgisel päeval postiga wäikeste paki. Kui ta paki awas, leidis seal nuri, rahatasku ja raha. Minult taskuraamat puudus. Ka üks sedel oli seas, kirjutatud masinakirjaga, mille siju järgmine:

„Ma ei ole kellegi taskuwaras. Need asjad, mida minu asetatija Teilt wõttis, jaadan tagasi. Taskuraamat on mu käes, sest et selle siju huwitab mind. Walling.“

Sinf ei rõõmustanud. Miimoodi ei kirjuta juut. Mis tähendab talle see mõnija märka ja kulne uur? Taskuraamat oli läinud, kuid nüüd teadis ta ikkagi, kelle käes ta oli. Ta liikkas saadud asjad kõrwale ja mõtles meeldiwa daami peale.

Peale lõunat wõttis daam teda wastu. Ta elas suures majas, mis väga rikkalikult, aga ühtlasi maitsekalt oli sisse seatud.

Tüdruk palus Sinti teelauda.

„Meie ei ole mitte kaua ükfinda“, lausus daam, „minu mees tuleb warsti ministriumist.“

Sinf waatas ringi. Teda üllatasid weidrast pildid, mis olid wiimastelt kunstinaütustelt kokku ostetud. Seda märkas daam ja lausus:

„Neid on mu mees muretse nud. Tal oma nõrkus — Eesti kunstnike toetada. Sest mis mõte on siis ühel pildil, mis kujutab naisterahwa pluusi, aga mille nimeks: Beethoveni sinfoonia? Aga jätame igale ühele oma. Wõi olete ka Teie ekspres sionist?“

„Ma seda asja hästi ei tunne,“ wastas Sinf. „Kunstnikkude toetus on aga ikkagi toetus, maalivad nad nii ehk teisiti. Kuid nüüd lubage mind seda korrata, mis ma eila Teile ette panin.“

„Ma usun, et ma Teid dieti mõistan,“ wastas daam. „Ma tahan aga loota, et Teie armastuse avantüüre ei otsi. Sest selleks ei käi ma mangu põrgutes.“

„Mu proua, ma loodan, et Teie seda minu tegewuses leiate, mida otsite.“

Seal tuli tüdruk äkki sisse ja sofstas midagi daamile.

„Mu mees,“ lausus daam Sinfile.

Ta waatas Sinfile rahulikult oja ia kui mees tuli, esitles teda mehele.

Ruld oli sihvatas, elam mees. Ta oli tõrblemüsi noor, elegant dilt riides. Ta armastas kättega mängida, kusjuures üks erilise tiwiga sõrmus ikka nähtavaks sai. Sinf ei suutnud omi filmi selle sõrmuse pealt kõrwale pöörda.

„Selle sain kingituselks ühelt wälisrtigi saadikult,“ lausus Ruld, kes Sinki waadeti tähele pani.

Nende kõne kaldus kirjandusse ja kunsti. Sinf leidis, et Tuglas, kui kriitikus otsib teiste kirjaniiklute tõist psüfoloogilist tõde, kuna ta omad fantastilised nowellid psüfoloogilistelt usutamad ei ole. Ruld efines Tuglase waimustatud fairsjana, kuna ta abikaasa Underi sonetta deflameeris.

Ruld waatas oma naist armastama pilguga.

Sinf wõitis siin tundi aega lõbusalt, aga kui kodus oli, siis tundis nukrust.

Waewalt oli ta weerand tundi kodus istunud, kui talle kiri toodi. Sinf luges:

„Wäga austatud hra Sinf!

Mul on tahju, et meie kohtamine teistiti kujunes, kui ma algul arwasin. Mitte sel põhjusel ei kirjuta ma Teile, sest et meie wõime omi kokkusaamisi muus paigas jätkata. Aga wõib olla, et Teile meie majast selle leidusega lahkusite, nagu oleks mu mees teatud „nõrkustega“. Ka minu filmis. Mina olen jelles „arwamises“ süüdi ja sellepärast on mul rutt Teid paluda, jeda arwamist endas mitte lasta idaneda. See on tõsi, et mu mees ostab ekspresionistilisi pilta. Aga jeda peab enam sümboolselt wõtma. Ma olen ikka leidnud, mida „nõrgem“ üks inimene efinemisel efinemisel oli, jeda enam wõitis ta pärast, kui teda tõsise pilguga hindama hakkasin.

Kõgemiseni... millal? ja kus?... Teile

Donny Ruld“.

„Donny on ta nimi!“ lausus Sinf wõhusti. „Donny!“

Telefon helises. Sinf ruttas juure. Kõneles Kull.

Kull teatas, et on ajutatud uus mängusaal. Ta peaks jeda tunduina õppima. Saal ei olewat ainult suur, waid politsei ilmumisel andwat ta warietõs ilme. Sinna minewat ka Anjuta Pawlowna ja Korsten. Adressi ei teadwat ta. Ainult Anjuta juhatusel pääjewad nad sinna.

Kõneleti kokkusaamise üle, ja kell kümme sõitis Sinf „Sindeni“ kohwikuusse, et sealt kõhale minna.

Tollest koomilisest mängupörgust, kurtööst Sobusepea tänaval ja tollest „Baba Sõna“ toimetajast, keda Vint „prii küüdiga“ oma juure lasi tuua.

Maja, kuhu nad läksid, asetses jüdalinna weesel, ühes kitsas tänavas. Väliselt näis ta üks neist kõrgeist Gooti stiilis keskaegseist majadest, nagu neid Tallinnas küllalt kesklinnas. Tänavaga pool oli dieti vähe afnaid, aga needki, mis olid, olid seespoolt läbipaistmata kardinatega varustatud.

Jõuti kaunis räpasesse esikotta, kus elektri pirn waerwalt helkis. Nutati treppidest üles. Jõuti kitsasse ruumi. Kui nüüd ühest uksest sisse mindi, esines kaunis juurepäraliselt sisseseatud tuba puhvetilaudadega, mille juures mõned tundmatud inimesed istusid. Sellest ruumist läbi minnes jõuti mängusaali.

Peskel oli laud ja keerdtool pangapidajale. Laua ümber olid mängijate istmed nagu looshid. Üldse avaldas ruum Pariisi variétés ümet. Selles mõis kui näokattes mängida. Raks miniatüür-roobast läksid iga mängija juurest pangapidaja juure. Igal mängijal oli oma wantrike. Need olid mängusummade sisseaatmiseks ja wõitude saamiseks määratud. Tarwitses ainult nupu peale wajutada, kui nad kikkuma hakkasid.

Vint ja tema seltskond wõtsid platsi ühes looshis neljale inimesele. Anjuta ja Korsten istusid kumbki eespool. Vint ja Kull tagapool.

Pangapidaja, kes oli jabakuues, tõsis istmielt ja kõneles:

„Mu herrad ja daamid! See on „Onne“ majal Teie wõite siin mängida, kui soowite. Üks juurimaist mängu kunstnikkeist löi selle asutuse. Siin ei ole meil tarwis karta politseid, ühe näpu jurumisega pühin ta siit minema. Waadake!“

Kõneleja wajutas näpuga oma tooli juures mingit nuppu. Silmapilk kadus mängulaud, aga seinas awanes eesriie ja näittelawal tantsisid neli karksteistikümne aastast last flööti ja wiulimängu saatel, olles kui lehasutatud sülitused omas walges riüis, mis lilledega kaunistatud.

Siis tormas esile politsei wõrmis riühm meht.

„Meile on öeldud, et siin mängitakse! Kus mängitakse?“ hüüdisid nad.

Publikum naeris. Üdrufud tantsisid. Siis wiskasid „politseinikud“ omad pealisriided ja seisid kui erastatud teiste seas. Eesriie langes ette.

„Teie nägite, mu herrad ja daamid,“ lausus pangahoidja, „meie petame politseid. Meil on pealegi mitu nummert ja iga nädal programmi muutus.“

„See on rumal kino,“ lausub Vint. „Kõige rumalam kino! Kui politsei tuleks, oleks tal kümme minuti jooksupõik selge.“

Korsten kehitas olasid.

Vint küsis eneselt, milline eesmärk jellel võiks olla, sest ühe nädala jooksupõik oleks see mängupõrgu ometi ülles leitud.

Kull ei teadnud misjuguist seisukohta võtta.

„Suurepäraline!“ hüüdis Anjuta Pawlowna. „Meie saame siia alati tulema.“

Vinti pidusööb. Vintil ei olnud isu. Kull tundis igavust ja otustas Anjutasit lahutada. Ta tahtis talle juba homme viimase kintuise jaata, kallihinnalise ehte, mida ta Kopsi aknal oli näinud.

Vint tõusis äkki ülles ja läks.

„Kuhu?“ hüüdis Anjuta. Ta oli korraka väga ärritud.

Korsten pööris daami poole. Ta lahutas teda Vintist, et viimane wabalt wälja pääseks.

Vint wõttis eesruumis oma palitu. Teener juhatab teda wälja. Kuid enne kui tänawale lasi, waatas läbi augu, mis ukse ees.

„Mu herra, üks politseinik on seal“, lausub ta.

Uga ta awas siiski ukse. Vint astus wälja. Ta nägi, et ametnik naeris. Niisama ka teener. Politseinik oli „Onne“ maja poolt wälja pandud.

Vint läks sinna paika, kuhu ta oma auto oli tellinud. Ta oli ette wõtnud seda mängupõrgut lasta sulguda ja omanikud wastutusele wõtta. Ta tahtis ainult seda, et teatavaks saamine nagu ajalehtede kaudu oleks siindinud. Nagu oleks keegi ajakirjanikest artikli kirjutanud, millised koopad linnas olemas, mille järele siis ka politsei energilisemat tegewust awaldab. See kaotaks tema jäljed.

Sõidu ajal seadis ta ajalehe märkuse kofku.

Siis mõttles Kulli peale. Ta nägi jelles nooresmehes käesolewa aja nooremehe sümbooli. Wimestatud Wene keiserliku tantsijanna hülgusest, ei näinud ta, kuis see teda hukatusse wõis wiia. Oli ta ajakohane noormees? Oli ajakohase nooremehe ülesanne pillata end ja oma wara öölokaalides ja tantsijanna sängis? See olgu endiste suuruste toiming, aga mitte noore wabariigi noore jõu tegewus. See on langus, ajakohase kõlbluse langus.

Siis telefoneeris politseisse mängupõrgu aadressi. Kuid algul kaskis ta ainult Kulli silmas pidada, kui ta majast lahkeb. Teda kaitsteda.

✱

Reffkool helitjes telefon. Vint fargas ülles. Teda waldas aiandus, et on midagi ündinud... Kulligo.

„Siin Vint!“ hüüdis ta telefonisse.

Telefoni juures oli politseiametnik.

„Mis on?“ küsis Vint.

Sääli ütles:

„Herra Edgar Kull, kes politsei kaitse all oli... ta on tapetud. Näidaval tänaval! Kell kaks. Teine herra, kelle nimi Korsten, on raskelt haavatud. Niisama politseinik, kes neid silmas pidas. Mõlemad viidi linna haigemajja. Surmatu on niikauaks mõrfsukatöö paigal, kuni Teie isiklikult sinna ilmute. Auto on Teie juure teel. Daam, kes ohvritega ühes oli, on haavatud ametniku nõudel vangistatud. Olen rääkinud“.

Vint värises. Kuid rahustas end ja pani ruttu riidesse. Auto oli juba ukse ees. Vint tormas alla, unustades elekterlambi kustutada.

Sõidu ajal mõtles ta: Ma ei oleks pidanud värisema, kui seda teadet kuulsin. Ma pean nii külmavereline olema, et enesegi surmateadet rahulikult võin vastu võtta.

...Kulli furnukeha lebas pimeduses.

Kelli meest taganesid, kui Vint autoist välja astus. Vint palus tänava hissekäitudel vahti pidada ja mitte kedagi kuritöö paika lasta. Ametnik teatas, et kedagi ei ole siit mööda lastud.

Kuritöö sündis Sobusepea tänaval.

Kell oli kolm — hommikul.

Vint valgustas elektritulega furnukeha. Tal oli sügav haav kaelas kuni seljani. Ta lamas näoga vastu prügitust. Nõnda leidsid teda politseinikud, kui nende ametivend neid juure vilistas, olles werine, silmad pungis. Korjus oli tardunud ja kange kui puu. Veri, mis haavast nõrgunud, läikis tänaval kui must marmor.

Vint märkis kõik üles, mis nägi — paiga, majade numbrid jne. Ratsus, kas kõrval olevate majade ukseid ja aknad kinni või lahti. Kas ei olnud näha mingijuguseid tunnusmärke kurjategijate poolt?

Vint ei leidnud midagi.

Üks ametnik läks autot tooma, et korjust ära viia.

„Mitte kedagi tänavale lasta! Igahüht, kes tuleb, vahti alla võtta.“

Ta sõitis haigemajja, kus haavatud olid.

Korsten oli mõistufeta. Arst tõendas, et tal olewat raske haav, arvatavasti Soome pussiga löödud, peas. Ametnik oli kergemalt haavatud. Tal olid mitmed haavad. Ola ja Käsimars olid sidemes.

Ta kõneles:

„Kell kaks astus tapetu ühe teise isandaga ja daamiga sellest majast välja, mida mulle juhatati. Selle maja ees seisjis keegi politseinik. See näis kahtlane. Ma küsisin eneselt: „Miks seisab ta selle ase-

mel, et sõnõda, ühel kohal?" Umbes tund aega nägin teda niimoodi seismas. Siis jooksin temaga kõnelema. Ma läksin ta juure. Ta ütles mulle karmilt: „Mis Teie jooksite? Minge edasi!“ Ma tahtsin talle oma ametitunnistust näidata. Siis avaness üks ja ma nägin, et keegi wälja astus, kelles herra Kulli ära tundsin. Politseinik pani mu tee eest kinni. Ma ei tahtnud mingisugust kahtlust äratada ja hoidsin eemale. Siis astus weel üks herra ja daam wälja.

„Nad läksid edasi. Politseinik ütles mulle: „Minge nüüd rahus!“ Et mitte kahtlust äratada, jälgisin neid küllalt kaugel. Nad pöörasid Nunne tänawale ja kadusid filmist.

„Siis kiirustasin. Nad wõisid umbes Laia tänawa kohale jõudnud olla. Siis jooksin. Ma jooksin Laia tänawale sisse ja kuulsin äkki kis... See oli mahafurutud ja iheäralik. Mäletan sõjast, kus wiibisin, et niimoodi surmahirmus karjutakse. Ma hakkasin kohe signaali toilet puhuma ja jooksin Sobusepea tänawale sisse. Ühtlasi tõmbasin oma rewolwri wälja.

„Ma ei saanud mitte kaugele edasi. Äkki olin seljatagant haaranud. Mu silmad põlesid hirmust. Ma tundsin pistet õlasse. Ma tahtsin rewolwrist lasta, aga seda ei olnud enam minu käes. Mu käsi oli päris halvatud. Siis mõtlesin ma, et lastun maha ja teen nii, nagu oleksin ma furnud. Meie päält õpetas sõjas niimoodi tegema. Järgmisel filmapilgul lamasingi juba, aga keegi oli mu peal, tõisid olla, et koguni kaks inimest. Mu suu hoiti kinni. Ka ei näinud ma midagi, sest et sulgesin filmad. Ma usun, et keegi tormas majast mu kallale. Ka olin ma pool kurt.

„Kuis edasi läks, ei tea ma selgesti. Ma kuulsin ainult jookswaid janne. Mõnd tõsteti üles. See oli üks ametiwend. Ma ütlesin talle ruttu kõik, mis ma olin läbielanud. Ma ei wõinud midagi näha, sest nad olid pipart mu silma hõõrunud. Siis kuulsin ma nais-terahwa häält. Ta wastas küsimusele, kes ta on, et olewat tantfianna ja tahtwat hra Dinkiga kokku saada.

„Pärast“, kuulsin ametniku häält.

„Siis tahtis ta wiist jooksta. Ma kuulsin, kuis ta „Georgi!“ hüüdis. Ma karjusin: „Pidage! Pidage!“ Enam ma ei mäleta. Ma kaotasin mõistuse. Ma ei tea just, kas mu wiimased sõnad õiged on, sest peale haawa saamiist oli kõik hirmus segane. Ma olen raskelt haige. Suren ma?“

Ametnik lõpetas. Arst naeris.

„Ma paluks Teid, herra Dink“, sõnas ametnik. „Tohtred ei kõnele tõtt.“

„Aga, ihand Daur“, sõnas Dink, „kuis tõitte surma peale mõelda. Teil on ainult mõned kerged haavad. Nende tõttu sarnane mees kui Teie ei jure.“

„Ma olen oma kohuse täitnud“, lausus ametnik wärtsewal hääl.
„Nüüd aga suren.“

Ametnik, kes esimesena kurtööd paita jõudis, kõneles, et ta mõningaid inimesi oli näinud tänawal olewas maja nurgas. Ta ei wõinud neid mitte kirjeldada. Teda peatas üks isand, kes end jalule püüdis ajada ja karjus: „Püüdkte daami kinnil pidage teda!“

„Wast siis kuttus ta maha ja jäi lamama“, kõneles ametnik.
„Ma ruttasin inimeste juure, kuid kohale jõudes ei olnud neid seal, nagu oleks maa neid alla neelanud. Ma läksin tagasi kurtööd paigale.“

„Sa see daam?“ küsis Dink. „Mis sellega sündis?“

„Mul oli mulje...“

„Ei, herra Lamm, muljet ei taha ma teada saada, wõi seda, mis Te oma filmadega nägite ja kõwadega kuulsite.“

„Kuulen. Kui ma tagasi tulin, hoidis üks ametiwend üht daami kinni. Ma hüüdsin talle: „Pea! Ära lase teda minna!“ Me olime kõik ärewil. Daam palus Teiega kokku saada. Ta ei tahtnud lasta end kinni pidada. Ta pani wastu. Me sidusime ta käed. Siis pidi-me haawatud ametiwenda aitama. Me ei teadnud veel, mis oli juhtunud. Siis alles soovisime...“

„Kuidas? Kõnelege ainult, mis Teile nägite!“

„Siis alles waatasime, mis oli sündinud. Keegi lammas weres maas. Ta näis surunud olewat, sest ta oli üsna tardunud. Teine hoogas. Siis tuli kolmas ametnik. Meie saatsime teda Teile telefoneerima. Seda palus haawatud ametiwend Laur. Me peame seda kõige pealt tegema, ütles ta.“

„Mis daam sel ajal tegi?“

„Teine ametnik läks temaga jaoskonda.“

„Herra Lamm, palun Teid peatada, kuni ma kõnelenud olen ka Teile seltsimehega. Kuis on ta nimi?“

„Westsepp.“

„Hea. Ja mitte sõnagi sellest, millest meie kõnelesime, teistele. Sõgei Teile abitaasale mitte. Teile annate oma ausõna?“

„Ja, ausõna.“

Westsepp tuli.

„Teie wõtsite täna õõsi ühe daami kinni, kes tänawoise mõrtsuka töö juures oli?“

„Ja.“

„Miks tegite seda?“

„Sest politseinik Lamm ütles, et üks ohwritest on teda kätinud seda teha. Ka seltsimees Laur palus sedasama.“

Sel filmapilgul helises kriminaalpolitsei ametitoas, kus Dink wiimaseid ametnikke üle kuulas, telefon.

„Siin „Baba Sõna“ toimetusi! Meile teatati praegu kurtööst.“

„Silmapiilk,“ hüüdis Vint. „Kes teatas sellest Teile?“

„Ma võin sellest teatada, ilma et ma jelle juures toimetuse saladust avaldaks, sest et see sündis nõnda velda nimeta. Üksel tõlistati. Kui selle avasin, kuulus hääl: „Kirjastis!“ Ma avasin jelle ja leidfin kirja. Selles teatati kuritööst.“

„Võite mulle ette lugeda, milline see kiri oli? Siin... kriminaalametnik Vint.“

„Kõhe, herra Vint. Sisu on järgmine: „Täna öösi sai Hobusepea tänaval tuntud seltskonnategelase ja miljonääri Kulli poeg Edgar Kull tapetud. Kurjategijad on põgenenud. Siin näib kättemaksuga tegemist olevat. Tapetu esines kaardimängijate ringkonnis.“ See on kõik.“

„Kas ajalehe kaastöölised veel keegi sellest kirjast teab?“

„Ei!“

„Kas Teie võite mulle kõhe isiklikult seda kirja tuua? Ma saadan sinna politsei auto.“

„Herra Vint, mul on tööd. Ma olen toimetaja.“

„Teie siiatulek on praegu tähtsam kui mõne artikli kirjutamine, herra toimetaja.“

„Minu kohus...“

„Vabandage! Loodan, et Teie seda pahaks ei pane, kui Teid politsei autoga lasen siia tuua. Ametnik sõidab kõhe välja. Palusin ühtlasi seda teadaannet mitte trükkida lasta. Nägemiseni. Olen kõnelemud.“

Vint saotis auto minema.

„Nüi siis, herra Westsepp. Kas daam kaaslasi appi kutsus?“

„Ja.“

„Kuis ta seda tegi?“

„Ta jooksis mõned sammud minu juurest eemale ja hüüdis: „Georg!“

„Teie kuulsite seda?“

„Ja, päris selgesti. Ta ütles: Georg! Kuna ta ära jooksis, ei jäänud ka mina kauaks magama, vaid jooksin ta järele ja sidusin ta käd kinni.“

„Mis see naissterahvas siis veel tegi?“

„Ta oli kaunis rahulik ja lasi end ära miia. Muu seas ütles ta: „Ma võin ju ometi salapolitseimiku hra Vintiga kõneleda?“

„Teie peate siis niikaua ootama, kuni hra Vint hommikueinet on võtnud“, rahustasin ma teda.“

„Ja siis? Kus see daam on?“ küsis Vint.

„Politseis. Ta kõneles siis veel: „See on Teie poolt halb tegu, armas sõber. Ma võin herra Vintile hea sõna teie eest ütelda. Sest herra Vint oli ka ohvritega niisama ühes nagu mina. Minult ta läks

warem ära. Muidu oleks ta ise kõik kaasa teinud..." Siis käskisin teda oodata."

"Ütlejate talle, miks Teie teda sinni võtsite?"

"Ei, mitte sõna."

"See on hea. Jääge kõrvaltuppa."

Sinult palus ka teisi tunnistajaid jätta. Siis tuli toimetaja. Ta protesteeris waljusti ajakirjanduse ja ajakirjanikkude ühingu nimel, et see on wägivald, mis temaga tehakse.

"Kui Teie ajaleht selleks on, et kõmuliste asjadega, millest Teie ise waewalt midagi teate, lugejaid võita, siis on Teil õigus", lausus Sinult. "Kui Teie aga sellega mu asja ära rikute, siis on minul õigus mingisuguseid ettekirjutusi Teile teha teatud piires."

"Teie", protesteeris toimetaja, "katsuge Teie aga ajakirjandusele juhtnõude anda. Nüüd ei ole enam Wene võim maksjav. Meie wõtame Riigikogus asja..."

"Mul ei ole praegu aega Riigikoguga wõidelda. See on Teie asi. Lubage mulle see kiri, mis saite?"

"See on toimetuse saladus", vastas nüüd ajakirjanik ägedalt.

"Kas pean ma Teid narriks pidama, herra toimetaja? Mina austan toimetuse saladusi niikaua kui nad seda nõuavad, kuid siin on eraforralise asjaga tegemist. Kuna ma aga nüüd sunnitud olen „toimetuse saladust“ wägivaldselt Teie taskust wälja wõtma, teatan Teile, et see ainus materjal on, mis meid kuritöö jälgile wõib juhatada."

Toimetaja andis paberi, kuid lausus:

"Protesteerin!"

"Kas Teie midagi sellest mehest nägite, kes selle kirja tõi?"

"Enne kui kirja käskisin wõtsin, ruttasin afna juure, sest arvasin, ehk on siin mõne ajalehepoisiga, kes narrida tahab, tegemist. Minult wähe waljust langes afnast tänawale. Ma arwan, et ma kedagi hästi riides isandat nägin. Mõni filmapilt hiljem kuulsin sealt poolt, kuhu ta läks, auto ärasõitu. Ma olen kindel, et see tema oma oli."

"Gerra toimetaja, Teie olete nii lahke ja jätate selle kirja minule. Ma palun Teilt ausõna, et sellest kirjast waikijate, niisama kõigist, millest kirjaga ühist."

Toimetaja sai nähtawasti kogu sellest loost huvitatud.

"Teil on mu sõna", lausus ta.

"Mu auto wiib Teid tagasi. Palun Teid peatoimetajale teatada, et ma temaga kõneleda soowin. Kui ta tuleb, telefoneerige."

Toimetaja läks.

Staheljas õrambonitus.

Tollest Anjuta usutlemisest. Sinki ja Sonny ka-
watjustest. Beriwõimu terroor laguneb.

Sink jäi üksi. Sõnemiselt oli ta päris külm. Ta juutis täielikult
enese üle walitseja ning oli enesega rahul.

Kuritöö põhjust teadis ta. See ei olnud fättemaks, waid midagi
hädasohtlikumat ja kurjemat. See oli terroor! Seda nättas kiri aja-
lehe toimetusse, mis kuritööst kõigile pidi teatama. See oli terroor
kõigi nende wastu, kes pidasid end walge habemega mehe mänguõnne
ohwriteks.

Kui palju ohwrid oli see mees üldse saanud? Palju inimesi oli
end tema pärast tapnud, mägides end lagedaks? Palju oli ta pere-
kondi õnnetuks teinud, kus mehed, isad, pojad end paljaks mängiwad?
Ja palju oli tal omal kaaslasi, abimehi? Mis inimesed wiimased
olid? Milliseid kasusid oleks jelle kuritöö awalikuks tulek laiemate
hulkade seas talle annud?

Kull oli furnud, oli tapetud wõib olla sel põhjusel, et ta mängust
Wallingiga oli temale, Sinkile, kõnelemb. Ja wõib olla ehk taheti
tedagi tappa, kuna ta ainult õnnelikult juhuse läbi pääsis, sest et ta
waremalt mängumajast lahkus.

Oleks ehk ka wõimata, taktilistel põhjustel wõimata „Õnne“ män-
gupõrgut lasta sulguda.

Ja Anjuta Pawlowna? Kui ma aimaks, kelle teenistuses ta on?
Ja kui ma ka „Õnne“ mängupõrgu majanummert teaks, on siis see
maja sellega juba mu meelewalla all? See wõis ainult pettus olla.
Tunnen ma kõiki saladusi? Ettevaatuse abinõusid, mis mu wastu
tarwitusele wõetud?

Ma ei lähe weel tantšijanna juure. Ma lasen teda meeleldi oo-
data... Siis näeb ta, et mitte midagi loota ei ole.

Kuid lõpuks otustas Sink ometi teisiti. Ma teen wastupidu.
Ma katsum teda osawõtlikkusega petta. Ta on kawal, kuid usun, et
olen temast kawalam. Niimoodi saan ehk enam tema kaudu midagi
kuulda.

Sink sõitis kohe jaoskonda. Daam istus teises kõrwaltoas toolil.

Sink astus tema juure.

„Aga preili, mis on siis Teiega juhtunud? Wast nüüd telefonee-
ritti mulle, mis sündis. See on hea, et Teie minu peale mõtlejite!“

„O, herra, Teie olete ingell! Ingell! Rahkume siit! Kohel! Ma
ei wõi minutitki siin kauem olla! Kõle!“

Anjuta lähenes uksele...

„Ja, aga lubage mind hoiatada. Meie elame linnas, armast prei-
li. Sga linn on karm. Seal on ametnikud. Kõik wäikesed inimesed.

kes oma ametit peavad kinni pidama. Nad täidavad seaduseid. Sa mina olen ametnik. Minu kohus on ainult jüüdlasi otstida ja mitte jüütuid vabastada."

"Ja siis?" küsis Anjuta waljusti.

See toon üllatas Sinki. Ta hakkas asjalikumalt peale.

"Teie asi ei puutu minusse, waid kohtu-uurijasje. Tema ülekuulamist peate juba enesele meeldida lastma. See on piinlik. Aga asjakäik on jelles jüüdi."

"Ja Teie?" päris Anjuta.

"Ja, mina? Ma ei wõi muud teha, kui et ütlen kohtunifule, et meie wanad tuttawad oleme ja et ma oma poolehoidu jarnafes kurtööös ei wõi kellelegi anda."

"Miks tulite siis siia? Teie ei ole ju kohtu-uurija."

Sink mõistis, et daam teda oli läbi näinud. Aga ühtlasi teadis ta kindlasti, et daam jüüdi oli.

"Ma tulin siia wäikese asja pärast", lausus Sink ruttu. "Ma tulin Teid aitama. Teie olete ametnikkele wastu pannud?"

"Milline naine lasjab end ilmaaegu politsei koertest kinni wõtta?"

"Ja, asjaolu on jelles jüüdi, et Teie politseist tahtsite ette jõuda."

"Ma olen endine feiskrikoja tantsijanna. Minu nimi saab nüümoodi teotatud."

"Olete siis ametnikule oma nime öelnud?"

"Mõistagi, et nimetasin. Aga kohe!"

"Seda nad mulle ei öelnud. Nad nimetasid mulle ühe teise nime, mida Teie olete hüüdnud."

Sink pani tähele, kuis Anjuta teda kahtlajel pilgul riivas. Siis maatas kõrwale ja trummeldas jõrmedega põlwedel.

"Ühe teise nime! Tähelepanu wäärt! Mu nimi on küllalt tuntud? Mis nimi see wõis olla?"

"Ametnik nimetas nime Georg."

"Siis kuulis ta halmasti", lausus daam, ilma et oma nägu oleks muutnud.

"Aga samal ajal kuulis ta teine ametnik sama nime. See on tõde."

"See", lausus Anjuta natuke hiljem. "Minu mehe nimi on Georg. Ärewuses olles nimetasin..."

"Noh, siis on ju kõik selge. See on mõistetaw. Ainult keegi ei teadnud siitamaale, et Teie abielus olete."

"Olen ifka olnud."

"See on hea. Pean ma Teie abikaasalt järele küsima? Wõib olla, ei ole Teil aga temaga enam midagi ühist?"

"Siiski! Mu mehe aadress on Narwas, Jõe tänaw nr. 23... Ta nimi on Georg Petroff."

„Tal ehk on piinlik. Ehk on see väga halb, et Teie nimi Kulli mõrtsukaga seotud jääb? Pealegi awaliku arvamise ette tuleb?“

Nüüd kirjutas Anjuta. Ta langes toolile tagasi.

„Kull on... tapetud!..“ hüüdis ta ja langes toolilt põrandale.

Vin' kahtles filmapilt aega. Siis otjustas jeda mitte uskuda, mis nägi. Ta tõstis daami üles, kutsus ametniku, kästis hoolega daami waltwata ja mitte kedagi tema juure lasta. Sõjariistad olgu wõitluswalmis.

Ta sõitis politsei peawalitsusse tagasi, lasi politsei arsti kutsuda ja palus teda kohe wangi juure sõita ja haigel wõimalikult hästi ka riided lasta läbi otsida. Siis kirjutas ühe kaju tema jaoks ja andis edasi.

Ühtlasi teatas ta politsei informatsiooni büroosse, et iga ajakirjanik, kes kurtöö kohta teateid tuleb saama, tema juure saadetak.

Oli juba päew alganud. Vin' wannitas end ja sõitis siis ajalehe peatoimetaja juure, kes oma ilmunijest toimetusse teatas.

Siljem, kui Vin' talle kõik ära oli kõnelenud, ütles ta lõpuks:

„Mis mulle julgust andis Teie aega raisata, on järgmine asjaolu: Kui see ainus asi oleks, ainus kurtöö, mis ühe ja sama isiku wõi rühma poolt tehtud, siis laseks ma ju jeda asja ka awalikkuse ette. Aga selle loo taga seisab seltskond ühe väga targa ja jõurikka mehega eesotsjas. Ta on mingisuguse organisatsiooni loonud, kelle siht näib olevat oma peameest kaitseda. Ta on loonud hull mängupõrguid, et omi isiklike kurtööid korda saata, mille läbi teatud hull inimesi kaju saab ja millest wõib olla üks osa ka tema aususse ujub. Ta on muutunud kogu linna, Tallinna, mängupõrguks, kus ei mängita mitte ainult raha peale kaarte, waid ka muude keelatud wõtetega inimeste peale. See firi, mille ta wõib olla isiklikult Teie kirjafasti pani, näitab, et ta asja awalikkuse ette toomisega mingit sihti püüdis saavutada. Ohwer kõneles mulle, kuis ta temaga omapäraselt kokku sai. Teie teate, kui kahjulik jarnane inimene praegusele ühiskonnale on. Tema häwituseks palun Teie ja Teie ametiwendade kaasabi. Lohin paluda, et mingisuguseid teateid Kulli kurtöö kohta awalikkus ei saa. See on muidugi ainult esialgu.“

„Mul ei ole selle wastu midagi“, lausus peatoimetaja.

„Siis tänan Teid ja soowin meile mõlemile head kordaminekut.“

Kui Vin' koju jõudes woodi tahtis heita, teatati talle:

„Broua Donny Kuld.“

„Palun, palun“, lausus Vin' elawalt, kui daam sisse astus.

„Ma usun, et meid siin murelik mees ei sega, pealegi kui teda meie kawatsused ei huwita“, lausus daam Vin'ile kätt ulatades.

Vin' ei leidnud sõnu, kuna ta ühtlasi filmi tema pealt kõrwale pöörda ei suutnud. Aga waius ütles enam kui sõnad.

Wiimaks palus Sinf daami istuda. Ja tal tuli mõte, et ta tema-le, feda ta armastas, fogu jellest loost teataks. Wõib olla, wõib daam talle kuidagi fapulik olla.

Ja kõneles:

„Täna õõji tapeti meie ühine tuttav Kull. Korsten on rafefsti haawatud. Mina pääfjin juhulikult. Kurjategijat tean ma. See on jällegi see walge habemega faardimängur ja profeffor. Anjuta Pawlowna, Kulli kallite, on wangistatud. Ma olen tema faasfuiis kindel, kuigi tema falgab. Siin palun Teie abi. Kui ma Teid temaga ühte wangifambrisje finni lafeks panna. Ta tunneb Teid kui oma ringfonna inimest. Ütelge, et Teie keelatud mängust ofa wõfite ja warsti lahti faate. Rubage ühtlasi teda aidata... põgenemifes. Selles tehke talle felgefeks, et ta feisuford lootufeta on. Siis ütleb ta Teile, mil põhjufel ta walmis on põgenema, feft fiültu inimene, fel lootus lahti faada, ei mõtleks selle peale, ta loodaks ifta õiglufe ilufiks tulekut. Teie mõistate mind, proua. Siis teeme mõrtfuka labiufaks ühiskonnale.“

„Ma täidan Teie foowi“, laufus proua.

Sinf fai liigutatud.

„Minult see puudus mul — midagi teha, fapulik olla“, jattas Denny. „Ma tahan elus midagi forda faata, see tafub eluõigufe.“

„Ja feda ofiifite mängupõrgust?“

„Wõib olla et ja, aga fa ei. Ma tundfin feal end wabana. Kuid felles ringfonnas, milles elan, feal on piirid, müürid.“

„Mis kitsamad fui wangifambrid, fus wabad ollakfe. Aga Teie herra mees?“

„Sgas abielus, teadfe, jääb natuke jellest unistufest täideminemata, mida meie enne abielu loodame“, oli firglik laufe. „Ma ei wõta meest arwesse, kui ma feda puuduwat ilma temata faan kätte.“

„Ma austan Teid.“

Sinki hääl wäriifes.

„Müüd ütelve, mis mul teha tuleb?“

„Ühel päenaf, mida Teie määrate, wiin Teid autoga wangimaja ülema juure ja feal kõneleme pikemalt. Millaf wõin Teie järele tulla?“

„Färgmifel laupäenaf famal tunnil.“

Daam tõufis.

„Wangimaja hallid müürid hakkawad peagi hülgama“, laufus Sinf.

„Müifuguste awantüüride ees“, naeris daam.

„Ei, Teie iludufe ees!“

Sinf kummardas fuumalt daami kae kohale. See furus teda nii pehmet ja fiiski tugewasti, nagu ei tahaks ta tema peost lahthida..

Soowis löi daamile weri pähe.

„Armastus... armastust“ fofistatas ta.
 Dinki tuppja jäi ta lõhn. Dink neelas jeda kui elu elektsiiri. Siis
 jurus ta käd filme ette ja fofistatas:

„**Woen ja gemastus!**.. **Woen ja armastus!**..“

* * *

Päewa jooksul lagunes kurtöö lõhn linnas laiali. Ta kerkis täna-
 walt, kus Kull tapeti. Sinna oli ainult tume märk jäänud. Prüigitus
 oli tume ärapestud werest. Dinn oli udune, ja näis, nagu oleks see udu
 gaas, mis sellest werega määritud paigast kerkis ja kõiki tänawaid lin-
 nas piiras, roomates edasi kui udulohe. Aga kui tuututasid autod, näis,
 kui röögataks udulohe.

Dolmandal õöl tapeti agulis keegi uulitsatüdruk. Mõrtsukas jaadi
 kätte. See oli keegi wabriku tööline. Ta ütles, et ta ei teadnud, mis
 ta tegi. Ta tundis ainult tungi tappa, häwitada. Ta jänunes selle
 järele, sest ta ei olnud ammu tapnud, aga sõjas oli ta tapma õppinud
 ja harjunud.

See oli were wõim, mis teda waldas. Pimedas nägi ta naiste-
 rahwast, kargas ta kallale ja kägistas, kägistas. Kuid ta ei näinud
 werd. Sa wihane oli mees isegi wangis: ta tappis ja ei saanud tasuks
 werdki näha! Sa ta tahetse:

„Oleks ma vähemalt ta kõri läbi hammustanud!“

ühelkwas äramoouutus.

Dollest Dinki reijust aeroplaanil Marwaja Polti
 jälgimiseft. Rebane nuusutab hädaohtu.

Nell neli telefoneeriti Marwast:

„Georg Petrow, näitleja, sündinud 1895. Moskwas, elas aadressis
 fifestähendatud korteris 1. jaanuarist 10. detsembrini läinud aastal.
 Sõitnud Wenemaale. Peatuskoht teadmata. Abielus. Wene riigi
 kodanik.“

Anjuta Pawlowna kohta sai Dink politseijaoskonnast järgmise teate:

„Anna Petrow, sündinud paronesse Kemnenkamp, nimetatud
 Anjuta Pawlowna, sündinud Tartus 1. mail 1892. Sõitnud Tallinna
 Moskwaft optardina.“

Dinki ei rahuldanud saadud teated sugugi. Ta läks weel kord
 Anjuta Pawlowna juure.

„Ma ei taha Teist midagi kuulda!“ hüüdis Anjuta. „Teie tahate
 mind aidata ja toote wangimata.“

„Mitte mina! See on effitus. Ma astusin ainult niisama sisse. Miks andsite mehe Narva aadressi, kuna ta seal ammugi enam ei ela. Ma ujun, et see on üks raskustest, mis Leid Finni peab.“

„Teie hoolitsete siis minu vabaduse eest?“

„Võib ka olla. Kuigi see on eriline asi, julgen siiski lohtuda teada, miks jõitsite Teie Tallinna, kuna mees Narva ääi?“

„Kas teeb see Teile peavalu?“

Sink sai pahaseks. Ta tegi minekut.

„Teie lähete ilma minuta?“

„Mauid ei või ma praegusel filmahilgul teha.“

Sink läks kunitöö paika. Ta oli nende majade elanikkude nimekirjad läbi vaatunud, mis kunitöö kohta lähedal asetsesid. Siis võttis taaks jalapoliitseiniku ühes, ja ka selle ametniku, kes inimrühma oli näinud jäljetult kaduma.

Sink maatas veel fõrd päeva valgusel kõit järele. Hiljem astus majadesse sisse. Ta kõneles mitme maja elanikuga. Mõned olid õõfi kija kuulnud.

„Uga majades enestes? Kas Teie seal midagi ei kuulnud?“

„Ei, seal ei kuulnud me midagi.“

Ühes hoomis leidis veriplekke. Need olid karbooliga ära pestud, kuid mitte täielikult. Ra karboolnõu oli maas. Kojamees ei teadnud jellest midagi, kehitas vaid õlgu.

Sull lasi politseikoera tuua. Koer haukus vastasolevasse hoomi sisse. Sink läks järele. Koer peatus ühe maja seinas ees. Sink silmitses seinas. Ta leidis kratsitud kohta. Siit oli keegi üles aidatud esimehele korrale. Kuid millega? Seda?

See korter, mille aйна all märgid, oli tihi. Ta küsis, kuuas see korter on tihi seisnud ajal, mil korteritest nii suur puudus?

Elanikud olid üllatud. Nad uskusid, et keegi pidi sees elama.

Üks ütles:

„Seal elab ju Georg.“

Sinki süda tegi löögi.

„Kes?“ küsis ta ruttu. „Mis ta nimi?“

„Georg,“ kuuldis uuesti.

„Oli see ta perekonnanimi?“

„Seda ei tea ma mitte.“

Seda ei teadnud keegi.

„Kes teda siis niimoodi nimetas?“

„See noormees, kes ista ta juures täis.“

„Kas ta seal kaua?“

Ka seda ei teadnud keegi. Mõned armastid, et aasta aega. Aga teda ei olnud kunagi kodus.

Sinil lasi omale meest kirjeldada. Aga seal sündis midagi tähelepanumäärilist. Suba juuste karva üle waieldi. Mis filmadesse puutus, siis armast üks, et tal sinised, teine, et tal pruunid filmad. Ta oli pilt ja kõhu ja madrusena riides. Näis aga ka atleedi sarnane olevat.

„Kes ta oli? Mis ta tegi?”

„Raubareisija.”

Oli aga imelik, et see Georg majaraamatusse fugugi mõllitud ei olnud.

Siljem selgus, et seal kunagi keegi Georg Heinrichson elanud oli. Ta oli aga nelja nädala eest korterist lahkunud ja Narwa sõitnud. Siis küsis korteri keegi proowireisija Bolt.

Sinil mõistis, et Heinrichson ja Bolt üks ja sama isik oli, kes oma wõltsimusi wõis muuta. Keli nädalat oli Pull Vintiga ühenduses olnud. Wõib olla, et Heinrichson ja Bolt oligi mõrtjutas ise ehk wähemalt kuri-töö korraldaja? Sgatahes kufjus Anjuta Pawlowna teda omale abiks.

Näid seal tuli teade Narwast. Keegi Bolt, kes kahtlust aratamud oma dokumentidega, olevat end sinna mõllinud. Kahtlust awalbanud ka tema läbi käimine isikutega, kes arwatavasti jalataubitusjega tegevuses. Dinki telefoneeris.

„Ma olen kohale ise. Dink.”

Sinil pani end reisiks walmis. Tal oli tuttaw kohalikus Tallinna õhusõidu büroos, kes kunagi oma isikliku lennumasina Dinkile tarwitamiseks pakkus, kui tal kiiret jälgimist waja. Kuna sel inimesel waba aega oli, siis lubas ta Dinki isiklikult kohale toimetada.

Lennumasin oli walmis.

Peale lõunostamist sõitis Dink. Reel oli 1/25. Shtul maandusid nad kohal.

Bolitsi juhataja talle lofaalid, kus kahtlusalused käisid. Sinil pani end autojuhi riide ja astus ühte lofaali. Ta kõneles igaleihele, teda nägi, et tal laks autot käepärast on ja oma teenistust igajuguseks ots-tarbeks wõib pakkuda, kui aga midagi saab teenida. Sest autod olla head, 1921. a. Tallinna näituselt ostetud, kus see küüpi 1. kuhinna sai wõiduajamisel.

Üks isik, kellega ta kõneles, lubas sellest oma sõbrale teatada. Ta pidada peagi siia tulema. Nad otsustasid Naasi õlle juures oodata.

„Mis ta nimi?” küsis Dink. „Ehk tunnen ma teda?”

„Ta nimi on Pall. Aga wõib olla, et tal warem mõni teine nimi oli. Weil on siin wariunimed... hi, hi, mõstate.”

„Mõistan,“ vastas Lint.

Ta kahvatas. Seft sisse astus mees, teda ta selle auto juhtiks pidas, mis teda Nõmmele kandis. Miid oli kõik mangu peal. Linti ümberrietus oli kahtlane. Kui sisseastuja wiimaks ongi oodatud Ball! Kui ta nende laua juure tuleb, siis tunneb ta mististi Linti ära.

Lint püüdis oma rahu alles hoida. Tal oli küllalt ettevaatust olnud kõige pimedamasse murka laua juure istuda.

Sisseastuja istus laua juure, kus mitmed noored inimesed olid. Ta pööris Lintile selja. Siiski jättis Lint oma naabriga jumalaga, lubades järgmisel päeval tagasi tulla.

Lint astus kiiresti tagauksest välja.

Ta läks politseisse, ütles kus wiibis ja kirjeldas kahtlast meest. Lasti keegi ametnik kohale kutstuda, kes ütles, et kirjelduse järele otustades olla see Bolt.

„Kas Teie mõite lähemaid teateid tema üle anda? Käesoleval ööl mõiks teda walwata. Minult palun ettevaatlik olla, seft et see mees saab kõigega walmis.“

Siis ei lähels ta parem mitte, lausus ametnik, seft et linn olewat wäike ja kõik ametnikud tuntud. Ssegi salapolitseinikud. Tulu olla wähe loota.

„Teie teate, kus ta elab?“ küsis Lint.

„Sa!“

„Siis juhatage mind sinna!“

Politseinik wiis Linti ihe wäikese wõõrastemaja juure. Selle nimi oli „Punane lipp“. Sel oli wäga keeruline hoo w paljude kuu-ridega.

Maja wastas oli mingi ladu tolmuse afnaesega. Sinna läks Lint ametnikuga, kes Bolti tundis. Seal tahtis ta terwel järgmisel enne lõunasel päeval walwata. Nii ta tehti.

Kui kell üksteistkümmend sai, nägi Lint kuis wõõrastemajast walgehahemega mehe autojuht välja astus.

„On see Bolt?“ küsis ta.

„Sa,“ oli wastus.

Peale lõunat oli kohaliku salapolitsei ülema juures loosoret. Lint seletas, et siin ei ole tegemist ainult ihe, waid mitme, paljude kurjategijatega. Siin oli nõnda ütelda Tallinna manguwõrgu ülemjuhatause alla kuuluw osakond. Kõige mõistlikum oleks nii kaua teisi osalisi ainult filmas pidada, kunni peremehe kättesaamine on kindlustatud. Kui nüüd saaks autojuht wangistatud, oleks peamees kättesaamatu, seft ta mõistaks end juba hoida. Wiimane on aga suur nummer wiimase aasta kümne kriminaal-ajaloos.

Õhtul kohtas Lint jeda noortmeest, kes lubas aidata autosid „käima panna.“ Tema sõber olevat ära reisinud, ütles ta. Äri minewat viimase ajal nähtavasti halvasti. Soome olewat kardetaw Eesti piiritust wia, Wenemaa olewat aga sahariiniga üle ujutatud. Nälg olewat waraks. Aga ta teab, mis teha. Ta ei taha nälgida. Ennemalt astub ta juba „Eesti wabariigi kufutajate erakonda.“ Wõi läheb üle piiri ja astub punase Wenemaa kommunistlikesse wägedesse, et wabaduse ja priiuse eest mõidelda ja surra. Siin aga jure ilma mingisuguse sihta.

Lint küsis, kuis mõib ta Eesti wabariigi kufutajate erakonna liikmeks astuda?

„See on wäga lihtne,“ wastas noormees. „Ma mõin end teatada ja olengi liige ning saan teatud summa Eesti wabariigi wastajeks meelewaldujeks.“

„Niimoodi mõib sisse kukkuda,“ sõnas Lint. „Kuhu mõib end teatada?“

„Tarwitseb ainult mõõrastemaija „Punane lipp“ minna ja Palti wõi Polti järele küsida. Wõi tule õhtul sinna, kus me eila õhtul wiibisime. Ta oli seal. Tema wihtab jeda nuumigade Gestimaad. Ah ja. Ta kõneles eila sinust. Sa olewat ka üks neist wabariigi ilalaffujast. Ma ütlesin, et sa olewat Pärnuist. Siis arwas ta, et sa ikkagi see isik Tallinnast ei ole, kelleks ta sind pidas. Ma arwasin, et sa mõid ju ka Tallinnast olla, kuid waitisin sellest. Mis sa arwad?“

„Ma ei ole kunagi Tallinnas olnud, kuigi autod sealt on ostetud. Mina ei ostnud neid. Ma arwan, et ta eksib,“ lausus Lint.

„Kaena mulle jada marka?“ küsis noormees.

„Siin on jadowiiskümmend,“ wastas Lint raha westitaskust wõttes.

„Sa ei pruugi oma punga häbeneda, kui tal ka tauf sees oleks,“ sõnas noormees raha haarates.

„Sajawiielikümne margaga minu westitaskust ei osta sa ju omale sugugi enam wiina kui sajawiielikümne margaga minu rahapungast.“

„Sigus. Kus elad?“

„Ifamaa wõmajas.“

„Mine parem „Punase lipu“ mõõrastemaija. Seal on kommunist. Ift waimu enam. Wõib wabamalt rääkida. Puuduwad Eesti sõdurid, kes julle üle kõrwide läigatawad, kui nende ifamaad puudutad.“

Lint lendas järgmisel hommikul Tallinna tagasi. See reis kõrges külmas õhus karastas teda tuntawalt. Õhus sõites näis talle nagu

oleks all meri, äga tema kalamees, kes võrku hoidis. Äga võrku sat-
tusid need kalad-nimesed, teda ta püüda tahtis.

Kuid nende seas oli ka üks roosatawa ihuga nüks, teda Neptuunus
ütleldas.

*
*
*

Sel tunnil, mil Vint „Punase lipu“ võõrastemaja filmas pidas,
kõneldi telefoni läbi Narvasi Tallinna:

„Sallo, hallo, siin doktor Markus. Kes seal on?“

„Sallo, doktor Rebane. Palun!“

„Saige näib siin olevat. Ma ei tea kindlasti, kas see tema oli.
Äga ma arvan, et ma teda ära tundsin.“

„Umbeš mil ajal arvate teda näinud olevat, ametivend?“

„Kell pool kahesja.“

„Kõng sõidab kell seitse välja. Ka kui tal auto oleks, siis oleks it-
tagi võimata, et ta nii ruttu seal oleks, sest kell neli oli ta veel
Tallinnas.“

„Võib olla, et ma eksisin, äga ma ei usu. Äga olen ittagi kind-
las arvamises, et tema see otsitud vaimuhaige on.“

„Igal juhtumisel kuulake järele. Kui Teie kindel olete, siis võtke
kõige mõjuvamad abinõud käsile.“

„Kas raudje hulluärgi?“

„Ja muudugi. Teie teate, ta on kahjulik. Teatage edasi? Mis
teevad närvihaiged?“

„Nad on valmis sanatooriumi minema. Ühehõime reisivad
nad ära.“

„Tänan. Olen kõnelenud.“

Rebane läis ärevalt edasi-tagasi. Kuidas oli see võimalik, et
Vint, kes eila kell pool viis veel Tallinnas oli, kell 8 wõi varem
juba Narvas kõndis? Kas Georg ei olnud pettunud?

Sest Dr. Markus, kes talle telefoneeris, ei olnud keegi muu, kui
Georg.

Rebane pani omale ruttu tõblise riided selga ja rattas Vinki
elnforteri juure. Ta helistas kella. Tüdruk avas ukse.

„On herra advokaat kodus?“ küsis Rebane.

„Ei. On Teil midagi ära anda?“

„Kiri. Kus ta on?“

„Ära reisis. Lubage kiri minu kätte.“

„Ma pean isiklikult ära andma. Millal ta tagasi tuleb?“

„Ma ei tea.“

„On ta kauemaks ajaks ära reisinud, wõi wõin ma beale lõunat
mõesti kirja tuua?“

„Herra ei ole sellest midagi teatanud, kui laua ta reisiru viibis.“
 „Aga mõin siis ehk kirja siia jätta. Teie annate kindlasti kirja
 tema kätte?“

„Mõstagi. Andke siia!“

Lüdruf luges ruttu aadressi.

„Aga Teie eksite. See kiri on herra Kirbule. Siin elab herra
 Vink.“

„Ah ja ta värs! Siis on keegi mulle walesti aadressi ette luge-
 nud. Kuidas see aadress siis kõib?“

„Pital tänawal nr. 61.“

„Wabandage. Pean siis tagasi kõmpima. Püü!“

Tööline läks ja teadis sellest ainult poole, mis ta teada tahtis.

Siis aga mõistis kõik. Ta ta sõitis lennumajjal, ja ta teab küll
 last mispäraft.

See leidus pörutas Rebast nii, et ta filme ees pimenes. Ta tea-
 dis nüüd millise wastafega ta tegutses. Sarnaselt ei ole keegi ta wastu
 wõidelnud. Georg ei olnud salakaubamehi weel teele saatnud. Asi oli
 igatahes kádaohlikum kui kunagi waremalt. Pealgi oli hull inimesi
 „Eesti wabariigi kufutajate parteist“ kinni wõetud ja kohtu alla antud,
 ráákimata salakauba wedajast. Oli neist keegi ehk midagi tõendada ja
 áraanda juutnud?

Kui Vink loju seltskonna, loju organisatsiooni liikmed lases kin-
 ni wõtta, siis saab see hoop ta teda tabama. See on esimene kord,
 mil ta kindel ei ole omis asjus. Ma pean teda kõrwale toimetama...
 Miks lasi Georg teda minna, kui ta taipama hakkas, et see mees, teda
 kohtas, ongi Vink? Kurat wõtku seda inimlikkust, meie oleksime ta
 korjuse Nõmmel metsa pidanud wiskama! Niikaua ei ole mul rahu,
 kunni ta ei ole ára koristatud.

Ma saan lohe oma káttetaju wastu walmistama. Ei, ma põ-
 genen Wenemaale, wabaduse maale, kui ma sell kahelks teada ei saa,
 kas Georg juba wangiostatud ei ole.

Kus nági teda Georg? Kui ma seda teaks?!

Mul on palawik üksnes mõttest tema peale. Mul on hirm ja
 sudne.

Rebane läks tagasi oma korterisse. Tal oli patt kaenla all. Igaks
 juhtumiseks! Kui politsei teda peatab, ütleb ta, et peab selle paigale
 toimetama. Ta on aus mees, aus pakilandja.

Korter oli tühi. Aga ümbrus oli kahtlasem kui kunagi.

Sel õhtul ei lahtunud Rebane majast. Oli igatahes julgem, kui
 ta akna tagant waatab, kes tema juure tuleb, kui et ta ise wäljas on,
 kuna teda kusagilt akna tagant filmas peetakse.

Rebane luges oma arved läbi. Pool aastat veel Gestiis töötada ja ta on saavutanud selle summa, mis ta unistused reaalseks teeb. Pool aastat veel Soomemaale piiritust vedada, kokaiini müüa ja sahariini muretseda! Ja mängida Tallinna mängupörguis, võitide raha oma tasku, kogu Gesti kulla, kogu Gesti rahwa verihigi tuulepeade taskuteft. See oli elu — ülim kui unistus!

Weel pool aastat. Ja, warem ei lahtu ta siit.

Järgmisel hommikul telefoneeriti talle:

„Doktor Markus! Teatan Teile, herra Rebane, et olen pettunud. Hullumeelset ei ole näha. Olen tõik käima pannud ta leidmiseks. Teised närvihaiged on reisiks valmis.“

„Rahju, ametivend! Teatage õhtul weel kord.“

„Koor!“ kiristas Rebane selle linnaosa poole hambaid, kus Lint elas. „Esimene kord pääsib ja juhustlikult. Teist korda ei pääse ja enam mitte.“

Rebane lahkus majast jalgi. Ta läks ühte uumasse mõõraste-majja ja küsis, kus wiibib Ohila paberimabriku direktor Wäljawestki. Ta olewat toas nr. 11.

Kui Rebane tuppa astus, oli see tühi.

„Sporrinen,“ hüüdis ta taha.

Uwanes üks seinauks ja Sporrinen tuli Rebase juure.

„Lint näib Narwas käinud olewat. Georg teatas, et ta teda näinud, kuid hiljem kaotas jäljed. Ma tean, et ta seal oli. Ettewaatust! Ta võib nüüd juba siin olla. Ta on saatan!“

Siis tuli Lintile Anjuta meele.

„Mis teeb tantšijanna wangimajas?“

„Oleks hea, kui me teda kõrvaletoiemetamise komisjoni üle annaksime,“ lausus Sporrinen.

„Ei, ma olen seda Teile öelnud. Elawana on ta mulle hädaohutam.“

„Sgaks juhtumiseks olen ma ühe wahiga sõpruse sidemeid põiminud.“

„Misjooks?“

„Et teda wabastada, kui ta ellu peab jääma.“

„Gesel!“ hüüdis Rebane. „Ma ütlen: ta on hädaohutam omale ja meile, kui ta sinna jääb, kus ta on. Kui teda ta kuumal pannil jaoks praetud, ei kõneleks ta mitte. Jätke need rumalused! Ta wabaneb siis, kui ma Gestiist lahtun, mitte warem. Ma tuln Teile ütlemale, et ma Lintile siiski üks kuu aega elu kingin. Selleks, et meie kindlamalt töötada võiks. Pidage kuupäew meele. Mitte ainustki päewa enam.“

Rebane lahkus, ilma et oleks iumalaga jätanud.

Kümmes äravõnnutus.

Tollest armastujest, mis Rebane Vonny vastu tundis ja tollest Anjuta patutunnistusest Vonnyle wangimajas.

Dr. Rebane oli järgmisel õhtul linnanõunil Mendeli juure kut-
jutud. Peale õhtuõbögi pidi keegi jonnambul eginema. Uundunud sei-
fukorras äratas ta endas mälestusi üles, mis pärit ta lapseaast... kuni
ajani, mil inimese mõistus veel nii arenenud ei ole, et ta ihuliku-
tude tunnete avaldajaks võiks olla.

Mendeliga jai Rebane tuttavaks kellegi närvilise feltstonna daa-
mi kaudu, kelle haigust ta hüpnotiseerimise läbi arstis. Mendeli ja-
longis käisid ka Gesti tähtsamad õpetlased, kirjanikud — mõistagi,
ka Siuru ja Tarapita rühmadest — ning poliitilised tegelased, juu-
remad ja vähemad tuusjad ning rahvasaadikud.

Rebasse kõrval istus pidulauas daam, keda ta tundis ja üllata-
tult vaatles. Seda daami kutjuti mängupõrgus ta kaaslaste poolt
warjunimega: Aktiimsujeta! See oli Vonny Kulb.

Kuna Vonny Kulb Rebasse lauadaamiks oli ja tema tähelepanu
oma kütkestava olekuga võitis, püüdis mees meeldiwale daamile wõi-
malikult sümpaatiliselt seltsiliseks olla. Ta kõneles põnemaid, pea-
aegu wõimatuid läbielamusi. Ta kõneles nähjust Wenemaal, oma
lõrgeft elusihist, mis inimkonnale õnne tuua, kui ka teised tema ees-
märgi poole püüaksid, oma awantüüridest wäljamaal, kus ta oleswat
reisinnud jne. Ta kõneles mingi kütkestawa jõuga, sest ta aimas, mis
seda naist mängupõrgusse ajas, aga kui ta sellele äratundmisele tuli,
näis talle, nagu jookseks ta süda werd.

Ei, ta süda ei jooksnud werd, seal nagu laius haaw, nii suur
haaw, mida ainult sinna pandaw inim süda wõis täita. Oma kõne-
dega aga püüdis ta saawutada seda südant, ajades teda taga kui kätt
hirwe, kui kätt, kes werejänus kees.

See daam oli see süda, mida ta wajas. Ta pidi teda omale saa-
ma. Ta wääris teda. Ta nägi naise silmist, kuis ta kõned teda wõr-
gutaksid. Need humitaksid teda. Ja mees heitis kõnedes naise wõit-
lustesse, juhtumistesse, nii et naine wõib olla usustli, et ta juba elab-
li läbi midagi põdrast.

Ta wärises juba. Ta nõrgenes, lõdvenes. Rebane nägi seda.
Ta jai ise wõidetud omast hirst, mis ta hõõglawal näol awaldus.
Kuid ta ei pannud tähele, et teised neid vaatlesid.

Ta pidi ära ruttama. Sest muidu oleks ta kõitide ees naise ette
langenud ja talle omi tundeid awaldanud.

Rebane sõitis koju. Kõik ta meeled jäid naise juure, ja et end
temast wabastada, hüüdis ta eneses:

"Tööle! Tööle!"

Koju jõudes jõi ta, kunni hakkas nägema viirastusi ja naise ihatud veripunast südant. Ta oli seda naise rinnust kiskunud ja hoidis omas käes.

Kuid süda tilkus verd.

*

*

Oli päew saabunud, mil Lonny Kuld wangimajja oli lubanud minna. Ta läks Vink'i juure. Viimane wiis Lonny wangimaja ülesma juure, kellele asjaolu ära selgitas.

Enne kui Lonny wangimajja wiidi, küsis ta:

"Kui kauaks?"

"Kui kauaks, kui Teie soovite, mu proua," vastas Vink. "See oleneb muidugi sellest, kuidas Teie oma sihi saavutate. Muidugi, kui Teie wabadusse tahate, aitab selleks ühest sõnast küllalt."

Daam lausus:

"Mega mul on. Ainult esmaspäewal sooviks ma ühes kohas olla."

"Mul ei ole selle wastu midagi. Ma toon Teid ijilikult wangimajast wälja. Mõningaid teateid olete Teie selleks ajaks ikkagi saanud."

"Weel midagi. Mu mees wiibib praegu tujases meeles. Ma loodan, et Teie külastate teda. Tal on igaw."

Vink kummardas.

Wahit mõttis Lonny wastu. Ta pööris weel lord naerdes ringi.

"Head õnne!" hüüdis Vink.

Naine kadus piffa läiku.

*

*

Lonny oli linnanõunik Mendeli juurest hiljem lahkunud, kui Dr. Nebane. Kuid wiimase mõju oli kaua Lonny eneses tinnud. Wast Vinki nähes wabanes ta sellest.

Ta oli lubanud esmaspäewal linnanõuniku juures olla. See oli talle belnud, et ta siis ka tema lauanaabri uusti sinna kutsub. Ta ei oleswat meel somnambuli näinud, sest et ta minema ruttanud. Ta oleswat näinud ainult Lonny Kulda. Seda weldes oli linnanõunik skeptiliselt naernud.

Siis oli ka Lonny lubanud esmaspäewal seal olla.

Seda mõtles noor naine wangikambri astudes. Kui wangikambri uks aga ta seljataga kinni pandi, siis ei mõelnud ta enam midagi. Ta nägi ainult, kuidas ühel toolil minoi kogu istus. See ei pööranud ta poole.

Ta urises ainult oma ette nagu aheldatud loer:

„Koh?“

„Sonny Kuld lausub:

„Tere!“

Müüd wast pööris Anjuta end ringi. Kui Sonny tema nägu nägi, tegi end karjatama ja astus siis elawalt ta juure.

„Teie, preili!“ hüüdis ta. „On see võimalik? Meie tunneme ju üksteist? Milline juhtumus!“

Sonny hakkas kohe lobisema, nagu ei paneks ta endise keiserliku tantsijanna tustast meeleolu sugugi tähele.

„Mõtlege, meid oli äraantud! Araantud! Josseli juures! Mea-rirestoraanis! Kõige hädaohtumaks lokaalis! Ma ütlen Teile, preili, see oli üks mürgel! Mõni tahtis aknast wälja hüpata, kuid need on ju kinni, nagu teate. Keegi nuttis: „Di waimer, mu proua, mu lapsed Mirjam, Stron! Di waimer!“ See mängupõrgu näis tõega tol momendil põrgu olemat, kui politsei sisse tungis. Ja kõiki toodi ära nagu wargaid! Ütelge, mis pean ma tegema? See ei ole ju mingi kuritöö kaarte mängida! Ja mänginud ei ole ma üldse kor-dagi, waid ainult waadelnud. Tallinna politsei on tõega ülekoh-tune!“

Anjuta waatas kurjalt Sonny otsa.

„Ütelge ometi, mis siis Teiega on?“ küsis Sonny süütult. „Ma ei suuda kujutleda, miks Teid siia on toodud?“

„Teie teeksite hästi, kui Teie mind oma küsimustega rahule jä-taksite. Kas see malgehagemega isand ta seal oli?“

„See, kes Sasfiga mängis?“

„Ja.“

„Ei, teda ei olnud seal. Ta pole mõnel ajal enam Josseli juu-res mänginud.“

„Aga Tartu professor?“

„Ka teda ei olnud seal.“

„Teie ei pruugi mulle sellest enam edasi jutustada,“ sõnas An-juta. „See ei huwita mind. Maailm ei huwita mind. Ma olen õn-netu. Ma olen ära unustatud. Mitte midagi ei huwita mind enam. Ma olen kadunud. Teadke Teie sedal! Üksnes Teile kõnelen sellest. Teie kuulute meie hulka. Kadunud, päris kadunud, ütlen ma Teile. Ja mahajäetud. Minu eest hoolitsetakse niisama wähe kui põllul kül-manud hiire eest. Olen unustatud. Need kurjad loerad! Need õe-lad loerad!“

Anjuta kargas istmelt ja haaras Sonny õlast kinni.

„Teie olete meiega ühes. Ma puistan seda Teile wälja,“ hüü-dis ta ilka ägedamaits jaades. „Keegi ei ole nõnda äraantud olnud

tui mina. Ja ometi ei wajanud mina seda. Ma olen petetud ja unustatud! See on kole, kole!"

"Miks on ta Teid ära unustanud?" küsis Donny. Ta küsis seda umbes, lobamisi. Ühtlasi tundis ta end wäiksema plikakesena selle suure metsiku inimese ees... "Ja, ta on mahajäetud," ütles ta enesele. "Sest ta armjam on ju surnud."

Donny tundis kaastunnet ja lausus:

"Ta on surnud!"

"Kes?" hüüdis tantsijanna.

"Teie sõber... Kull!"

Donny unustas sel filmapilgul Vinki ja oma lubamise. Ta tundis ainult kaastunnet inimliku õnnetuse ja kannatuse vastu.

"Ah mis!" hüüdis Anjuta. "Ta ei ole surnud! See, keda ma mõtlen, elab. Ja mina istun siin wangis. Ta on seal wäljas nii suur kui Punane Majakas, ütlen ma sulle. Kas tead sa, tatnina, kes ta oli? Kõik muu oli narrus. Kõrwaline mäng! Kull!? Surnud?! Mis on rumalam ja wäiksem kui Kulli surm? Aga see teine, see teine elab, elab seal wäljas, wabaduses, kus elu ja armastus peawad wõidukäiku. Ta on suurem mees, keda ma kunagi näinud. Keda ma kunagi meheks pidanud. Ta on hiiglane, mees-karu, mees-lõwi, mees-tiiger... Kuulsid sa? Ta on Adam, kusagist paradisiist heidetud meie aega. Paradiisist, kuhu ma ilalgi enam ei saa minna. Sest ta mind selles koopas siin lastakse mädaneda."

Ta peatas ja küsis raskelt hingates:

"Ütle mulle, kas usud, et on mehi, kes on nii tugewad, et nende tahtmine selle wangimaja müürid purustab, kui nad teawad, et ma siin olen? Usud sa seda?"

"Ma usun, et see oleneb meist enestest," lausus Donny.

Kõik kaastunne tantsijanna vastu oli kadunud. Ta näis nüüd koguni wäiksemaks ja armetumaks. Ja see olend oli petnud teist inimest, kes oli tema armastuses kindel!

Siis aga tuli talle mees linnandõunik Mendeli juurest meele. See tuli tantsijanna kirjelduse puhul oma ideaalsest mehest. Ta nägi tema kaju oma ees kui marmorist raiutud. Ja ta ei kadunud.

"Armastad sa teda?" küsis ta Anjutalt.

Aga see vastas ainult nagu midagi eemale liikates:

"Ah mis... armastada!"

"Ma ei armasta teda mitte," mõtles Donny. "Aga ta on ometi inimene, tema, see mees, Mendeli tüllaline. Ta on omaette maailm. Ta on linnas, kus tänavad ja majad, ja on ometi ürgmets täis metsikut. Mul on tunne, nagu peituskid tas metselajad ja maod. Ja hiigla-puud ja kivistikud."

Lonny tundis, et see tunne, mis ta tema vastu tundis, oli ainult õe tunne. Ei, muud see ei mõinud olla.

Mõlemad daamid istusid üksteise kõrval. Mõlemad olid nagu nägematuft rufikast maha löödud. Nad istusid niimoodi kaua. Kui siis Lonny midagi ütelda tahtis, karjus tantsijanna:

„Waihi, wõi ma kågistan ju!“

Toodi õhtusööki. Kumbki ei näinud seda. Pimenes. Anjuta heitis riietes narile. Lonny tegi niisama. Tuli õõ. Kuid und ei tuinud.

Äkki küsis Anjuta pimeduses:

„Magad ja?“

„Ei.“

„Miks oled ja siin?“

Lonnyl ei olnud tahtmist oma siiatuleku põhjust korrata. Ta waitis.

Tantsijanna waitis weidi aega. Siis lausus:

„Sa pead mind kuulama! Olen ma sulle midagi kõnelenud?“

„Ja.“

„Temaft?“

„Ja.“

„Olen ma sulle ta nime nimetanud?“

„Ei.“

„See on hea. Muidu ei lahtuks ja siit elawalt. Aga kui ma sulle ta nime nimetasin ja sa nüüd waitid, siis tea, et tal nime ei ole. Ta on tuhat meest. Ta on kogu maa.“

„Niisama nagu temagi,“ mõtles Lonny.

„Millal lahtud ja siit?“ küsis uuesti tantsijanna.

„Siis kui sa tahad.“

„Siis mine kõhe. Mine ja ütle kõik, mis ma kõnelesin.“

„Ei,“ wastas Lonny trotsiwalt.

„Miks ei ütle sa siis seda, kuna ja ometi sellepärast siia tulid?“

„Nüüd on teised asjaolud.“

„Midagi ei ole teisiti. Kõik on nii, kuis oli. Nagu olesma saab! Ta on wäljas wabaduses. Mina olen siin raibe. ütle mulle kõik!“

„Ei, ma ei ütle.“

„Miks? Sina . . . sina lits!“ karjus tantsijanna.

„Sellepärast, et Teie teda nii wäga armastate.“

Anjuta waitis. Aga mõni minut hiljem hakkas ta meeletult-metifikult nutma ja nuuksuma.

Lonny jäi lamama. Ta tundis, kuis mingi wõim ta südame oma walda wõitis. Mingi käsi kiskus seda ta rinnust. Ja ta weri nõrgus

selle kae pealt, mis ta südanü hoidis, kuhugi turistikku, ta jõe, luun
südaneweri.

See käsi oli ta õde. Tal oli weriwendlus selle naisega teisel
naril. Aga teegi ei teadnud, et see oli üks ja seesama mees, kes sel õde
nende pulsfid ühendas.

üksteistkümnend üramoornus.

Tollest „Somnambuliõhtuist“ linnauõunil Mendelst
juures, ja tollest, kuis Rebane Vonny äraröömis.

Üink sai Korsteni haavamise ja paranemise kohta halbu teateid.
Niipea kui ta nähtawasti end wastupanekuks oli walms seadnud, sai
ta kellegilt teijelt tundmatu isikult mingi nööri asjaga mitu lööki pähe,
nii et ta pealuu lagi wigastatud sai. Ta ei olnud weel meelemärku-
sele tulnudki.

Arstid tõendasiid, et enne kahte, kolme nädalat et ole mõeldagi,
et temaga kõneleda mõiks.

Ei jäänud muud üle, kui neid teateid oodata, mis ta Vonny käest
mõis saada. Täna oli esmaspäew ja kell neli saab ta teada, kas tant-
sijanna midagi asjasse puutuwat kõnelelud on.

Üink ei lahkunud sel päewal oma korterist. Ta kogus jõudu
uuteks mõtlusteks kahe piiri wahel, milledest üks oli wangimajas,
teine, tähtsam — Narwas. Seal kutsuti teda sageli telefonile. Post
ei tohtinud filmapilgukski aparaadist wälja hüpata.

Et Üink kõik need tunnid kodus pidi olema ja ootama, käis ta
sageli kärsitult edasi-tagasi ja waatas aknast wälja.

Seal kõitis ta tähelepanu teegi mees. Ta nägi teda kell 8 hom-
mikul kõige pealt. Siis umbes pool tundi hiljem jälle. Siis enam
mitte. Ja nüüd jälle. See mees läks alati ruttu akna alt mööda,
kui ta teda nägi, wõi seisis eemal nurgal.

Oli sel mehel ülesandeks teda silmas pidada? Üink otsustas sel-
gusele jõuda.

Ta palus ühte safapolitseinikku niimoodi mästeerida, et igakõs,
kes teda näeb, teda temaks, Üinkiks, peaks. Siis tõi autojuht auto
Üinki korteri juure, kus mästeerunud ametnik ootas. Sel filmapilgul,
kui tundmatu tänawa nurgal nähtawale tuli, astus ametnik autoõsse,
kuid mitte maja ees, waid natuke eemal, ja kihutas siis minema.

Tundmatu kadus filmapiirilt.

Rõnnetraat helises. Üink sai järgmise teate Narwasist:

„Tähelepanuualune tõi 16 meest wakkali. Need on need, kelle-
dega ta mõdrastemajas koos oli. Neil on nähtawasti nõu. järgmise
rongiga wälja sõita. Te teadmata, millised need ärareijjad on. Ühe-

del on kohvrid, teistel mitte. Kõige pealt on teadmata, kas walwealune ka ise taasa sõidab. Üks wõõras wõttis seitse piletit Raskweresje. Neid oleks aga walwealuslega kahetja. Üks näib wõõras olewat ja teda ei ole enne siin nähtud. Wõib olla, et ta on nende juht ja Mõu-fogude Wenemaa agent. Mis teha?"

"Pange kolm erariides ametnikku walmis. Sõidawad kõik ka-hetja, siis astugu ka need kolm ametnikku wagunisje. Jääb keegi neist maha, siis pidagu üks ametnik teda filmas."

Ametnik teatas:

"Hea! Mõtlege nüüd, mis rongi ärasõidu puhul teha."

Vint palus ühendust Raskwerega. Ta kõneles:

"Narwa rongiga tulewad seitse wõi kahetja isikut. Salapolitsei-nikud sõidawad samas rongis. Pidage igaks juhuseks paras arv sõjariistus mehi jaama juures walmis. On wõimalik, et nad min-gis salaorganisatsioonis tegutsewad. Mõistate? Nende juht on wal-we all. On andmeid, et neid Eesti wabariigi kukutajate partei poolt on palgatud aktiivseks tegevuseks. Kuid nad ei ole kahjulikud. Kui neid kinni wõtta, wõib neid peale ülekütlamist kohe nende kodukohta saata, sest teist korda peale sissekukkumist — seda teatage neile — see ei tooks head. Ainult Polt wõi Heinrichson peab hästi tugewa walwe alla wõetama, kui ta nende seas on. Sest ainult tema on nende tub-lide poiste wõrgutamises süüdi. Muud kuritööd on Teil peagi teatawad."

Peagi tuli Narwast teade:

"Seitse meest on wälja sõitnud. Polt on üksi siin. Ta läts "Punasesse lippu" ja teda saab tähele pandud."

"Hea. Tänan. Palun kell seitse edasi teatada. Waheajal, kui midagi tähtsat, teatage kriminaal-politseisse."

Nüüd tahtis Vint Bonny wangimajast wälja tuua. Kell oli 3 ja 30 minutit. Ta oli üksinda majas ja telefoneeris auto järele. Kui ta mürinat kuulis, astus wälja. Ta awas ukse.

Keegi wanem mees seisis hoomis. See mees oli weidi wintmas ja tal olid lumivalged wurrud, punased patid ja helesinised filmad.

"Herra Vint?" küsis ta.

"Palun," sõnas Vint ruttu. "Arge mind kinni pidage, mul on tutuline asi ees."

"Üks filmapilt," lausus wõõras. "Mu nimi on Kull. Ma olen tapetu isa."

Vint astus tagasi ja lasi wõõra tупpa.

"Herra Vint, mulle teatati, et Teie kirjateguaid offite ja nende otjimist juhite. Edgar oli mu ainus poeg. Ma olin teda harkwasti kaswatanud. Mul oli palju maju. Mu naine juri wara. Ma ko-

gusin ainult raha ja ei mõtelnud palju muu peale, kui et pojale kõike jätta. Sest pojad on meie, wanainimeste, uhkus. Kuid nüüd on ta surnud. Mul ei ole põhjust seda ette heita kellegile muule, kui ise-omale. Kuid jätame selle. Ma andsin igal kuul oma pojale teatud summa raha. Kui ta suri, siis wandusin seda raha edasi anda, nagu elaks ta veel. Ma tahan seda summat veel poole võrra kõrgendada. Raha peab aga heaks otstarbeks saama. Ma olen seda mõtelnud anda toetuseks puudustkannatawaille Eesti kunstnikele ja kirjanikele. Kuid olen tähele pannud, et ma sellega ei teeks neile sugugi head, seda toetan."

"Kuidas? Teie ju aitaks neid puudusest wälja," lausus Vint. "Eesti kirjanust ja kunsti maksaks toetada."

"Ei, ma ei tee sellega head sugugi neile, seda toetaks," kordas wana Kull nutralt. "Sest siis sattuks see, seda toetan, nende waenu alla, seda ma ei toeta. Seda saaks pilgatud, ta tõbbes saab puudusi leitud, mida enne ei nähtud. Ja lõpuks saaks see raha talle neebugeks. Eesti kirjanikud ja kunstnikud ei waja toetust, sest toetatu süüaluse teiste, nälginute, poolt ära. Seda olen tähele pannud juba ammu. Ma ei taha halba teha. Sellepärast Teie poole pöörangi."

"Herra Kull," lausus Vint kõheldes. "Siis saan ehk ka mina Teile halba nõu andma. Miks pöörate just minu poole?"

"Seda wõin ma Teile kohe öelda, herra Vint. Teie needuseks on mu poja mõrtsukaid otsida. Ma mõtlen siis nüüd seda, mida meie isamaa Teile wõlgneb, omalt poolt tasuda. Minu poja mälestus peab wiljakandew olema. Tema elu ei ole mulle midagi annud. Sellepärast peab tema surm mulle midagi andma, mida ma igawilku ühes wõin wõtta."

Ta hääl wärises. Vint sai liigutatud, nähes oma ees surnud poja isa oma waluga.

"Teil on tiire. Wõib olla, on minu poja surm selle ruttamisega seotud?"

"Igatahes."

"Kas ma wõiks homme, wõi mõnel muul Teile wabal päewal lõnelda Teiega pikemalt? Tõhin teada, millal?"

"Herra Kull, homme olen ma waba. Tulge sel ajal, mil soomite. Soowitawam enne lõunat. Ma olen ilka kodus. Ma tänan Teid. Ma loodan, et meie üheskoos midagi teha wõiljime."

"Minu kohus on Teid tänada," lausus wana, "et Teie mind tahate aidata seda mälestusammast ehitada, mis õnnetu nime mitte ütanes ohwrina, waid wõitjana jäädwustab."

Nad lahkusid mõlemad majast.

Vint sõitis wangimaja. Ta jäi poolt tundi hiljemaks, kui oli lootu räägitud.

„Proua lahtus siit juba ammu enne tella nelja,“ lausus wangimaja ülem.

„Sool“ tegi Vint pettunult. „Jättis ta mingisuguseid teateid?“

„Ei mingisuguseid.“

„Ja Teie ise ei tea ta midagi? Kas ta midagi teada sai?“

„Ma ei kirjunud talt midagi.“

„Miks mitte?“

„See ei ole minu kohus midagi küsida,“ oli puine vastus.

„Ahi ei seis. Teie kohuses, waid selles, kuis suuremat kurjategi-jate jalka Gestimaal kätte saada. Teie ei mõista nähtavasti seda. Teie kohused ei lähe mulle korda.“

„Sama kui Teie kohused mulle.“

„Teile ei näi see amet. sugugi kohasena. Igatahes pean kohtuministri poole pöörama.“

„Mis on sündinud?“ küsis Vint hiljem eneselt.

Ta oli pettunud ja kurb, kui autosse astus. Mis on siis juhtunud? Mis on siis sündinud?

Donny Kuld sõitis samal õhtul kell seitse linnanõunik Mendeli juure. Ta tuli seltskonda niisama nagu wiimane kord. Ta nägi seltskonda sama wähe kui ennegi. Ja nagu ennegi, istus ta kõrwal Dr. Kebane. Kuid sel korral oli mees waitsem. Aga mis ta kõneles, sellel näis oma siht olevat mingi tundmatu punki poole.

Donny nägi, et, niisama nagu Kebane teda esimesel õhtul tugevate sõnadega oma poole tõmbas, nii tõmbas ta teda täna oma käsliwa ja silma hiilgega filmist. Ta laud olid nagu kiwinenud. Ta hakkas weidi kartma, ja sellest kartusest kaswas wälja osawõtu ihaldus ühe inimese poolt, kes teda soendada ja ta sijemist olendit warjutattega kaitsta wõis.

Donny waatas oma mehe peale. Ora Kuld istus linnanõuniku kõrwal ja kõneles temaga. Näis, nagu oleks ta kõnelema ainult oma läte liigutuste ilustuseks. Kallihinnaline sõrmus walitses ta käsi.

Nüüd torkis Donny südames esile hoopis uus tundmus, mis nagu lunastus teda waldas ja ometi eneses naiselikku laastunnet sisaldas. „Ta on laps,“ lausus ta enesele. „Kui tal mind ei oleks, oleks ta kaitseta. Siis kirjuts teda elu woolus ühes ja ta hukuts.“

Siis tuli talle jälle meele kogemus tantšijannaga, see tõstis teda alles igapäewasusest, täitis teda kuumusega ja jahtus jälle jäätülmaks. Siis näis talle, et ta wiibib oma mehe jahil, ja kui ta teda haarata tahtis, langes ta oma naabri juurte pilwhallide filmade tiiti.

Rebane jäi ikka waitsemaks. Ta ei jõunud mibagi. Ta ei püü- nud ta jugugi oma waitimist warjata. Pigem oli tulje, et loju feltfond selleks sija oli tulnud, et tema waitust kumardada, nagu mõne keisri tširanniliklust. Inimesed sõivad ainult, et neil oleks jõudu tema orjadeks olla.

Ainult Kulb tankis sija ja senna ministri kõrwal, kes raskelt ja raswajelt ühel toolil istus, kui tahaks oma patju kõhuga kõigile nä- tawaks panna Eesti majanduselu paisumist, mis temas lebastunud. Wististi tahtis Kulb tema tähelepannu wõita mõne parema koha pä- rasi, kuna ta just üks suuremasti ministriameti ametnikke ei olnud.

Peale õhtusöömingut lahkus Rebane Donny juurest ja seltsis ta abikaasaga. Ta kõneles temaga kaardimängu psühholoogiast.

„Mina olen täielik mängija tüüp,“ lausus Kulb, „ma jään jää- külmaks, kui ma taotan; ma muutun kuumaks ja fantaasias hirmsaks, kui wõidan.“

Rebane ütles:

„Õnnemäng on wanem worm, lõwem ja üldisem worm, milles inimene, kel mitte kunstniku loomisannet ei ole, end kunstnikuna wõib tunda.“

„Suwitaw,“ lasus Kulb, „seletage seda pikemalt.“

„See et inimene õnnemängus loomisakti läbi elada wõib. Nõr- gestus printsiibi kaudu, millele loju elu wõlgneb, toitub oma wõimu tahtmise ja juhtumise jõu-parallelogrammilt. Juhtumuses on wõim- matu täielikult mõistetaw, psühholoogiliselt õigustatud. Õnnemängu süntees on see: juhtumus annab mängijale materjaali; see wõib tü- hine ja kõitwõtetew olla. Kui aga juhtumusele — materjaalile — taht- mine juure lihadada, wõib juhtumusest oma teose luua; siin wõib juba mängija esineda kunstnikuna.“

„See on teoreetiliselt wõimalik. Teie eriala?“ küsis Kulb.

„Psühopatoloogia doktor.“

„Ka meie uuemad luuletajad on psühopatoloogid. Teie püüate äramõistmatule nähtawat wormi anda. Äramõistmatu aga kannab tänapäewa inimese waimuelu. Näüd ehk mängijaline kaarta.“

„Wäga hea.“

Sonnambul pidi oma tegevust alustama. Weegi arst asetask ta hüpnootilise seisuforda, milles ta omi mälestuse-imefid pidi korda saatma. Ta olewat esimesel õhtul, kõneles Kulb sõjnal Rebasele, wäga huwitaw olnud.

Kuna Kulb seda ütles, tundis ta oma pea taga nagu mingit kii- relist soojust. Ta waatas tagasi. Aga ta ei näinud oma taga muud kui seinu, mille küljes pildid rippusid; kuna need modernid ei olnud. ei tunnud Kulb nende wastu mingit huwi.

Sonnambul ei kuulnud suggestori tahtmist.

"Keegi waewab mind," ütles ta.

"Keegi ei waewa Teid," ütles arst ühetooniliselt. "Ma tahan Teid laugesse noorusesse juhtida . . . üks . . . kaks . . . kolm . . . magage ometi . . . üks . . . kaks . . . kolm . . . Teie magatel! . . ."

Ta hõõrus taha, waewalt läega liigutades üle tema oisa, itka jälle lugebes:

"Üks . . . kaks . . . kolm . . . Kui wana Te' nüüd olete?"

"Ma olen nüüd wana kümme kuud ja kolm päewa."

"Mis Teie ema tegi hommikut, kui ta Teid hällist wälja tõstis?"

"Tegi mulle haiget."

Ta haigutas, ärkas ruttu:

"Seal on keegi, kes on mind waewamas. Kes see on?" küsis meedium.

"Täna ei lähe hästi. On midagi segamas, mida ma ei mõista," lausus arst.

Linnandunit astus Rebase juure.

"Herra doktor, kas Teie ei teeks katset? Nende proovide järele otsustades, mis Teie kunagi tegite, loodan ma head asja lordaminekut."

Rebane ütles, et ta tahab küll katset, kuid kas ta midagi lorda saadab, seda ta ei tea. Ta pea olewat külmumise tagajärjel weidi halbunud. Siiski astus ta ühe sammuga meediumile lähemale. Wõis näha, et jonnabul selle mõjul liikus kui rauatükile magneedi mõjul. Rebane ei laununud talle aiustski sõna. Ta nagu filitas teda filmadega. Raisterahwas muutus ühel hoobil kahwatumaks kui ta oli. Wõis selgesti näha, nagu wõitleks meedium mingi tundmata wõimu wastu . . . et ta wastupanek rauges, et ta filmad langefid . . . langefid . . .

Siis lausus Rebane energiliselt, käskiwalt:

"Teie lamate mähkmeis. Teie käed on teha külge mähitud. Teie olete kuus kuud wana. On õhtu. Teie karjute. Miks Teie karjute?"

Ta awatud filmadega magaja suust kuulbus waitne kumuw hää:

"Mu kõhus itsub."

"See on halb õht. Teile anti liiga palju juaa. Kes Teile seda andis?"

"Ühe naise ihu."

"Armastate Teie seda ihu?"

Kuulbus waewatud, kuri toon läbi hääle:

"Ei."

"Mis Te' teha tahate?"

"Teda hammustada."

"Mispärast?"

Wärin läis üle meediuni huulte ja Iagus tehas laialt. Rebane ütles:

„Iga minut on elutardetaw. Ma pean lõpetama.“

Ta ajetas neiu sohvale. Rahulikkude liigutustega tegi ta jeba, peji siis neiu nägu weiniga, ja kui neiu meelemärkusele tuli, wiibi teda moodisje.

Rebast küllastati küsimistega. Sootwitt teada, mida neiu ütelda tahtis.

„See on muinasjutt elu julmusest,“ lausus Kulb. „Teie olete suurwaim, doktor. Mis see aga tähendas, et ta nii kangesti wärtsema hakkas?“

Üks daam pööris ta küsimisega Rebase poole. See aga otfis silmeaga Donnyt. Wiimane astus sisse. Ka tema küsis.

Rebane lausus:

„Ta tahtis belda: Sest et ma tema werd nii wäga olen wihtkanud.“

Donny ehmus. Ka teised waitkisid piinlikult.

„Daps ei wõi wihata,“ lausus Donny hiljem.

„Kust Teie jeba teate?“ küsis Rebane.

„Seda tean ma . . . iseenejst,“ oli wastus.

„Siis rõõmustage iseeneje üle. Sest siis ei ole Teie mitte geeniaalse mälestuswõimega, waid ka kannatuse ingel,“ wastas Rebane pilkelikult.

Seltskond lõneles elawalt. Ainult minsiteeriumi ametnik Kulb oli waitsemaks jäänud. Ika see kiir ta pea taga! Ta waatas ringi. Ta katsus kufalt. Kuid midagi. Astus siis peegli juure. Et midagi. Näiud istus ta pingile ja tal oli tunne, nagu tahaks ta magama jääda. Aga ta nägi kõiki inimesi ja kuulis kõik. Ta tahtis midagi belda, kuid seal nagu nopiti ta huultest sõnad ära. „Olen ma hull?“ küsis ta enesest.

Kui mõni aeg niimoodi oli mööbunud, astus ta Rebase juure ja ütles:

„Ma soowiks kaarte mängida.“

„Kuis Teie soowite! Kui meie aga mängukaaslasti leiame,“ oli Rebase wastus.

Kulb sai elawaks.

„Suurepärane! Herra linnandunil, mis Teie arwate? Tehke ka ühes!“

„Mul on seltskondlikud kohused daamide wastu,“ wastas linnandunil Mendel. „Ujun, et Teid kaaslasti küllalt on.“

Talle kui linnanduniku ei meeldinud üldse kaardimäng tema majas, kuid wiisatuse pärast küllaltse wastu ei tahtnud ta ka keelata.

Peagi istusid kuus herrat laua ümber. See tuba aetles maja ta-
gumisel küsijel, wastu aeda, mis maja taga. Lany oli mati klaasiga
ja sügawa warjuga, nii et toas jume hämarus oli. Aedas, tubu wõis
läbi atna näha, nässid puud kui Gailiti „Rändawad rüütlid.“

Mängust wõttis oja ta paks minister, siis riigi kontrolbör, üks
wälistaadit jne.

Õbödi kaarte, kes kõige pealt pidi panka hoidma. Gull küsalihi
tuli pealt waatama. Lonny Ruld seisis mehe kõrwal ja waatas lg.
Rebane nägi ta walget kaela ja oja rinda tumemas tumepunase kleidi
kohal, mis wäga sügawasti wälja lõigatud. Rebane oli tujane ja
lülm. Waewalt kõneles ta sõnatese. Ta jurus kõik mõtted maha,
peale nende, mis Lonny ümber keerlesid. Kui teegi temaga kõneles,
wastas ta lühidalt ja puilkemisi. Wäljelt mängis ta suure tähele-
panuga. Aga ta mängis hüpetes.

See tegid teised kaasmängijad tema eestuju järele. Algul
olid summad õige wäikesed. Alati mõnestkümnest margast, kuid siis
kaswastid nad kiiresti sadadeks. Wäikesed summad hakkasid häbenema.
Sgauls hakkas oma ühiskondlike sejutoha järele raha loopima, ja
kui mõni oli hoopis wäike ametnikule, püüdis ta wähemalt siin
ministri kõrgusele tõusta, et oma ühewäärilist näidata. Kuid minis-
ter ei wõinud omalt poolt sellega leppida, nõnda et kuigi kaua aega ei
wõtnud, kui juba õige tühedad summad esinesid.

Kui alati, jattus kaartide tõstmise ja ärapanelu aegu küllalt aega
kõneleba. Müüd aga kadus see komme. Ka pealtwaatajad waikisid.
Mängijate seas algas wõitlus, neid salwas mängu palawit. See läks
pealtwaatajate peale üle.

Lonny nägi, millised summad ta mees hea õrme peale pani.

„Da ei ole kunagi mänginud, waid ainult waadelnud teiste
mängu. Sa kust ta need summad wõttis?“ mõtles Lonny. „Tõsi, tal
on peale palga hea sissetulek altkäe maksude näol, mis head elu wõi-
maldad, kuid see on liig. Wõi... wõi on see... riigi raha?“

Kuid Ruld hakkas wõitma. Talle näis, et ta on ratsahobune, kelle
peal teegi ratsutab ja kes teda taga ajab ilka kiiremale jookjule, wõidu-
jookjule. Ta pani wälja suured summad.

Ta pidi ringi kessel wiimasena panka hoidma. Teda wõlus
riisiko. Ta pidi mängu saladuse jälgile saama.

Oli palaw. Lonny waatas põnewalt oma mehe tegevust. Siis
waatles Rebast. Ta ei näinud midagi erilist. Siis waatles uuesti
meest ja käsi.

Ruld wõttis panga üle.

Ta jagas kaartid laiali. Ja wõitis jällegi hiigla sissepanekuid.

„Teie mees wõidab iga lord,“ ütles teegi Lonnyle.

Kõik waatajad Bonny offa. Kuid see oli mõistelt ainnult imestanud. Ei midagi muud.

Kuld jagas uuesti kaarte. Ta oli ärewil. Müüd tahtis ühte kaarti osta.

„Pea!“ hüüdis äkki üks hääl, nagu hüüab alamohwitser sõduritele.

Üks käsi lendas lauale, punane ja toores, lendas ministeeriumi ametniku walge, õrna kae peale, kus kallid sõrmused hiilgas, kiskus ta esile, ja kõik nägid, et Kuld tahtis seda kaarti, mis all oli, peale oma kaartide jekka panna.

See oli üks üheksa.

„Aha, üheksa! Müüd mõistan ma Teie mängu!“ karjus kõhisev hääl. „Teie olete walemängija!“

Kõik kargasid üles. Karjuti läbisegi. Kuld istus waiksena ja murtuna omal istmel. Ta istus seal kui fiskeleppunud tübar, ja waatas abitult ümber.

See, kes oli kõhiseva häälega, tungis Kuldi juure.

„Raha siia! Teie!“ hüüdis ta. „Kõik raha!“

Mängijad ja waatajad olid segi paisatud. Hämarduses kuulbus kisa. Selle mehe wõimsa liigutuse järelpõlõnena, kes walemängijat tabas, oli keegi isand maha kukkunud ja kellegi teise kaasa kiskunud. See tahtis haarata laudlinast finni. Üna kisti paigalt. Raha ja kaartid sadasid maha inimeste jalge alla.

Äkki kustus elektri-tuli ja pimeduses sündis midagi, mida waewalt keegi nägi.

Rebane, kes seda kisa ootas, ruttas kukkuma Bonny juure, tõstis ta üles ja oli ühe hüppega ukse juures, mis aeda wiis. Siis awas ta pimeduses kostwa üldise kisa saatel ukse ja ruttas wälja, kadudes puude taha.

Bonny oli minestanud. Ta kandis teda aidwärawa juure, awas ukse ja oli kõrwalisel tühjal tänawal, kus üksnes Rebane auto ootas. Silmapill hiljem kihutas auto minema.

„Müüd on ta minu“, sõnas Rebane.

Kadriorus oma suwila juures tõstis Rebane itka weel minestanud naise autoft wälja ja kandis oma suwilasse.

Vähehüses ei olnud ainuiski elawat olendit.

Kalsteifskimmes äramoonutus.

Kuldi meeleteheteft ja tolleft „expressioniistlikeft“
öööft.

Kuld wabastab end pillawate pillude ja sõimu kaaosift sellega, et ta efitotta läks. Ta tõndis kui unes ja mõtles oma naise peale. Kuid

tal püundus julgus teda üles otsida, oodata, wõi ta järele küsida. Maja ukse juures wäljas seisis kellegi auto.

Bähemas woorimeeste peatuskohas istus ta ühele woorimehele, kuna teise oma naisele vastu saatis.

„Tean siis mina, mis sündis?“ küsis ta eneselt murtult. „See langes mu peale... Mu käsi löödi lauale... Tean siis mina, mis sündis?... Kui see ainult halb uni oleks!“

Uga see ei olnud halb uni. Ta jõudis oma korterisse. Tüdruk wõttis talt palitu. Kõik oli nagu ilmsi, nagu ilmsi.

Siis läks ta sinna tuppa, kus ta naisega ikka oli wiibinud, kui nad kusagilt pidult wõi teatrist koju olid jõudnud, et enne magama minemist üksteisega weidi kõneleda õhtustest kogemustest. Ta armastas neid filmapilke, mil jälle kahekesi nagu peale aastast lahusolekut wõisid koos wiibida, ainult kahekesi koos wiibida.

Kuid täna oli ta ühinda. Wõib olla, kõige raskemal filmapilgul elus. Kus oli ta naine? Ta waatas ringi ja ootas, ja kõiksugu mälestused kerkisid ta meele läbielatud filmapildudest jelles ruumis. Need olid õnnelikud ja rõõmsad ajad. Uga nii lõpmatu kauged... tuhande igawiku taga... Ah, nüüd peab ta siin olema, kus teda nii wäga igatsen, wajan!... Kus wiibib mu naine?...

Kuid mõistis aga lohe, et ta enam ialgi tagasi ei tule. Ta on mõistetawail põhjustel teda maha jätnud, temast lahtunud. Ta on ära läinud, kunni mees jälle oma lugupidamise wõidab. Ta peab end puhastama, kui tahab naist weel omaks nimetada.

Uga millest peab ta end puhastama? Millest?

Ja nüüd äkki tuli ta tõelikule äratundmisele, mis ta siis õigupoolest teinud oli. Nagu raudne kaan lastus ta peale ja ta tahtis karjuda. Ta oli petnud! Ta oli petnud alatult! Ta mängis walesti, et wõita. Uga ta ei tahtnudki wõita. Mis seal siis sündis? Kas teegi ei aita mind? Ma olen teinud, mida ma ei tahtnud teha. Ma olen seltškonnaft wäljajeidetud. Ma olen alatu kelm. Mu üle saab naerdud ja mind saab surmatunnini walemängijaks peetud. Kes aitab mind?

Ma tean, et ma seda tegin, aga ma ei tea, kuidas ma seda tein! Ja mispärast ja misjooks? Ma ei wõi kunagi omas elus enam jelles kindel olla, mis ma teen. Ma kaotan oma enesefalduise. Ma kardan iseennast. Kes teab, mis ma jälle teen? Kas wõin ma wastutada oma tegude eest? Oh ei! Oh ei! Ja ometi, nii suur kuritöö kui mu tegu ka on, olen ma süütu. Olen süütu.

Meeletu kurbus ja meeleheide lastus ta peale. Ta süda tahtis lõhkeda ahastusest ja walust. Ta wõitles pisaratega, kuid ei wõinud nutta. Karjuda tahtis ta, karjuda omaist piiritust walust, omaist käriewast südamest.

"Kas ei peta mind teadmus jellest, mis ma teen?" küsis ta. "Ja kui ma nutan, mõib olla, ei sünnigi jeda. Oelikut? Ja kui ma üht armastatud pilti vaatlen, mõib olla hävitan teda kui vihatud asja? Ütlen ehk meelitusse ajemel sõnu? Nimetan ausaid inimesi rööviteliks, aga autuid ausateks?"

Ja siis oli tal tunne, nagu langeks ta murtult üle ühe nime loftu: Sonny! Kas ja ei saa mind aidata, mu väike hea Sonny! Kas ja ei tule? Kas ja ei usu mind? Sa ei aita mind!

Ta kutsus tüdrukku ja hüüdis:

"On proua kodus?"

"Proua ei ole veel tagasi."

"Kas ta ei ole ka telefoneerinud?"

"Ei, herra. Kuid isand Link palus prouale teatada, et ta homme nimelt temaga soovib kohata."

"Minge!" lausus Kuld.

"Ma lähen Linki juure... ja, ma lähen Linki juure..." ütles ta enesele. Ja siis hüüdis taas, piitsutatud tuhandest ettevaatamatu-
sest, wallatud kümnestuhandest argtusest:

"Muidu pean ma end ülespooma! Ma pean jeda ühele inimesele ütleva, ühele inimesele..."

Ta ruttas kõnetoru juure. Ta haaras värisewal käel telefoni-
raamatu. Link, kus on Link?

Minut hiljem kuulbus mõõras, kauge hää:

"Siin Link."

Kuld hakkas jeda häält kuuldes värisema. Kuid suutis siiski hüüda:

"Mõin ma nüüd kohe Teiega kõnelda?"

Tal oli selle juures tunne, nagu sulaksid ühendamad traadid, et ta wastust ei saaks.

"Olge nii lahke," kuulbus wastus. "Ma votan Teid."

"Anna!" karjus Kuld kõõki. "Kutsu filmapilt woorimehe mõt
auto."

Minut hiljem sõitis Kuld Linki juure.

Link uskus, et Kuld tuleb oma naise nimel ja et wangimajas on midagi sündinud.

"Herra Kuld," ütles ta, "see oli wajaline katse! Proua..."

"Ei, ei," hüüdis Kuld wastu, "ma...ma... Põhjus, miks tulen, punitub minuusse. Mül on midagi juhtunud."

Ta kõneles. Ta kõneles kõit, ka jellest kiirest, helgisti oma pea taga. See oli küll mõni tulewase õnnetuse ennustus, uskus ta.

"Arge olge mulle kuri, herra Link. Ma olen mõõras. Ma küli-
tan Teid. Aga ma oleks end üles poonud, kui ma jeda Teile kõnele-
da ei oleks mõinud. Lohin ma ära sõita? Ja need kiired, mis olid

nagu kuumad raudsed orad mu pea taga, soovlaste siis nii pehmelt ja mähevalt kogu mu olemusesse. Mul tundus, nagu võtaksin sooja vanni. Mul oli tunne, nagu oleks ma mingi-juguse õnnetuse eest päästetud, ja sel filmapilgul — siis jündis see! See on tõde, on fakt. Ma ei või enam midagi teha ega parata.“

Vinkil tuli kohe tema oma kogemus vana professoriga meele. Sumala nimel, ehmus ta, on siis ka see siin?..

„On Teil kahtlust?“ küsis ta.

Kuld ei mõistnud seda küsimust.

„Kahtlust? Kuidas? Teie arvate, et ma enamasti ja sarnases seisutavas olen olnud? Haige? Ei, ei kunagi!“

„Ei, oli Teil kahtlust kellegi inimese kohta, kes seal juures oli?“

„Seda mõtet ei ole mul olnud... Ma ei mõista mitte, et keegi teine... Ei... Kahtlust mul ei olnud kellegi kohta.“

„Kas seltskonnas ei olnud keegi, kes sinna kuidagi ei päästnud?... Keegi, kes Teile kahtlasena näis? Ka end teistki ülal pidas kui kõik teised?“

„Oli väike ringkond kinnanduniku isiklike tuttavaid. Muid ei olnud.“

Vink jättis selle mõtte kõrvale. Mis oletati ta otsitud kurjategi- ja kaastegevust võinud näha Kuldi valemängus! Siin oli tegemist mõne hingelise nähtusega, mis tingitud mingist närvihaigusest. Kuld oletas pidanud mõne närviarsti, aga mitte tema juure minema. Aga ta ei tahtnud seda mõtet avaldada.

Kuld waitis. Vink oli mõttes. Siis tõusis Kuld ja lausus:

„Ma tulen teadvusele, et ma ilma mingi õigusega Teie õbraku olen seganud. Ma palun südamest mind vabandada. Õnnetuses on, nagu langeks hing kuristikku. Ja seal juba ei waata ette, millest kinni haarad. Teie olete meile telefonerinud... See oli mingi sibe Teile ja minu maja vahel... Ja seal haarasin ma sellest päästerõngast...“

Ta katkestas äkki ja küsis teisel toonil:

„Aga ütlege, kõnelen ma nüüd tõega seda välja, mis ma Teile öelda tahtsin, või avaldaksin ma lollust? Waadake, see on kõik kogemuse resultaat. Mulle peaks wist mõni närviarst abiks tulema.“

„Ei, herra Kuld,“ rahustas Vink, „Teie kõnelete küllalt selgesti ja ütlete midugi seda, mis Te öelda tahate. Ma loodan, et Teie külas käik teise pöörde saab ja Teile õnnelikult lõpeb.“

Seal tuli Vinkil mõte Kuldile avaldada oma väljawaated. Ta oli teatud piiris ikkagi arusaaja mees. Ja ta kõnelesti, juhtides Kuldi tähelepanu meie ühiskonna wäärnähtuste peale. Ta sidus kõik need wäärnähtused ja pahed olemiku poliitikaga ja leidis, et inimesed, kes eemal sõjiaalsete küsimuste ja paranduste lahendustest, peatsid ajama waimupoliitikat, hingepoliitikat. Need klassid, kes end bare-

matena" esitavad, peakisid ka tõelikult selles „paremuses“ pahemuse jurmaunest ärkama ja elavaks saama.

Kuld kuulab. Vink aga tundis, et ta sellega head tegi õnnetule, kui ta teda ühinda ei lastnud miina tol- saatuslikul filmapilgul. Tal oli õigus.

Kuld oli oma elu tervena mõtnud. Ta oli küll ministeeriumi ametnik, kuid enam oli see töö simuleerimine, kui tõelik töö. Kuna ta armastas kunsti ja ei olnud kunstnik, rahuldab ta oma esteetika janu teiste loominguis. Raha selleks otstarbeks saamatas ta naise kaasavarast, kunni tal seda jattus. Ta oli nõndanimetatud ekspresionistliku kunstiteoseid kogunud, et ajaga ühes sammuda nagu teisedgi, kes sellesse kaanali oma raha heitsid. Kuid kas need inimesed ei olud aja ohvrid? Sest pilt, millel täna hinda, mõis homme määratu olla, kui kunst modern kaup on ja mitte ei seisja väljaspool aega ega moode.

Rad kõnelesid kunstist ühte ja teist. Siis lõpetas Vink:

„Teie saate seda kogema, uml hrdgo umlh bff umlhv umlhvll

„Teie saate seda kogema, et ekspresionist eo ipso ka theosooftis või antroposooftis saab.“

Siis pani Kuldile ette tema juures õõbida, sest et juba liiga hilja olewat.

„Ja,“ mõttikas Kuld, „aga mu naine. . .“

Ta vaatas Vinki otja. Ta nägi äravaevatud nägu. Väsi mõne aja järele julges ta öelda:

„Teie wabandage mind, herra Vink! Ma saan Teile tänase õõ eest, mis ma Teilt riisusin, eluaeg mõlgnema. Ma ei tea, kuid ma selle aja mõõda saatnud oleksin — ühfinda. Ma mõtan Teie ettepaneku vastu ja jään siia õõfeks.“

„Õht on Teil selle vastu midagi,“ küsis Vink järgmisel hommikul, „kui ma linnandunit Mendeliga Teie kogemuse üle kõnelen?“

„Ei,“ vastas Kuld. „Ma palun Teid seda teha.“

Kuld tahtis veel midagi kõneleda, kuid tahtles. Vink nägi seda ja potas. Ta ütles julgustades:

„Ma jesan Teie teenistuses. Kui Teil üks soõm oleks. . .“

„Ma paluks Teid ka minu naisega kõneleda,“ sõnas Kuld punastades, „kelle ees ma . . . nii häbenen.“

„Teie ei pruugi millegi üle häbi tunda.“

„Mu naine armastas elada. Ma usun, et meie elu ikkagi nõõk, kahmatu oli. . . Teie küsige temalt, kas tal tahtmist on mehega edasi elada, kes haige on.“

„Ma kõnelen temaga.“

Linnandunit mõõttis Vinki lohe vastu. Ta arvas, et Kuld tahtis juhtumisteotstjana esineda. Ta fantaasia olemat rõõvlijuttudega

walemängijatest segatud. Ta olewat oma naise mõju all, mille tõttu ta awantüristina talitada soowinud. Ta ei ole muidugi raha pärast niimoodi teinud! Muidugi mitte raha pärast. Ta tahtis fantaasia juhtumisi kogeda, nagu ta seda oma proua juures oli tähele pannud. See aga mõis oma isikliku tahtmise läbi waewalt end sellest wõrgust tagasi hoida. Wõrk mees sai juba esimese katse juures õnnetuse osaliseks. Kogu süü langeb muidugi tema mängu kaaslase, tema tabaja peale, kelle rahaahnus nõrga mehe kogemuse fantaasiast feltskondlise standaaliga tegi.

"Herra linnandunik, tohin ma küsida, kes see naaber oli?"

"Ja, nüüd," naeris Mendel, "kui ma temast nii halvasti kõnelesin, ei tohi ma teda ära anda. Siiski... ma wõin Teile seda salatesti öelda, sest... hm... see oli minister ise."

Sinil oli üllatud. Siis ütles:

"Kogu see asi on siiski palju tõelikum, kui herra linnandunik arwab. Kuld oli kogu õõ minu juures, kuhu ta iseene eest põgenes. Ta kõneles kogu selle loo kõige wähemate peenustega mulle ära ja mul ei ole ta põhjust onupoja poliitikat ajades tema poole hoida. Kuid ta oli ise oma tegevusest pöritatud. Asi näib enam tema hingelise omandustesse puutumat ja ta wajas mõistuse kontrolli... Kas ei olnud ta teie külaliste seas isikut, kes tema peale erilist mõju oleks avaldanud?"

"Ei, tol korral ei olnud meil ei ekspresjonistlikult poeti ega ka maalijat," wastas Mendel.

"Palun, wabandage minu küsimusi. Teile ei usu siis mitte, et keegi erilist mõju avaldawat isik siin oli?"

"Nimelt ma ei usu mitte. Wõik külalised on mul ammuft ajast isikult tuntud, sellest ajast, kui meie weel Wene surwe all ägasime ja uneski ei uskunud, et Geesti kunagi iseseiswaks wabariigiis saab. Teile teate pealegi, millistel põhjustel külalised siin wiibisid. Ka ei olnud meil poliitilist nõupidamisi, et eelolewaks Riigikogu walimisteks mingit uut erafondi luua, nagu nüüd paljud tegutsewad, olles pettunud walitjuse ja riigijuhitide senisest tegevusest, waid lihtne looswiibimine somnabuli puhul. Oid ühed ja teised ammuft ajast Tallinna müüride wahel nähtud isikud ja sõbrad. Siis Dr. Rebane, optant, kes wabariigi teenistuses oli, kuid mingite sekelduste tõttu sellest ameriist loobus; kutsusin teda kui haritud ja laiade teadmistega isikut. Ta on psühopatologia doktor. Kuna temast kõneleme, tulen mõtte peale herra Kuld tema juure saata. Kuld on minu noorea sõbra poeg. Ma mõtan wäga osa temast. Andke talle minu nimel nõu, et ta Dr. Rebase juure lähelks. Ma annan talle ühe kirja ligi. Igatahes on mul teada ta telefoni nummer."

Sinil sai kirja ja läks.

Uinanonõuniku juurest sõitis ta Kulb'i juure. Seal lootis ta Donnyt kohata. Kuid tüdruk teatas, et proua kui ta herra õõsi kodus pole olnud ja praegugi veel ära on.

Sink sõitis oma korterisse tagasi, kus Kulb teda ootas, kuna ta nüüd muidugi ministeeriumi peale ei mõtelnudki.

"Ma teadsin seda," lausus wiimane, kuuldes, et ta naine kodus ei ole. "Aga inimene loodab ikka võimatut. Ja Uinanonõunik?"

"Ma kordasin talle seda kõike, mis Teie mulle jutustasite. Ta oli fogu seda asja teisiti, kuid Teie kohta mitte sugugi halvasti ette kujustanud. Ta soovitas Teid psühopatoloogia arstiga tutvust teha. Ta andis mulle ühe kirja wiimasele äraandmiseks kaasa."

"Dr. Kebane... see oli ju eila ta seal," ütles Kulb pealkirja lugedes.

"Bean ma tema juure minema?" küsis Sink.

"Ei, herra Sink, Teie heatahtlusel peab kind lõpp olema. Ma pean ometi wiimaks ta ise mõistma, et ma ise oma teguviisi eest vastutaw olen. Ma tahan teda telefonile kutsuda, kuna ta telefoni number ülesmäärgitud on kirjal. Kui lubate, kõnelen Teilt."

"Olge nii lahku."

"Herra Dr. Kebane," ütles Kulb kõnetorru, "Teie olite eila sel ajal Uinanonõunik Mendeli juures kui mul..."

"Ja."

"Ma tarvititan Teie arstlist abi. Uinanonõunik andis mulle kirja Teie äraandmiseks. Tõhni ma Teile tuua?"

Süäl vastas vihajest:

"Ei. Ma käin isiklikult haigete juures. Teie aadress? Oodate mind homme kell 11 enne lõunat. Korrate: millisel kellal ajal?"

"Kell 11," kordas Kulb, olles ehmunud kunni südameni.

Süis lahkus Sinki juurest.

Kolmeteiskümnes äramoonutus.

Donny ja Kebajest ehk aastajaft ja maawaimust.

Milligist mustast punaste wõrudega ja hehkidega läbipõimitust ärkas Donny Kulb. Oli pime ja wõõras ta ümber. Mingi nõrk häämarus kumas kujukilt kõrgelt, nagu mäe pealt, sinna tupp, kus ta lamab. Ta oli ühe woodi peal, kuid riides. Ta ei olnud seda tuba kunagi näinud. Waewalt mõis ta ta selles ruumis midagi näha. Ta lamab ja piibib seda, mis läbi elanud, meele tuletada.

Ta nägi selle Kebajest halle filmi, kes talle omi juhtumusi oli kõnelanud, filmi, mis näisid kui mingi käpa küüned ja mis were järele lõhnast. Ta tundis, kuid ta süda tagasi lendas ja nägi, nagu tihutats üks hobune ülepea-kaela kurristikku.

Umanes uks. Ta et teadnud, kus. Ta tundis seda enam, kui kuulis. Ta ootas midagi. Ka ta ettekujutused astusid tagasi ja ootasid.

Natufe aega hiljem ütles hääl hämarusest:

„Teie olete ärtmel. Soovite, et ma walgustan?“

See hääl helises kui kelluke. Vonny ei suutnud uskuda, et ta siin jarnast häält wõis kuulda. Ei, jarnast ei lootnud ta kuulda! Ta ehmus nii wäga, et näis, nagu kilmaks ta loogu keha jäänilledeks.

Üks hääl tähises. Seda häält ta ei kuulnud. Ta sirutas ainult tõrjubes läe wälja. Müüd läks tuba walgeks.

Dr. Rebane pani uste kinni ja astus lähemale. Ta ütles:

„Asjaolu on niisugune: ma soovisin Teid! Ma wõtsin Teid omale.“

Juimeste juuresolekul saawutas Vonny ilka oma walitsemise wõime. Ta tõusis istuli. Mis tahtis see mees? Ja, ta teadis selgesti, mis ta tahtis. Ta oli metsloom. Ta küüsis siiski:

„Mis Te tahate?“

„Ma ütlesin Teile praegu,“ kuuldus lühike wastus.

„Ja siis?“

„Jääge mu juure.“

„Ma ei taha!“ hüüdis Vonny. „Ma tahan oma meest aidata. Ma ei taha.“

Seft nüüd wassi tuli tal meele, mis oli sündinud pidul. Ta mees mängis walesti!

Mu Jumal, mu armas Jumal, kuis oli see wõimalik! Ta teadis wäga hästi, et ta teadlikult kunagi niimoodi ei oleks teinud. Kuid kuis ta seda ometi tegi? Milline wägi teba jelleks ajas? Kõik leeres läbisegamini.

Ta kuulis suur, wõimsat mehe häält:

„Teie ei taha? Olen ma Teilt seda küsinud?“

Muidugi, Rebane ei olnud oma tegude kohta kunagi sellegilt luba küsinud. Pidi ta temalt, nõrgalt naiselt, luba küsima? Ta oli tema wang. Mis wõis ta sinna parata? Millega wõis ta end kaitsta jeda?

„Kuis sattusin ma siia?“ küüsis Vonny.

„Kõige pealt on meil midagi tähtsamat kõneleda. Kuidas Teie end siisse seate?“ küüsis hääl kilmalt.

„Ma ei taha midagi!“ hüüdis Vonny.

„See ei puutu asja,“ wastas hääl. „Küsimus on jelles, kas Teie jääte mu juure wabatahtlikuna või wangina?“

Vonny wastas natufe aega hiljem:

„Teie ei wõi mind Tallinnas kui oma wangi pidada.“

„Kust Teie teate, et Te nimelt Tallinnas olete?“ küüsis Rebane.

„Olete mind ära warastanud?“

„Olen ma gorilla?“

„Kes Teie olete? Kuis Teie nimi?“

„Niisugune, milleks Teie mind nimetate.“

„Siis kuis ma Teid gorillaks,“ tahtis Bonny helata, aga ta teel ei kuulunud sõna, et jeda inelut nime wälja rääkida. Mingsi aimdus ütles talle, et tal õnnestub hästi, sest et ta mees langes õnnetusse, mille järeldujena teda riisuti.

Ta küsis trotsiwalt:

„Mis Teie minult nõuate?“

Aga mees waatas ainult rahulikult ja külmalt ta peale, ja talle näis, nagu ujaks ta küsimus, wäike ja armetu, selle mehe rinnal, mis awar kui meri. Ei olnud olemas jõulikkasemat rinda. See rind oli olnud ta salajamate soowide iidol.

Peale waikust ütles mees wõimsa rahuga:

„On naisti, keda tahad omada, kui oma jarnast jõurikkuse poolest, kuigi see ebaloomulik, sest et loodus loonud naise nõrgemaks.“

„Sellepärast ma siin olengi.“

„Ma usun, et Teie mind armastate?“ küsis Bonny äkki.

„Ma himustan Teid. See on enam kui armastus — minul Teie olete siin, sest et ma oma himustusele wastu ei juuda panna. Teie wõite kuningannaks saada. Minu südametunne walitsejannaks. Meie sõidame ära — ja siis... Kes wõib Teile kunagi enam pakkuda kui mina?“

„Ei keegi,“ lausub Bonny, wõlutud unistuslikult saladusest, mis teda ümbritses.

„Mii olete siis otsustanud wabatahtlikuna minu juure jääda?“ küsis Rebane.

Bonny langes tagasi asemele. Ta surus oma huuled wastamisi. Ja ta tundis eneses laht soowi: ta tahtis ära ja ometi siia jääda. Sest see oli ometi juhtumus, tõelik juhtumus, awantüür. See oli see, mida ta oli igatsenud, otsinud.

Mees ütles:

„Kui oleks niimoodi: mees ja naine näewad üksteist esimest korda elus, ja ütlevad esimeses filmawaates, mis nad wahetawad: Miinus ei ole enam midagi sellest, mis minus oli. Niisid oled waid sina. Mõttetult oleks ta iga werilööbi, mis minus lööb, kui ta sinust läbi ei läiks. Nastasjadade inimarmastuse waim peab awalduma meis.“

Bonny tundis, nagu oleks ta lahe piiri wahel. Need kaks piirt olid aga temas eneses, need piirid oli ta ise, aga ometi oli kumbki ise maailma rajal. „Pean ma ühest teise jooksma?“ küsis ta. Ta oli wäsinud.

Ta üle lastus nagu Paradiis. Mehe hall film waatas ta peale nagu aastaaeg. Ta seisis ta ees, kõrge kui pilw. Aastaaeg walitses maa üle. Aastaaeg läks kui paratamatus läbi metsade, üle jõgede, linnade, mägede... läks waatamata paremale ja pahemale poole ja oli korraka kõrgis asjus.

„Kui see mees nagu aastaaeg üle minu läheb, üle maa, on see paradiis, olen ma ise paradiis.“

Ta tahtis tõusta. Kuid magus jõuetus awas kõik ta higiaugudeks. Ta oli kui lahtine põld märtsikuu. Üks hakk kaagutas. Aga must räästas laulis ta-kojal. Ja kaagutaw hakk ja laulew must räästas kiskusid ühe ussi, ühe elawa ussi puutoorest. Ja ta puutoores oli ärkamine ja see laulis ta okstes. Ja must räästas fertis kõrgele õhku ja laulis triivolides, millede awaldus maawaim...

Naine oli must räästas. Ja oli ühtlasi hakk. Ta andus. Ta ei teadnud seda oma mere tumeduse, hämaruse ja kuumuse tõttu. Ta üle oli mees kui juwe hingus, täis uimastawat joobumust, täis wärskete mahlade woolust ja jõudu.

eliteifflimnes äramoonutus.

Rebane arstib armutese meest. Lint püüab tänawafilutajana kurjategijaid jälgida. Saladuslik kutse.

Dr. Rebane sõitis tõega ministeeriumi ametnikku vaatama.

„Teie haigus ei ole sõrdlemise midagi eriti isäralikku,“ laulus Rebane. „See paraneb, kui Teie oma rahu jälle lätte saate. Ma saan Teid kui kõiki oma haigeid taktilistel põhjustel Teie juures läbi vaatama. Ma panen Teile ette kodust mitte lahluda ja mitte ledagi näha, kes Teile Teie endist elu meele tuletaks.“

Kõik oli lohtunud sellest käsitusest, millega see arst ta wastu esines. Orn ja tundelik, nagu ta oli, rõhnutud läbielamisest, ei julgenud ta sõnasekki wastu rääkida. Ta kartis teda esimesest filmapilgust alates.

Kui Rebane majast lahkus, mõtles ta:

„Teda peab tõrwale toimetama, kui naine tunagi tema nime meele tuletab.“

Rebane oli metsikult ärritatud. Väbiläimne selle mehega, kelle naine juba tema omanduse hulka kuulus, oli selle põhjusel.

Kui ta koju jõudis, läks ta sinna tuppa, kus Sonny wiibis. Naine oli luku taga. Sinna ruumi pääsis sala-ukse kaudu.

Naine tõusis üles kui Rebane sisse astus. Sonny oli walge kui ta moodi lina. Ta läks mehe juure ja ütles:

„See õel sündis minuga midagi, mis wäljaspool minu teadmist olenes. Mis Teie minuga tegite?“

„Seda, mis Teie enesega teha lasite.“

Siis hakkas Lonny nii kangesti wärisebma, et ta maha langes ja pörandal lamades hüüdis:

„Kurad oletel! Kurad!“

„See nimi meeldib mulle,“ ütles Rebane. „See kõlab kui meelitus. See on armujook. Tulewitus tutsuge mind Luziferiks.“

Lonny hakkas trampitult nutma, olles itka weel pörandal. Mingi kartus waldas teda. Ta hüüdis, wärisebdes nututrampides.

„Kus on mu mees?“

Seal nägi ta, kuis Rebane kindla, wäikse kuid eemaltõukawa liigutuse tegi; selle liigutuse tõttu oli ta küsimus kui seebimull, mis purunes ja ta mõistis, et iga küsimus asjata on. Ta küsis eneselt: „On see mees siis nii wõimas, et minu ja tema tahtmise ees kõik on tühine, kadum, ka see, mis ma olin ja see, mis teised inimesed mulle olid?“

Ja uuesti tundis ta, et ta on jõuetu, wõimetu end lahutama sellest uuest wõimust, mis ta üle tuli. Ta ei wõinud end sellest wabas-
tada.

Mees seisis tummalt ta kohal. See waitus ärritas naist. Ta tõrjus uuesti:

„Kus on mu mees?“

Rebane lahtus sõnatuna.

Kui Rebane lahtunud ja tuba tühi oli, mõtles Lonny, et parem oleks olnud, kui ta sinna oleks jäänud. Üksildus piinas teda. Ta rippus nagu igaweses tühjuses, lõpmata tühjuses. Oli kui igawiku kuristiku kohal, pidades kinni ainult ühest juurest. Ta teadis: see juur oli see wiimane, mis talle, siamaalsest elust alles jäänud.

Ta soovis, et ta see juur katkeks. Parema furra, kui tühjuse kuristiku kohal rippuda.

Rebane käis toas edasi-tagasi. Ta oli wangis elajas, wangistud oma tahtejõu maksmapanemise jõuetusest ja sellest, mis wäljas tema sihi wastu töötas.

Sporrinen tuli. Ta oli sõdurina rüütud. „Miks?“ tahtis Rebane küsida, kuid talle tuli meele Georg ja ta unustas oma küsimuse.

„Georg on „Kalewis“. Ta ei käi wäljas. Ta on ettewaatlik.“

„Mis ta teeb?“

„Ta aitab õfiti kolaini sissewedajaid üle piiri. Ma tuln isiklikult selle ala peale ja awaldan nüüd Teile, et Teid ootamata röömust ja. See oleks uus turg.“

„Kolaini sissewedu?“

"Ja."

"Kuhu?"

"Eesti."

"Ma ei taha sin aita ajutada ega ladu. Mõistate?"

"Mõistan."

"Müüd joome. Joome! Ja laseme elada Eesti wabariiki. See on meie liipfilehm, see on tõikide päewawaraste, spekulantide, marodeeride liipfilehm. Rahwus? Teda ei ole meil. Siin on ainult talupidajad, hallid parunid... Kartuli wabariik! Kartulid — millest nupufad mehed kullapiima liipawad!"

Nad jõid. Sporrinen langes esimesena istmelt. Ta langes põrandale ja waatas õnnetult peremehe otsa. Ta oli kui koer, kes teadis, et surema peab ja enam isanda elu üle ei wõi waltwata.

Rebane küüsis:

"Ujud sa, et on inimesi, kelle tahtmine nit tugew on, et nad ledagi tappa wõiwad, ilma et tapetawat sõrmega puudutaks?"

Sporrinen ei mõistnud. Oma ümmarguste silmadega waatas ta täis truudust isandale otsa.

"Ma wõin seda! Ja ma teen seda!... Maga!" ütles ta äkki ja tõusis waarudes üles.

Rebane läks aga kindlal sammul tuppa, kus wiibis Lonny. Ta jäi sinna, ilma et oleks sõnagi lausunud. Sellest tunnist alates oli Lonny teadlikult tema ori. Ta unustas oma mitewiku, unustas enese ja andus mehele.

Sel ööl sõitis Rebane kaugele "Kalewi" suwilasse.

Mõnikümmeend sammu oma sihist eemal, kui ta juba Internad oli kustutanud, juhtus autol tuge wigastus tänavaprügitusel kohal. Ta ei sõitnud kohe suwimaija, waid peatas ühe kilomeetri kaugusel ja jättis auto tänavale; siis läks jalgsi.

"Wiige ruttu auto!" hüüdis ta Georgile. "Teie parandate sealjamas me."*

Järgmisel hommikul kuulis Vink kõnetorus järgmist:

"Eila õõsi wastu hommikut sõitis üks auto, jäi teel seisma ja sõitis edasi. Et ta walgustujeta sõitis, jälgis teda minu soowil Sepp jalgrattal. Weerand tundi hiljem oli auto tänaval ilma ühegi elawa olendita. Sepp tuli kohe tagasi, et sellest teatada. Ma läksin walwelaluse maja aeda. Aga koer hakkas haukuma. Tagasi tulles tuli keegi mees mulle wastu. Kui ma siis Sepaga auto juure läksin, oli see kadunud. Hommikul ei juhtunud midagi iseäralist."

"Tänan! Dodate mind täna!"

Tund aega enne selle teate kohale jõudmist, oli Rebane maa-
kahu ta sõitis, lahjunud. Oli veel hämar. Tal olid naisterahva riid-
ed ümber ja nüüd aerutas ta mööda merd. Üks wene tuli wastu;
keegi kalur oli wenes. Rebane peatas teda. Kalur ütles, et tal ei ole
aega. Rebane hüppas tema paati, sidus ta läed kinni ja tõstis oma
paati. Seal sidus mehe pingi külge ja hüppas mehe paati tagasi. Siis
sõitis edasi merele. Ta tõmbes naise riided seljast. Selle all oli tal
kaluri ülitond. Pühas ringis sõitis ta kaldale tagasi ja läks siis talu-
poja juure, kelle juures ta auto oli. Georg magas selle sees.

Pikema kõne järele sõitis Rebane ära. Georg läks tagasi „Ka-
lemi“ juwilasje

Rebane tahtis Kalkveresse sõita. Keegi tuttav oli teda sinna
kutsumud; keegi haige tahtis talt nõu küsida. See tähendas: keegi oli
wangi sattunud, kes wäljapääsemist tahtis.

Kui Rebane õhtul ühes Kalkvere mängulauas oli, tundis ta äkki
rahutust. Nagu mingi hiigla-ehitus tahtis ta kohal kofku laugeda, et
teda oma alla matta, puruks lüpsuda. Võib olla, et see oli kogu tema
elutöö ehitus, mis teda oma alla matta ähwardas? Ta lahkus enne-
aegu mängulaust ja sõitis samal ööl Tallinna tagasi.

Teel ütles ta enesele, otsekui oleks ta tulnud miski äratundmisele:
„See on naerumäärt. See on ainult joowastus, mis mind wal-
dab. Ma tahan oma iha selle naise järele kustutada argtusega, mida
tunnen. Sinki ees.“

Tallinnas heitis ta kofe jängi. Ta surus maha iha. Konnyi
näha saada ja uinus ühenda.

* * *

*

Kui tänawa prügitustöölistel peale lõunastamist „Kalemi“ jumila
ümbruses töö juure tagasi pöörasid, oli üks mees nende juure astu-
nud. Ta küsis, kas ta tööd võib saada.

„Minu tööd võiksid ära teha, kui mulle hästi maksad,“ naljatas
üks tööline.

Uga wõõras ütles, ta tahta tööd selleks, et selle eest ise maksetud
saaks.

„See on midagi muud,“ naeris tööline. „Töö juhataja on
seal.“

Mees läks wiimase juure. Ta kõneles sellega tasa ja tõmbas
teda nagu juhtumisi tööliste juurest eemale.

Ta võiks ehk tööd saada, ütles juhataja, kui siin politseiga tege-
mist on. Ta tahaks paberisi näha.

Wõõras andis paberid. Ta ütles:

„Serra, ärge näidake end üllatatuna. Tegite nii, nagu loeksite

need paberid läbi, ja ande mulle siis juhatus. Siin on ju ka üks jalapolitseinik Sepp?"

"Ja, herra... Ja, nii on hea! Tulge ühes," vastas tööhataja. "Teie võite tööd saada, seal... tulge. Sepp, siia!"

Ta seletas Sepale taja, et jalapolitseinik Vint kui tema abi üks päew tänawaprügijuse juures saab töötama.

Seft tööhataja oli samuti politseinik, kuna fogu töö oli sammu-
latsoon, mille juures töölised selleks olid kaastegewad, et kellegil mingit lahtlust ei oleks töö kohta. Muudugi ei teadnud töölised sellest ühesandest midagi, mille pärast töö oli ette wõtetud, kuna töö itseenesest wajaline oli. Teed olid lõpmatu halwad.

"Mis Teie olete tähele pannud?" küsis Vint, kui ta Sepa juhatusel tänawat silutas.

"Meie ülem telefoneeris Teile selle järele uuesti. Aga Teie olite juba ära. See on imekif. Meie nägime ometi, kuis mees suwilaske läks, me' arwasime, et tema see oli, kes auto teele jättis. Aga see ei näi mitte riimawat. Kui meie siis auto juure tagasi läksime, oli auto ära. Mere ääres sõitis aga keegi naine hommikul paadiga. Kas ta suwilast tuli, on meile teadmata. Tund hiljem tuli ka laht-
lusalune Bolt mööda tänawat ja astus maija sisse. Me nägemine on wist tõntz, sest me ei ole ta lahtumist majast näinud."

"Teil ei ole ettekujutuse wõimet. Suwilal wõib teine wäljaläi olla?"

"Ei. Meie tähelepanekud Bolti kohta on siamaale riiminud. Ta tuli ikka sebasama teed tagasi, mida mööda lahtus. Ta läheb üldis wähe wälja. Mitte igal kolmandal päewal."

"Kas ei ole mingit põhjust suwilaske pääjeda?"

"Ei ole põhjust olnud. Ka näen ma, kuis kerjused seal hädas on. Neil on seal hästi õpetatud kuri hundikoer... Ka salaja ei pääse rse."

"On Bolt nüüd sees?"

"Ja, ma nägin teda toona ühe akna all."

"Kas autol oli nummer?"

"Ja. Narwa piirkond. Nummer on siin."

"See on küll wale-nummer."

"Ma pärsin järele. Selle numbriga auto omanik Narwas on Kreenholmi wabriku direktor. Ka on see auto wigastatud."

"Wõib olla, oli lugu nii, et auto pidi suwilaske sõitma, kuid mingi põhjusel ei sõitnud. Wõib olla terge wigastuse tõttu, wõib olla tänawaprügijuse tõttu... Boltil oli see teada ja ta wiis auto kuhugi ulu alla. Waheajal läks mees, kes autos sõitis, suwilaske. Praegu on ta ehk Boltiga suwilas wõi oli tema ka see naine, kes paadis sõi-

„Kas ta midagi äraanda ei käskinud?”

„Ei.”

„Kuhu ta sõitis?”

„Ilma aadressita. Olen rääkinud.”

See näis Linkile weider.

Wiisteistkümmes äramoontus.

Tollest, kuis Rebane ministeeriumi ametniku alkohooliga üritšib ja awalikult Tallinna publikumieses omas oielusesineb.

Rebane oli tol hommikul ministeeriumi ametniku juures käinud.

„Teie asi läheb halvasti, nagu ma näen”, ütles ta. „Teie filmaterad on üllikoomulikult juured.”

„Dn see halb tundemärk?” küsis Kulb nutrana.

„Ja. Urge kõnelege oma seisuforrast. Urge mõtelge kunagi selle peale. Kus on Teie proua?”

Kulb, olles ehmunud, ei wõinud wastata.

„Teie naine ei soowinud muidugi enam Teiega koos elada,” sõnas arst tagasihoidlikult. „Mis Teie selle kohta arwate? Teie peate loogu oma minewiku häwitama. Kutjuge oma teenija siia.”

Kulb kutsus. Tüdruk tuli. Kulb tähendas käega arsti poole.

„Dn keegi Teile telefoneerinud?” küsis wiimane.

„Ei, herra doktor.”

„Dn keegi siit majast wälja telefoneerinud?”

Kulb lausub:

„Mina.”

„Kellele?”

„Herra Linkile.”

„Misparast?”

„Ma tahtsin temaga kõneleda.”

„Mis?”

Kulb kordas:

„Tahtsin... kõneleda! Ühe inimesega kõneleda.”

„Dn Teie teenija... olen ma mõni metsähärg?” küsis Rebane toorelt. „Teie wõite minuga kõneleda. Ei tea, mis Teile weel wiimaks mõttesse tuleb.”

Kulb oli wäga lohkunud. Tal ei olnud isegi julgust arsti otsa waadata... Kas see mees saab teda parandama? Ta pööris arsti poole nõrgana ja armetuna, nagu laps, kes wanema sõna kuulab.

„Sä ei ole kellegi inimene! Sä oled jaatan!” karjus ta loogu sisse mine olemus. Alga ta ei suutnud jeda Rebasele näkku öelda. Ta oli

utü nõrk. Ja unine. Kust tuli mi müüd? See hetkel, kus kas kõik nõllas, lees?

„Minu äraoletu ajal ärge laske lebdagi oma juure. Las tüdrukütleb, et Teie ärareisinud olete,“ lausus Rebane. „Kui keegi telefoneerib, siis teatagu niisama. Ilma aadressita ja lõpp.“

Kuld tõrdas masinlikult tüdrukule kõik, mis arst laskis. See lügas kõik nii teha, mis herrased soovivad ja läks.

„Ma ei die kindel, kas ma edaspidi Teid vaatama saan tulla,“ ütles Rebane.

Kuid Kuld ei mõistnud teba täielikult. Tal oli tunne, nagu laquneks mingi kihwt ta soontes laiali.

„On Teil jänu?“ küsis Rebane.

„Ja“, sõstistas Kuld.

„Sooge konjakit maguša wiinaga pooleks. Nii palju kui Teie soovite. Nõjastud on halvad. Alkohol paneb Teid unustama, kergendab Teid. Teie peate kõik minewitu purustama, ka oma naise mälestustest kustutama. Kui Teie seda suudate, siis saate terweks. Teie mõistate mind. Alkohol aitab. Kõik häwitage.“

„Kõik,“ lausus Kuld tumedalt, tundes, kus talle midagi kurtu tungis. Ta uelas. Kas piisaraid?

„Kahe aasta pärast mõite siis alles selle peale mõtelda, kus uuesti oma elu alata,“ lausus Rebane ja küsis siis: „Millal? Mitme aasta pärast?“

„Kahe aasta pärast,“ wastas Kuld taha.

„Kas Teie ei tea, et Teie naine Teid hullumaija tahab paigutada? Seewaldisje. Ta wajab selleks Linki abi... Ma tulen homme jälle.“

Kuld jäi üffinda, õnnetuna ja mahajäetuna. Talle näis, et kogu ta elu on purustatud, häwitatud, ilma et tema ise weel selleks pidi midagi tegema. Kõik oli otjas, igamesti otjas.

„Mind jätab maailm maha,“ sõstistas ta. Bildib, mida ta oli õstnud, pidasid orgiat seintel. Ta ei mõistnud enam, mis neis teba lunagi nii väga mõlus, et ta neid oli armastanud, neid sallida mõis. Ta mõttis ühe noa ja lõikas nad kõik läbi. „Saagu purustatud minewit!“

Kui ta seda aga teinud oli, ärkas nagu unest. Ta haaras oma peaft kinni ja karjus sõdantsõhestawalt.

„Suur Sumal, ma olen hull! Olen hull!“

Siis lasi konjakk tulla ja jõi. Ta jõi õlleklaasiga. Kui ta poolteist klaasi oli ära joonud, oli ta täis. Ta tundis, nagu oleks arst midagi maha unustanud. See oli ta ees. Ta ei näinud, ei teadnud, mis see oli. Ta haaras selle järele. Kuid seal kargas see midagi talle pähe. Nagu raudsete pihride wahel hoidis ta tema pea.

Hirm valdas teda, kurbus histas ta südamel puuriks nagu pa-
beril. Siis lausus ta:

"Naine! Naine!"

Ta kuulis, kuid ta hääl tühjades tubades vastu kajas. Ta oli
üksinda, mahajäetud, oli alatu tehm jeltakonna ees ja pool hullu ene-
sele, häbistam naisese, teotujets oma ametivendadele ministeeriumis.
Ta oli kõigist, kõigist mahajäetud!

Kuld jõi, jõi, kummi langes meelemärkujeta maha.

*

*

Spirsten suri haigemajas. See oli teine ohwer. Vink oli kurb ja
otjustas Anjuta Pawlownaga wangimajas weel kord õnne katjuda.
Ta läks koke jirma.

"Ma ei kõnele Teiega," ütles Anjuta, kui Vinki nägi.

Vink tähendas kaduwa lootujega:

"Kas Teie teate, et ta see ilus daam, kes Josjeli juures käis ja
kaasa mängis, kadunud on?"

"See, keda Teie minu juure wangimajja saatjite?" küsis Anjuta
kurjalt.

"Nimelt see," lausus Vink; aga wast siis, kui ta need kaks sõna
oli awaldanud, mõistis ta selle awalduse tähtsust. Kuid see, mis An-
juta ütles, oli kahlane. Kas siis Voiny tõega talle oli awaldanud,
et ta teda saatis? Oli ta ühenduses mängijatega? See ei olnud
usutaw.

Vink ei tahtnud Anjuta Pawlownale näidata, et ta üllatud oli.
Ta ütles:

"Teie olete mõrtsjuta ohwer, jekt et Teie end temast lahutada ei
juuda."

Vink ütles seda katjeks, et näha, kas see lause mingit mõju awal-
dab. Ta ei eksinud.

Anjuta kargas üles ja waatas tardumult Vinki otsa. See waatas
tantjijannale otse silmadesse. Need filmad awaldasid ehmatuse ilmet.

"Et ole?" küsis Vink julgemalt ja lootusrikkalt.

Kuid Anjuta kiwines. Vink jatkas.

"Ma mõiks Teile, kui meie leplikub oleme, kasulikke ettepanekuid
teha."

Anjuta ärkas nagu unest. Juba kolm aastat jellest ajast, kui Re-
bane teda maha jättis, oli ta elu märterlik enesekalgamine ja ohwer-
damine selle mehe eest, kes teda mõrtsjutaks tegi. Kunagi ei olnud tal
mõtet tulnud teda ära anda. Nagu orjatempelt kandis ta loogu olemus
jõnakuulelikkust tema jõu ees.

Müüd puudutas Vink tema armastatud meest. Mida teadis Vink?
Kust aimas ta nende ühendust? Oli Voiny kuld talle jeda awalda-

mid? Naine otustas selgusele jõnda, kui palju Vint üldse teab...
 Ta ehi jaab kuulda midagi ka Rebaste ja mõis midagi tema päästni-
 seks teha. See oleks õndsus! Ta ütles:

"Et Teie asjalugu enam tunnete, kui ma arvasin, siis tahan ma
 kõnelda. Andke mulle teie päeva aega."

Anjuta oli wahi kaudu kuulnud, et leegi tema pärast mures olla.
 Wahi kirjelduse järele oli see Sporrinen. Tal oli ehi võimalik te-
 magi Vinti külastäigu üle kõnelema ja juhatusi saada.

Vint ütles mõidukalt:

"Wäga hea."

Kuna Vintile näis, et ta asi lorida hakkab minema, arwas ta, et
 hea on näidata, et ta asjast veel enam teab. Ja nii ütles ta veel:

"Donny kuul näib Rebase juures praegu pelgus olevat."

Uga ta häbenes omi sõnu nii, et punastas. See punastus tuli
 sellest, et ta Donnyt usaldanud oli. Kuid ta sõnadel oli ettearvamata
 mõju: Anjuta langes otseti oma narile, nuuksus, püüdis kõnelema,
 kuid ei saanud.

Vint, olles arwamisest, et hea on, kui ta teha selles oleks ei sega
 ega vihasta, lahkus lambrist. Kui ta ukse awas, lendas leegi mees
 ta wastu. See oli wahi.

"Ma tahtsin mangi järele maadata," ütles ta.

"Wabandage," wastas Vint ja lahkus.

* * *

Pea peale seda sündis järgmist:

Cesti-Wene piiril tabati leegi kahtlane mees, kes algul end tund-
 matuna esitas, hiljem aga märatjes ühel päewal ütles talle lohtu-
 uuri:

"Awaldage enne, kui Teid sõjakohtu alla antakse. Wiimasel pu-
 hul ootab Teid surmanuhtlus, kuna on selge, et Teie ka ühest lahing-
 uga Cesti piirivalwuritega osa võtsite. Wiimased andmed põhjus-
 tavad Teie üleandmise sõjakohtu kätte."

"Sõjakohtu kätte?" küsis mees. "Mind saab siis maha lastud?"

"Nimelt."

"Uga kui mul midagi awaldada on?"

"See oleneb Teie awaldusest. Võib juhtuda, et saate kõigest aas-
 taks kinni."

Mees taldas kõik, mis teadis. Ta jutustas, mis ta wiimase
 aasta jookkul tegutsenud ja andis teada kõigi salakaubitsejate nimed,
 keda ta tundis.

Nüüd olid mitmed Finniwõtmised. Finniwõetud andsid omalt
 poolt mitmeid üles. Nii mõeti ka see mees kinni, keda Rebane ühel
 ööl omal autoteekonnal üles ütles.

See oli Raski.

Teda tabati. Kui wangiwahi järgmisel päeval peale kinniwõtmist wangikongi läks, oli kahilusalone kadunud. Mõned tunnid hiljem teatati, et lähedajest metsast teegi furnud mees on leitud, kes nähtawasti ära tapetud.

Politsei läks lohal. Surru oli Raski. Ta oli pussiga läbi-pistetud. Kui forjus üles tõsteti, nähti, et suurel walfjal kivil, mille peal forjus lamab, minaid werimärgid olid. Reist märkest tehti arajoonistus.

Need tähendasid: j u w i l a K a l e w.

Asjast anti teada kriminaal-politseisse. Siit anti teada, et „Kalewi“ nimeline juwila politsei walwe all on.

Linke sai lohe asjast teatatud. Ta jõitis kohale. Need ametnikud, kes teepriigutuse juures tegutsesid, tegid kindlaks, et Bolt sel päeval, mil Raski kinni wõeti, jalgrattal omast warjupaigast lahkus. Wast kell 3 hommikul tuli ta tagasi.

Müüd käskis Link laks mootorpaati walmsis panna. Nad pidid kolli-walwepaatidena esinema, olles warustatud helgitajatega.

Oli jälle üks inimene hukkunud. Kuid kuritöö läbi oli midagi ilmsiks tulnud... palju tähtsat, kui jeda siinemaale teati. Ei wõinud kahelda, et kogu see seltskond ka salataubitsemisega tegutses.

Raskil jäi perekond maha — naine wiie lapsega. Kuna isa tapetud, wotas perekonda kõige suurem puudus.

Link läks wana Kulli juure, et temalt selle perekonna jaoks abi paluda. Ta ütles:

„Ma arwan, et Teie raha oleks kõige paremaks otstarbeks kasutatud, kui Teie kurjategijate laste jaoks kaswatusmaja asutaks. Seal wõib lapsi, kes sageli wanematest oma iseloomu päriwad, juba maast maha last tähele panna. Kaswatajad peaksid siis neid niimoodi kaswutama, et nad kuritegewuust heategewusest eraldada suudaksid... et neist kasulikud inimesed ühiskonnale saaksid... Nii saaks üks osa kurjategijajast ühiskonnale kahjutaks tehtud...“

„Ma tahan niimoodi teha,“ ütles Kull. „Tänan Teid.“

* * *

Samal õhtul jalutas Link südalinnas. Kui ta ühest teatrimaja kontserisjaalist mööda läks, näis talle, nagu näeks ta inimeste seas, kes teatrimajaja läksid, kedagi tuttawat. Aga ta ei tulnud selle peale, kes see oli ja läks edasi. Ta tuletas meele omad tuttawad ja mõttes, kel-les wõiks jarmane selg olla.

Niimoodi jõudis ta hulludes kino „Kasino“ ette. Seal silmas ta programmi. Kinos etendati draamat „Mängija õnn.“

See sõna tuletas Linnile ühel hoobil meele, kelle selga ta nägi. See oli walgehäbemega laadimängija selg.

Linn ehmus. Ta otsis seda meest päeval ja ööl ning fogu Gesti-maal, ja nüüd läks ta temast nii ligidalt mööda, et ta tema häst oleks wõinud kinni haarata. Ta pööris lohe ringi, läks tagasi ja luges kontserifaali uusel plalaati:

Dr. Rebase

loengu ja eksperiment õhtu.

Ta andis lohe sealsolewale politseinikule käsu, kuis erariides sala-politseiniku kohale lutsuda, lasti neid igats juhtumiseks kõik käigud sulguda, ja kui wahid ustele olid pandud, läks saali. Ta läks reast ritta ja waatas. Katsetetegija oli ettevalmistustega tegevuses.

Linn nägi tuttawaid. Ta waatas wõõraid. Aga ta ei näinud kedagi, kellel jarnane selg oleks, nagu ta seda wast nägi.

Seal istus Mendel esimeses reas. Seal oli keegi endine ameti-wend oma prouaga ja üks salapolitseinik. Linn tegi, nagu ei tunneks ta kedagi ja otsis palawikuliselt. Kuid kõik oli asjata.

Nüüd läks ta ametnikkude juure wälja ja andis järgmised juhatused:

Õõil usked saamad lufustatud peale ühe. Kaks ametnikku lähe-wad saali. Üks neist läheb ühegi lahtisele lawale ja palub publikumi üksteise järele saalist lahtuda. Mõlemad passiwad peale, et keegi fiske ei jääks. Neli ülejäänud ametnikku asuwad ühe juure ja lastewad inimesi läbi, ütsahaawal. Üstest awatakse üks tiwuls.

Linn ise pidi ühe juure jääma, ja kui ta kedagi meesterahwast kahtlaseks tunnistas, siis pidid kaks ametnikku kahtlusealuse lohe lõrwale tõmbama ja kinni siduma. Ülejäänud kahel ametnikul ei olnud siis muud teha, kui peale passida, et keegi kahtlusalusele ei lähene. Sõjariistad peamad lastewalmis olema.

Saalis tekkis lõige pealt ametnikkude esinemise aegu imetus. Siis kuulduß protesteeriwaid hiiideid:

„Siin ei ole Teil Gesti wabariigi kututajatega tegemist!“

„Mad püüawad punaseid meie seast! Mad peamad meid kommu-nistid eks!“ jne.

Ametnik katkus rahustada, wõlbes, et neil poliitikaga ega kommu-nismi-õa midagi ühist ei ole.

Esimene, mis Rebase ettekujutuses näitus, kut ta salapolitseinik-lude jaatkonda nägi, oli see, kas see wajaline oli awaliku esinemiseega end hädaõhtu anda. Kuid ta lükkas selle ettekujutuse kui loormawa enesest ära.

Seda oli wäga, sest see oli ta hingele to kuul, kus tolmisaine kottutõmmatud wormis kottu pressis. Nii pidi ta oma suggestiooni wõimalustega ikka ühe nimetu üldsuslega kottupuutesse jääma. Siis jälgis ta oma wõimu üle riigi piiride, mida ta lohustatud oli ja mida ta wõis lasta mõetmatuses kaswada. Ja ta wain harjus paljugi ümberhaarama, ta wõis pljuid inimesi torraga kätte wõtta, ja ta wõis oma tahtewõimu, wiha ja waenu nende peale kallata...

Siin, publikumi ees, oli ta uuesti jündinud. Siin oli ta oma wõimu saanud, kui ta nagu inimese ware optandina Gestimaale tuli.

Kuna ta seda kiiresti järele mõtles, läks ta ametnikkude juure ja küsis, mis jündinud oli.

"Pöörake herra Vinki poole," oli wastus. "Ta on wäljas."

Nüüd lahutas Rebane. Ta pööris ruttu ringi ja läks Mendeli juure, keda ta ikka weel esimeses reas nägi. Ühtlasi katsus ta teiste tähepanekuta järele, kas browning ikka taskus on, ja lasi fantaasias Vinkile otse otja ette.

"Talle waja kõige pealt lõpp teha," ütles ta enesele.

Aga juba naeris linnanõunikule wastu.

"Teie suggestiooni-jõud," ütles linnanõunik, "näiwad hra Vinki rahutuks tegemat."

"Vink?" küsis Rebane tehtud üllatuslega.

"Ma nägin, kuis ta tooli juurest tooli juure käis ja oma kriminaalsti pilguga igalühe nagu, riideid, jalgu jne. silmitjes. Nagu näha, ei ole ta aga otsitawat weel leidnud."

Rebase rind tõusis õnne-tundest. Ta oli kui hobune, kes oma pea peale waewarilast jooksu ja nalga heinatotti pistab.

Kuigi ta kõike wäga hästi mõistis, küsis ta:

"Kuis Te seda arwate?"

"Dihh! Kui ta teda näinud oleks, siis oleks ta teda juba lastnud kinni wõtta ja wälja wiia, ilma et ta Teie loengut ja eksperimente oleks seganud."

"See on õige," lausus Rebane. "Rähme!"

Rebane lähenes uksele, tõmmates linnanõuniku enesega ühes. Kõigi oma meeltega pani ta tähele oma ümbrust ja seljatagust, et mis-ki asi temas kahtlust ei ärataks.

Kui inimesed teda linnanõunikust lahutada tahtsid, pani ta kõil omad mukslid tööle, et tema läheduses olla.

Ta teadis: niisama kui kõil teised, pidi ta uksest wälja saama, kus Vink walitses. Wana lugupeetud linnanõunik pidi Vinki tähepanu tema pealt ära pöörama.

Kuna Mendel oli wana mees, ei olnud siin ruttamisega midagi peale hakata. Kuid wiimasels jääda oli ta wõimata, kuigi Mendeli neglus selleks põhjuseid andis. Sest kuna Vink otsitawat ei leidnud,

Jääks ta teda mitmekordse tähelepanuga filmama. Nii pidi ta enne Mendelit wälja pääsema, ja kui wõimalik, enne mitmeid muidki inimesi.

Uks oli kindel. Tema oli see, teda Vint otsis! Vint ei teadnud mitte, et see Rebane on, teda ta püüab, muidu oleks ta teda amnugi lawalt alla tassinud. Kuis oli ta tema jälgile saanud? See oli mõistatus Araandmine? See ei wõinud wõimalik olla Oli Vint mängupõrgus temast midagi tähele pannud? Ei! Ta teadis, et ta näokat- ted tegid teda tundmatuks. Nii siis . . .

Seal puudutas kellegi käsi Rebase kätt. Ta nägi Sporrineni kists- waid pille ja ta kõrwal weel ühte meest, kes tema kaitsejalga liige oli.

Nad tungisid enne teda uksele.

Rebane arwas edasi:

Ja, wõib olla, et mingi juhtumus Vinki teda siit otsima ajas. Wõib olla jarnadus? Viigutused? Vint pidi temast sellepärast wõimalikult wähe nägema. Sporrinen warjas teda eest. Mendel pidi teda warjama seljatagant.

Müüd oli ta Mendeliga ukse juures. Ta keepis end Sporrineni wastru ja tõmbas Mendeli oma juure. Kuid samal filmapilgul märkas oma taga kedagi pikka meest, kes teda tagant hästi warjas, ja lükkas wiisakalt Mendeli oma ette.

Sel filmapilgul kui linnandunil uksele lähenes, käsits Vint üht ametnikku kahte meest läbi lasta. Rebane kuulis ametniku häält:

„Ka nendest ei ole keegi otsitaw.“

Rebane nägi läbi ukse wälja. Seal olid juba Sporrinen ja ta kaaslane. Nad peatusid. Rebane nuuskas nina. Sporrinen mõistis ja lahkus kaaslasega.

Vint pidas linnanduniku kinni. Nad teretasid kättpidi.

Müüd astus Rebane ette.

Linnandunil esitles:

„Dr. Rebane, tänase loengu pidaja.“

Vint wõttis wastu Rebase käe, ilma et oleks saalt uft filmiist last- nud. See peatus oli hea, sest mõned inimesed, kes saalis olid ja pikk mees, kes Rebase selga warjas, tungisid peale. Vint wabandas end:

„Teie wabandage mind, herra doktor!“

Rebane wastas sõbralikult, olles walmis iga filmapill kätt tasu panema:

„Teie töötate üldsuse kasuks, püüdes teda ühest kahjulikust kurja- tegijast wabastada, nii et kellegil etteheita ei tarwitse Teile.“

Ta oli juba edasi nihkunud. Vint noogutas ta poole ja waatas, kuidas uksest uus inimene ilmus.

Linnandunil wõttis Rebase käealt kinni. See pani end garde- roobes ruttu riidesse ja jättis Mendeliga jantalaga. Auto wotas teda

Parja tänawa algul. Siin ootasid teda ka mitmed inimesed, kes walmis olid ta kaitseks wälja astuma, kui teda kinni oleks wõetud.

Kui Rebane autos oli, lahkusid kõik.

Autos arwas ta, et ta lolluse tegi: ta oleks pidanud küsima, kas ta loengut jattata wõib, sest see jäi ju pooleli.

Sunniks pidas ta seda maafuta.

Ta tundis end alandatuna. Ta oli põgenenud wõitluswõtjalt. Ennemalt ei oleks ta kunagi sarnaselt talitanud. Oli ta jälle kommunistlikes Venes, kus tal lõpul nii äpardus?

Miski karjus ta tõnksilt ja elajalikult.

„Naine! Naine on selles süüdi! Linn saab mind üles pooma. Naine teeb mu wanaks. Naise läbi ma hukun.“

Miks tegi teda naine wanaks, kes nii noor ja ilus oli ning end nii fataalselt talle andunud? Ta jõi ta andumust nagu weini. Seda ütles ta hinge teine „mina“. Ja ta wastas:

Sellepärast, et ma armastan!

Ta jõudis koju. Kuid ta silmad olid hirmsad. Vonny ehmus, kui ta Rebane filmi nägi.

„Mis on sündinud?“ küsis ta.

Kuid mees ei kõnelenud sellest, mis ta soomis.

„Tead ja, kes ma oled?“ küsis ta, kuna ta hääl metssituna kõlas.

„Ma olen hunt. Ma joon inimverd. Mu veri põleb soontes sellest wereft, mis ma joomud olen. Kui inimesed mind kätte saawad, küsupad nad mind neljajäseneskahetsaks tükkiks. Ma hammustan ju löri läbi, ja walge loom, kes mind hukata tahab.“

Vonny, olles piinatud ja waewatud, hoigas:

„Tapa mind! Tapa mind! See oleks parem!“

„Ma armastan sind!“ karjus mees ta kohal.

Naine surus pea kätte wasele. Ta kuulis seda esimene kord mehe juust, kes teda walbas.

Ta elu oli jurnud. Kuid ta veri elas wõimsamalt kui enne. Seda werd süütas mees põlema, kes seisis ta kohal, ja see veri lõi leekima ta jurnud hinges. Ta põles, aga ei olnud midagi põletada. Millest elas tuli?

Rebane lahkus naise juurest, ilma et oleks sõnagi rääkinud.

„Ma olen talle küllalt kõnelenud,“ ütles ta enesele.

Ta heitis fängi, kuid ei tulnud und. Tal oli tuune, nagu oleks midagi uut ta ellu astunud. See uus, mille järele ta oma tae oli wälja sirutanud ja mida ta juba omaks pidas, see oli hämarasse, sügawasse auku langenud, mille põhjast ta oma elu ja tegewust nagu kaewust nägi. Tundide tauwa waemas ta end, et seda uut saawutada, kuid see oli asjata.

Siis läks ta tagasi naise juure, kes uneta ja riides jängis lamas.

Ta ütles talle:

„Meie peame wälja rääkima! Meie saatused on üksteisest läbi jooksnud ja me peame neid läbi oma elu kandma. Ma olen ühes põhwenemise laewus omas weres otša saanud, mis keelab mind ühistondlikku elu astumast, mille jõud suuremad minu jõududest. Sellepärast on minu peaaegu nagu rõõmlite pealik saanud. Ma tunnen ainult kaht asja: walitsusihha ja wihawaenu! Kuid seal tuled sinu. Ma mõtlesin algul: ta saab mu südame leegil ärapõlema. Lugu ei ole aga nii. Sajanded on põlenud ära. Sina mitte. Sinule on see löfe toit.

„Meie lahkume siit. Meie läheme kuhugi ürgmetša. Kõik raha, mis ma siin kogun kõigist lollidelt, pillajailt ja jõõbituil, kõik selle raha panen ma oma uue elu ehituse sisse. Seal loon oma riigi. Seal lõpetan oma elupäewad. Algul mõtlesin: oma haaremiga. Müüb mõtlen: sinuga! Sest ma olen asutanud omale uue riigi, kus mina saan isewalitsejaks. Wõib olla, et mu agendid mind petawad, võib olla, ei ole kohale jõudes mul sihtki maalapikest. Kuid sinuga ei peta mind keegi.

„Ma olen tüdinenud kõigist Gestic. Siig piiratud on see maa! Siig kitsas mulle! Tüdinenud olen wäiklusest inimestes, kes elawad, wõitlewad, näriwad üksteist — milleks? Et selles narris ühistonnas kunagi furra täisjõnnuna.

„Saaremaal ehitatakse mulle laew. Ma ei sõida kunagi wõõrastel laewadel. Ma olen oma isewalitseja, oma keiser, oma Jumal. Minu riik on ka minus eneses. Ainult mitte siin, kus olen sündinud. See on mu needus.

„Meie oleme ettewaatlikud, kunni saawutame sihi. Ma wiin su keise korterisse. See on niisama kindel kui see siin. Aga kui nad selle arka siin kätte saawad, leiawad nad sind. Homme kesköö läheb sa sinna. Sporrinen wiib su kohale.“

Ilma wastupanekuta, ilma millegi üle mõtlemata, jooonunud selle mehe jõe tules, kuulas Donny. Millest pidigi ta kuulama? Ta oli naine, nagu kõik, nagu tuhanded. Ta andus tugewamale, nagu nõuab looduse seadus, nagu sünnib elajate riigis. Mis tähendab fsiwilisatsioon? Olla wananenud hullustajate õpetuste jünger ja elada mitte loomulikuna. Mii elab würtspoodniku Lepa naine Pelgulinna, kes truu olles tiiskusehaigele mehele, käib palwemajas selle asemel, et langeda kaela jõurikkale leiwawebajale, kellest näeb õõsiti julmi nägemust. Mii elab pangadirektor Sanglepa naine, kes nõor ja jõurikas, elab wana ja jõuetu mehe kõrwal ja ei peta teda, sest et ta mees on liig lugupeetud. Mii elawad tuhanded naised Tallinnas ja mujal, elawad ebaloomuliku elu, sest loomuliku keelab ühistondlik moraal ja seadus. Maha kõik ebaloomulik!

Kuld tapab enese. Anjuta eneseohwerdus. Sini leiab Rebase elukohaja seab talle lõhku.

Kell üheksa oli Rebane ministeeriumi ametniku juures.

Rebane, olles igal tunnil põgenemiseks valmis, tahtis nüüd ametnikulesega lõpuarved diendada.

Kuld oli mitu päeva joobnud. Ta jõi lõbuga. Nüüd maatas ta mifralt Rebase otsa.

See kästis teda juua. Kuld oleks jeda teinud täjuta. Siis ütles arst:

„Teie olete mõistusetu individuum. Kus on Teie habemenuga?“

Kuld tähendas pesulana peale.

„On see teraw?“ küsis Rebane. „On see küllalt teraw?“ Ta too-
nitas lordamist.

Kuld tundis, nagu lõikaks juba habemenuga ta pea lõhki.

Rebane mõttis habemenoa kätte ja proovis jesse tera. Siis ütles ta:

„Nuga on küllalt teraw.“

Siis pani ta noa tagasi, kuid ei pannud tupe sisse, kust ta noa võttis. Ta kutsus teenija kohale ja ütles:

„Serra seisuford on halvenenud. Ta joob lonjakit. Kergemate miinade vastu ei oleks mul midagi olnud, kuid need raskeid joogid ei ole lubatud. Kõrvaldage hiljem joogid. Kuld tahab . . . end tappa.“

Ta kõneles lõpulause menüüalt. Ta lahkus siis tüdrukuga ees minnes toast ja sõitis minema.

Kuld jäi ükfinda. Ta kuulis miinaseid sõnu ja mõdrastat. Kuid siis tuli ta peale meeletu furbus. Ta oli hull! Ta ei mõinud ju jeda kuulda, mida ta Rebasele ei avaldanud.

Ta käis edasi-tagasi ja ifka suurem mifrur lastus ta peale. Mis temaga oli? Ta maatas laua peale, kus habemenuga. Miks küsis arst nuga maadata? Miks proovis ta tera? Kas ta kartis, et Kuld end tapab?

Kuid äkki haaras Kuld noa ja naeris. Ta naeris kui hull rõõm-
muft. Ta oli leidnud pääsetee! „Kuld tahab . . . end tappa!“

Kuid järgmisel filmapilgul langes ta toolile. Nagu mingi võim lastus ta peale. See jundis teda nuga amama.

Ta lasti noa langebada. Ta meele tuli naine! Mäti oli ta temal meeles. Minult nüüd unustas ta tema filmapilguks, ainult nüüd, kui arst siin oli. Kus viibis ta? Miks ei tulnud ta tagasi? Kas siis tõega . . . Kas siis tõega on lõik lõpetatud?

Uuesti jõostas ahastus ta kallale. Ta tundis end jõuetuna ja

armetuna, nagu siis, kui ta poisike oli. Jäa olid teised tugewad, rõõmsad, elamad, ainult tema oli tagasihoidlik ja mannetu.

Kunagi ei olnud ta õnnelik olnud. Ei olnud põhjust kurbuseks ja leinal, kuid alati oli ta kurb ja leinas. Keda? Mis pärast?

Mäletas õid, kus teised tantsisid, olid õnnelikud. Tema aga lahkus teiste juurest, läks üksikusse kohta, waatas tähti taewas ja tundis piiratud pakutust ja kurbust hinges. Waatas tähti ja nuttis. Mis pärast?

Siis tuli Donny. Nagu õndsus, walguse nimbus, õrn, armas ja hea. Ta hakkas armastama teda meeletult, süütult. Ta sai õnnelikuks, õnnelikuks. Jga minut, mis ta temast eemal oli, oli meeletu piin, waew. Kuid mida ligemal ta temale oli, püüdis olla, seda enam püüdis Donny tasi eemal hoida. Kas tüttas ta teda oma õrnustega? Oma armastusega? Muidugi, muidugi.

Müüb oli ta temast kaugel. Müüb oli ta temast lahti. Kuis oli ta loll olnud, et ei mõistnud armastada!

Müüb on lõik otsas. Mul ei ole ühtki teed teda saawatada. Seks pean ma teda liig pühaks, et tema soowi rikkuda ja talle läheneda püüda.

Las' ta saada õnnelikuks! Jgawesti õnnelikuks! Kuid mina kannan oma koormat! Ja kuigi mu hing puruneks kui lõhken shrapnell — saab iga kild minu olemust teda leinama.

Mul ei ole enam elu. Ma mõllesin, et kunst on ülim kui armastus, kuid näen, et armastus on suurem kui kunst. Ma ei suudaks enam uut elu elada, kui pool minust on lahkunud.

„Ma ei taha enam elada. Ma tahan end tappa. Ei, ma ei ela enam. Ei ela.“

Kulb jostistas need sõnad nagu palawikus. Siis langes otseti lauale ja nuttis. See oli surmanutt, leinanutt iseenele kohta, sest tal ei ole ainustki inimest enam, kes teda leinama jääb ja nutma.

Wõtku maailm tema korjuse, pangu tänawanurgale, Suurele Turule ja naergu. Aga ükski ei tea mu piiratud walu mu hinges, ükski ei näe mu puruksärisenud südant. Ela hästi maailm! Naerge tähebed taewas, lõbutse kuu, rõõmusta päike — mina lähen alla musta mulla magama! . . .

Kulb wõttis habemenõja ja lõikas kaela läbi. Seda sundis teda tegema see saladuslik mõim, kes tema suu löbi need wiimased sõnad rääkis.

Kella lähe painu tuli üks Kebabse kästjalg, et ministeeriumi ametniku terwise kohta lähemaid teateid saada. Tüdrul ütles, et ta magada, kuid ta waatab weel lord iärele, et ehk on Kulb nüüd äratanud.

Nii leidis ta teda wõrsest pörandalt, Inhu Kuld toolist langemud, olles juba külm ja surunud. Arsti kästjalg tuli tuppa, nägi korjust ja läks.

Tüdruk ei teadnud, mis teha. Kuna Kuldi tuttawaid täepärast ei olnud, armas ta, et kõige kohasem oleks politseile teatada. Ta meele tuli äkki Vink, kes wiimastena tema peremehe järele küsinud ja teda ta tema tuttawaks pidas. Sellepärast ruttas ta Vinki juure ja kõneles talle kõik ära.

„Kas Kuld siis kodust wäljas ei käinud?“

„Ei.“

„Miks ütlesite siis mulle, et herra ilma aadressi jätmata ära reisis?“

„Arst teelas mind mitte kedagi tema juure lasta ja kästis kõigidele niimoodi teatada. Ta ei wõtnud peale arsti kedagi wastu.“

„Kuidas on selle arsti nimi?“

„Tema nime ei nimetatud kunagi. Ma ei tea seda.“

Siis tuli Vinkil meele, et linnanõunik Mendel talle kirja oli andnud Rebasele äraandmiseks, ja et Kuld wiimasele oli telefoneerinud, mille järele nad kohtasid.

Vink wõrises, kui ta tüdrukule Rebast kirjeldas sarnasena, nagu ta teda wiimasel loengu õhtul oli näinud: suur mees, weidi ettepoole wimmas, lõug siledaks pügatud, lai nägu suure ninaga ja suurte hallide silmadega.

Tüdruk ütles:

„Ja, ta näis sarnasena wälja.“

Vink wõpatas. Ühel hoobil kogunesid muljed . . . ettekujutused, poolikud mõtted, pilbid, mis looritud, aga mitte kadunud ei olnud . . .

Miks ei olnud Rebane, kui Vink saali lastis puhastada, selle wastu protesti tõstnud? Miks ei küsinud ta lähemalt linnipüütawa kohta? Miks ei küsinud, kas ta peale läbiotsimist omi eksperimente jatkata wõib? Miks ei näinud Vink tuntud selga saalis, kuna see ometi seal pidi olema? Miks kuulatasid kõik mees nii tähelepanelikult, kui Rebane saalist wälja astus, tema lauseid? Miks waatas Rebane talle siiski sarnasel pilgul otse, nagu tahaks ta kõiki tema mõtteid üles lugeda, teda põhjalikult läbi näha?

Ta lasi tüdruku minna.

Ta otsis telefoniraamatus Rebase aadressi. Seda ei olnud. Kuld tal oli ju telefon, sest Kuld oli teda telefoni laudu wälja kutsunud. Linnanõunik Mendel teadis nummert.

Vink läks linnanõuniku juure. See teatas talle numbri, kuid teegi ei wõistanud, kui Vink nummert hüüdis. Ta küsis telefoni testkohalt järele ja sai teada, et number olewat üles tõstetud.

Kellel oli see nummer siis enimalt?

Seda ei saavat nad niipea kindlaks teha.

Vink küsis veel lord Mendelilt, kas ta Rebase aadressi teab? Ei, seda ei teadnud Mendel. Tal olnud ainult nummer teada, mille laudu võib Rebast wälja kutsuda.

Vink küsis aadressi-ametiist Rebase aadressi.

Tallinnas mõlitud inimeste seas puudus see nimi.

Samuti lasi Vink telefoniraamatud läbi waadata. Kusagil ei olnud Rebase nime.

Eiis läks Vink telefoni direktori juure. See wiis teda büroosje. Seal oli kaks daami. Ta palus neid üles otsida, millest ta juba telefoneerinud oli.

„Mis Te' teada soovite?“ küsis wanem daam.

„Dr. Rebase aadressi, kes mõne aja eest ühe numbri all, mis telefoniraamatus ei seisja, siiski ühenduses oli.“

Daam ütles, ta ei wõi seda leida.

Vink läks uuesti ülema juure. See tuli uuesti büroosje. Nad otsisid üheskoos, kuid järelduseta.

Kuna direktor hoolega üle paberite kumardas, tuli Vinkil miagi meele.

Kui talle teatati, et aasta jookkul Dr. Rebase nimel üldse midagi ühist telefoniga ei ole olnud, palus Vink waadata, millise numbri all Bolti aadress on. Kuna ta seda ütles, nägi ta, kuis wanem naisterahwas wõpatas ja siis end lohe rahustas. Kuid natuke hiljem ütles daam Vinkile karedalt, et selle nime all olewat palju inimesi Tallinnas ja et ta ilma eesnimeta aadressi teatada ei wõi.

Vink ütles juhatajale:

„Ma palun wabandust, kuid ma wangistan neid daame.“

Ta juhatas daamidele istmed.

„Palun nii kaua istuda, kunni politseinikud tulewad. Teie siia, preili sinna.“

Üks daam kahwatas lumivalgeks. Teine punastas algul ja haahas siis nutma.

Vink lausus:

„See on ainult wormitaitmine. Ma loodan, et asi peagi selgub.“

Eiis telefoneeris ta kriminaal-politseiisse ja palus kolme ametnikku kohale.

Direktor waatas Bolti nime järele. Selle nime all oli mitu nummert. Enamus oli ärimeestel. Üks Bolt ilma teateta elukutse kohta elas Kadriorus, teine linna sees.

Telefonidaamid wiidi minema. Sinek läks algul linna sees olewa Polti-nimelise korteri juure, waatas maja üle ning läks siis Kadri-
orgu.

Ta süda jäi seisma, kui ta ühe juwila ukkel, mille nummer tele-
foni-raamatus Polti nime all, nägi marmorlaualesti nimega:

Dr. Nebane.

Ma: P s ü h o p a t s l o o g i a.

Ta ruttas eemale, pea olade wahel. Ta pani ruttu wastasolewa
maja nummert tähele.

Weri lõi talle pähe. Ta süda lõi tugewasti. Tal oli teada mõrt-
juka aadress! Kuid mõrtsukas ei olnud weel käes. Niisid teadis ta
wähemalt, les ta on.

Enne kui Sinek edasi tegutses, sõitis ta wangimajja. Sest see täht-
sac, mille Anjuta andis, oli möödas. Need teated, mida ta saada loo-
tis, wõisid wiimased raskused tema teekonnalt õnne poole kõrwalbada.

*

Sama päewa hommikul awati Anjuta kongi ukse. Tantsijanna
magas weel. Teda raputati, ja kui ta ärias, nägi ta wahti oma kohal.
Nga see ei olnud waht, waid Sporrinen. Kuid ei, ta unistas. Ta oli
ju ometi wangimajas. Kuis tuli Sporrinen siia? Ta tahtis selle nä-
gemise eemale pühkida. Kuid ta täsi jäi peatama. Ta tõusis üllata-
tult. Ja, see oli Sporrinen.

"Sa tead, ma olen wahiga ühenduses," lausus Sporrinen.

Anjuta nilutas pead.

"Siis tead sa ka, et ta mulle ütles, mis juu ja Sinki wahel oli."

Tantsijanna küsis:

"Mis siis meie wahel oli?"

"Et sa Nebast äraanda tahad."

Anjuta kargas jängist.

"Kes seda ütleb?" karjus ta.

"Palun mitte karjuda. Waht ütles seda."

"See ei ole tõsi."

"Wahil ei ole mingit huwi waletada."

"On ta seda Nebasele teatanud?" küsis Anjuta kartlikult.

Sporrinen waletas:

"Ja muidugi. Nebane saatis mu siia."

"See ei ole tõsi, mis waht kõneleb!" hüüdis Anjuta peaaegu nut-
tes. "Ma tahan teda päästa."

"Wõid sa selle peale wanduda?"

"Ma tahtsin teda päästa. Ma tunnen, et ta hädaohus on."

"Wõid sa seda tõendada, mis kõneled?"

Anjuta kõneles Vinki külaskäigust. Ta ütles ka, et Lonny Rebase juures pidi olema.

"Tähenداب, Vinkil on teada, et Rebane naise varastas," mõisles Sporrinen. "Võib olla, teab ta veel enam? Anjutaga teen lõpu, sest siit võib ta tema elukohta teada saada."

Ja ütles valjusti:

"Sa pead niimoodi oma usaldust näitama, et selles mingit kahtlust ei tõuse. Ruttu, palun. Ma pean viie minuti pärast väljas olema."

"Mis pean ma siis tegema, et Rebane mind ujaks?" küsis Anjuta.

"Rebane on väga mures. Ta ei lootnud sinu poolt äraandmist."

"Ei, ei..." jampsis Anjuta. "Kuis võin ma oma truudust tõendada?"

Sporrinen võttis naeratades taskust pudeli.

"Siin sees on see tõendus," lausus ta.

"Kus?"

"Siin pudelis, mu armsam, eks ole?"

"Ma ei mõista sind."

"Sa ei pruugigi mind mõista. Ainult joo ühe longjutele. Siis usub sind doktor."

Nüüd vast vaatas Anjuta pudelit.

"Mis see on?" küsis ta.

"Taevajook, mu armas. Ei tee sugugi valu. Rebase oma pruulitud. Aga wisla pudeli ruttu aknast välja. Ma annan sulle juba akna. Ara seda unusta. Aga ruttu, eks ole tõsi? Kohe pudel minema visata! Ilma pudelita ei saa keegi aru, mis sinuga sündis. Ja, seda ootab Rebane. Siis usaldab ta sind. Üldse tunned sa ju meid."

Mees mängis Soome pussiga. Ta viskas selle uksele ja see jäi sinna rippuma. Siis pistis ta pussi uuesti tuppe.

"Nõnda siis. Ma pean ruttama. Nägemiseni."

Ta tahtis minna. Kuid Anjuta kargas ta juure ja lastus põlvili. Ta nuttis:

"Ma olen veel noor. Ma armastan elu. Ma loodan wabaks saada. Tema poolt. Kui ta mind ei wõi armastada, siis võib ta mind wabastada."

"Muidugi," lausus Sporrinen. "Aga nagu veldud, on ta praegu hädas. Sa võib ju seda pudelit niisama igats juhtumiseks taga varaks hoida."

"Siis wabasta mind siit. Ma võin talle tuhat korda selgeks teha, et ta mu peale julge võib alla. Ma annan oma elu tema eest."

"Lase mind minna!"

„Mina olen lema wari. Ma ei saa end temast lahutada. Wabasta mind. Galasta!“

„Siis ripume me mõlemad wõllas, ütles Rebane. Mõttele järele.“
Küüd tõusis Anjuta:

„Hea! Mine! Kuid ättele talle... Ei, ja ei pruugi talle midagi belda... Ma ei taha temalt enam midagi.“

Sporrinen läks. Pudelike jäi tantšijanna kätte. Ta oli tema palatõukuliste sõrmede wahel soojaks läinud.

„Ta ei usu mind mitte! Rebane ei usu mind!“ lausus Anjuta see elu, see inetu, mõistmatu, purustatud elu! Sirmus elu!“
see elu, see inetu, mõistmatu, purustatud elu! Sirmus elu!“

„Wõta, joo!“ lausus pudel. „Ma olen joobumus. Ma olen õndsus. Joo!“

Anjuta karjatas.

Siis ehmus omaft karjatuseft. Ta kiskus korgi pudelilt ja jõi keft korgi seistes pudeli tühjaks. Selle peale wiskas pudeli aknast wälja. Kork kukkus maha, kuid jeda ei pannud Anjuta tähele.

Näimoodi suri endine keiserliku teatri tantšijanna Anjuta Pawlowna.

Linn seisis wangiimaja ülema ees.

„Ja, herra Linn, ta jäi meile ikka arusaamatuks. Nähtawasti südamelööbi, ütles arst. Ta lamas täna hommikul furnuna kongis.“

Linn läks pettunult kongi. See oli tühi. Nari oli koristamata. Tantšijanna riided olid ühel pingil. Linn tahtis juba lahkuda. Kuid tundis midagi oma jala all. Ta tõstis selle üles ja nägi, et kork. Ta otsis toa läbi, kuid ei leidnud pudelit. Siis filmas, et akna lahti. Ta läks hoowi ja leidis purukswistatud pudeli tilde. Ta korjas kõik tükid kokku. Neis leibus mürgi märke.

Linn läks jalgsi koju. „Lus ohwer,“ ütles enesele. „Tõelik ohwer!“ Seft see oli end ise ohwerdanud. Seda tundis ta. See suri kui Rebane armastuse-ohwer. Ja kuna ta end tappis, ei oles ta Linnikile ifttagi midagi õelnud. Ta tahtis muidu tema aega wõita.

„Miks ei ole naistega õnne,“ ütles Linn. „Miks hoiawad nad end ikka kurja poole?“

Kui Anjuta järgmisel päewal maeti, seisis Linn kui leinaja hauajuures. Negamiist andus ta uuesti tööle.

Kuid siis oli ta üleni töös. Ta seadis kokku plaane, kuis Rebane Bolti majas kinni püüda. Esimene asi oli see, et ta pidi kindel olema, mil ajal Rebane kodus on. Siis pidi ta tema kaaslase filmas pidama, nii et nad temaga ühendusse astuda ei saaks.

Ettewalmistused pidid kiires forras väljatöötatud saama. Ja siis jarnase kiirusega, mis enam kui kolm minutit aega ei võta, kinnivõtmist alustatama. Sest jarnane mees oli end juba ka kodus warustanud kaitseabinõudega, milleid waewalt kellelgi leida wõib.

Ettewalmistustega fulus aeg.

Kõige pealt pidi Vink ühes naabrujes olemas juwimajas wahiposti sisse seadma. Siin wajas ta wana kulli abi. Ta sõitis kohe tema juure.

"Kas Teie wõiksite mulle abiks olla," lausus ta, "kuna ma ometi ford hurjategijate jälgile loodan saada. Teie peate Kadriorus", ta nimetas tänawa ja maja, "korterit kütrima. Tunahomme peab ta juba tühi olema. Hind on tähtsusetu. Ma tarwitan seda korterit paar nädalat. Wõib olla, wõib keegi selleks ajaks omaft ruumist lahkuda."

Vink tähendas juwimajad üles, mis soowitawad.

Narwast lasi ta jalapolitsei-ülema kohale kutsuda. See tuli kiirrongiga.

"Nii on joones," ütles Vink. "Teie peate iga filmapill walmis olema. Ma annan Teile plaani teada. "Kalewi" juwila peate walwe alla wõtma. Kõik kinni wõtta elawalt wõi suruult. Jõesuusje jaab veel üks paat walmis pandud. Maa pool wõtke kahelordse inimeste arwu. Tee peab puhast olema. Olge wiie, kuue mehega erariides walmis."

Peale lähemalt plaanidega tutvunemist sõitis ametnik kiirrongil tagasi.

Kull tuli teatega:

"Korteris, mis Teie arwamise järele kõige kohasemaks walwekohaks oleks, elab üks noorpaar. Nad olid nõus kahets nädalaks lahkuma, jättes mööbli meie tarwitada. Nad sõidawad wanemate juure maale, kellel seal talukoht on. Ma lubasin Inglise waluutas üri maksta."

See on tore!" hüüdis Vink. "Millal wõib sisse kolida?"

"Nad ütlesid, et juba täna õhtul."

Õhtul sõitis Vink jalgrattal soowitud juwemaija. Korteriomanik lahkus parajasti. Vink astus kõige kohasema akna alla. Majas olla veel kaks korterit, kojamehe ja peremehe oma, teatõs abielupaar lahkudes.

Esimene asi, mis Vinkile peale weerandtunnilist ootust filma puustus oli see, et keegi ta jalgaratta, mille ta wärawa juure unustas, haaras ja ära sõitis. Wärawa kui ka plank olid pulladest, nii et möödamineja seda wäga hästi näha wõis. Vink ei olnud kunagi warast tegewuses näinud. Ta pidas seda heaks ennustuseks ja naeris selle koomilise ilme üle, millega waras ringi waatas. Teda kätte saada oli

mõttetu, sest siis oleks skandaal tõusnud, mis ta asja üldse nurja oleks ajanud.

Vint vaataskats tundi Rebase juurika majauust, katust jne. Ükski inimene ei tulnud ega läinud. Vint jäi kehtööni. Ei teadagi. Ta jäi ainala magama, ärkas, walwas ja uneles jälle. Ja ärkas siis hommikul.

Vinki tüdruk tõi talle hommikuühöogi.

See oli pikk päew. Vint tõmbas telefoni-toru akna juure ja katus mitmed ametnikud läbirääkimistele telefoni kaudu.

Õhtul kell 6 peatas walwealuse maja ees üks auto. Waewalt oli ta peatanud, kui ta edasi sõitis. Keegi isand astus majaukse poole. Oli see Rebane? Ei, sest see oli üks wanem isand, kes haiglaselt sammus. Võib olla, mõni abitarwitaja?

Siis nägi Vint, kuid keegi pakilandja moodi isik majast lahkus. Mees näis rõõmus olevat ja popsis paberossi. Vint ei näinud aga, et ta majja oleks läinud. Oli see mõni juhtumus, et ta seda tähele ei pannud? Ei, ta ei uskunud. Kuid wana isand jäi liiga kauaks siisse. Dotas ta nii kaua arsti? Wõi oli ta Rebase abimees?

Kalkas juba hämarsuma, kui keegi mees pakiga wastasolewa maja ukhel helistas. Üks awanes ruttu. Pool tundi hiljem tuli mees jälle wälja.

Nii sündis weel kord. Ka õõsi tulid ia läksid inimesed. See kordus ka järgmisel päewal.

Kolmandal päewal wara hommikul telefoneeris teenija, et kriminaal-politsail talle midagi tähtsat olewat teatada. Õõsi olewat ühes mängumajas midagi juhtunud. Peab ta ametniku sinna saatma?

Ja, ta võib tulla.

Ametnik tuli pool tundi hiljem telefoni tööltisena ja teatas: "Eila õõsi tuli keegi noormees politseisse ja teatas, et ühes seltsimajas mängiti kõrwalises toas raha peale kaarte. Keegi wanem mees, kes wäljelt haiglane näis, olewat kaasa mänginud ja ifka kaotanud. Kell kolm hommikul olewat wanamehel mingi haiguse hoog peale tulnud, et kutsunud abi, ning siis olewat kolm meest, kes kaasa mängisid, laua peale karanud. Nad tõstnud rewolwrid üles ja hüüdsid: „Räed üles!“ üks neist olewat siis kõikide teiste mängijate raha oma tasku ajanud ja ka nende rahakotid tasku pistnud. Temalt riisutud 90,000 marka. Wanamehe jätnud aga rõõwliid rahule. See olewat siis üles tõusnud ja ära läinud, nagu oleks ta terve. Tema järele lahkunud ka teised rõõwliid. Waljas ootasid neid kaks autot, mis ka lohe minema kihutasid.

Seda kuuldes sattus Vint äremusse.

See asi küll tema plaani ei eksitanud. Wastupidi, Rebane näis

armawat, et ta wäljaspool igasugust hädaohtu on. Teda ärritas waid see, et ta sel ajal siin wõõras korteris nagu uinuw nashhiir kaardina küljes rippus, kuna rõõwel käis wäljas ja toimetas oma asja, nagu ei oleks tal kunagi midagi karta.

Kuid Lint trööstis end. Siis lahkus juwilast mõneks ajaks, et tarwilikke läste anda.

Kui ta tagasi tuli, oli õõ. Riipea kui tuled Rebase majas kustusid, hiilis ta Rebase juwila juure. Ta ronis üle plangi. Tal oli kotike mustawaks tehtud jahuga ühes. Ta raputas õhukesse korra seda jahu ühele kohale tee peale, mis aidusse ja maja wahel. Siis ruttas oma walmekohta tagasi.

Pool tundi hiljem lahkus keegi Rebase majast. Lint ei tunnud seda isikut.

Poolteist tundi hiljem kuulis samme oma akna all. Ta nägi sõduri mundris meest. See mees pööris äkki Rebase maija sisse. Ta läks aidussest.

Lint lahkus jälle peiduurkast ja ronis Rebase aida. Ta oli pööja warjus. Ta kuulis ukse kääksumist ja nägi siis, kuid üks wanem daam majast lahkus. Ta läks tänawale. Samal hetkel murises auto ja sõitis ruttu minema.

Lint läks paika, kuhu ta jahu riputanud. Ta walgustas kiiresti tasku elektri-laternaga seda kohta. Ta nägi, et kõigil kolmel inimesel ühesugused jäljed olid.

Sõdur, siis see, kes kõige pealt läks wälja, ja wana daam olid kõik üks ja sama isik. Nüüd mõistis Lint, et ta need inimesed, kes eelmisel päewadel siin käisid, olid kokku üksaines Rebane!

Lint pühtis ettewaatlikult jahutolmu ära.

See õõ pidi otjustaw olema. Politsei löögisalgad olid lähedastes jaoskondades walmel. Need olid walmis igal filmapilgul peale tungima. Kui Lint kindlasti teadis, et Rebane majas on, siis tarwites ta oma pelgupaigast ainult telefoneerida ja mõne minuti pärast on Rebase peakorteri ümber piiratud. Kuus meest jääwad wälja. Kuus meest tormawad sisse.

Lint peidutas end uuesti aida. Ta lastus maa peale ja kuulas ning wotas. See maa oli ta ema, maa ihu oli tema ihu. Ta tundis maa jõudu. See hoowas werena ta soontes. Ja nüüd, olles täis põnewat ootust, mil ta tunni, tae, wõib olla mõne minuti pärast saawutab oma waenlase, oli tal tunne, nagu paneks mingi kauge, tumisew muusika, milles kõik inimwene saladused helisesid, ta südamet wärisema. Ta filmad täitusid pisarast. Joobunult puudutasid ta halasti sõrmed maa lamarat. Ta nagu tundis maa lamara all jelle inimkonna südamelöögi tuikamist, kellele ta oma elu ohwerdas.

Ta otsustas niikaua siin oodata, kuni Rebane mingis uues kujuk tagasi tuleb. Ta ei suutnud siit enne lahtuda. On keegi majas, nagu hiir lõhus, siis ruttab ta pelgupaigast, et abilisi kohale kutsuda.

Kuid enne kui asi nii kaugale sai, pidi ta midagi nägema, mis ta südamel waitfelt seisma ja ta huuled waitfelt karjatama pani, mille läbi ta end peaaegu äraannud oleks.

Üks auto peatas Rebase maja aiduse ees. Aga keegi ei astunud autoist välja. Ei, keegi astus Rebase majast välja, ja kui ta auto helgiheitja kohale jõudis, nägi Vint, et see oli Lonny Kuld.

Auto kihutas tagasi. Vint mõtles, et kui ta oma juu mitte vastu maad ei oleks surunud, oleks Lonny tema karjatust kuulnud.

Vinkile lõi veri pähe.

„Maiseröhwel! Mehetapja!“ karjus ta veri.

„Sellepärast juri siis Kuld! See mees on kurat!“ hüüdis kogu tema olemus.

Ükki tundis Vint õisti külmust. Ta wärises. Sai ta palawiku weel wiimajel minutil? Ta surus kõit alla, mis wõis, mis suutis. Ta kuulis äkki pimeduses, nagu oleks ta veri kosena kohisenud; jarnase energiaga andus ta oma tööle.

Kell oli 12. Talle näis, nagu hoigaks linn õõ rõhumise all. Siis waikis kõit. Kuid Vinki kõrwad kumisesid.

Kuuldus aiduse kääkumine. Ta nägi kuu paistel walget rinnaesist, mis kahtlemata lahtiste hõlmadega palitu alt välja paistis. See oli mees... ja ruttas Rebase maja uksele. Sel filmapilgul, kui see kogu ukse ees peatus, mõistis Vint, et see on Rebane. Talle lõi veri uuesti pähe.

Wõrk tõmbus koomale.

Vint ootas kolm, neli minutit. Miks ei wajunud linn maa alla? Miks ei sündinud maawärjemist?

Siis kargas Vint üles. Ta hiilis tagasi tulnud teed. Ta tormas oma uude korterisse, kargas telefoni juure ja kutsus politseinikud kohale. Seal pidi mootoriõdija ametnik kõige pealt kohale ruttama. Tema järele pidi esimene meeskond autoga tulema. Siis teine meeskond. Nad pidid kohe maja piirama. Majanummer oli neil teada.

Kui Vint telefoneerinud, ruttas ta walwealuse maja juure. Ta põles ootusest. Ta hammustas huuli. Kõit musslid olid kui krampides.

Ta ei pruukinud kaua oodata.

Seitseistkümmes äramoonatus

Rebane lõksus.

Maja sai selle jaoks määratud politseinikest ümber piiratud, kuna Vink teise jalga eesotsas maja uksele ruttas ja kella nuppu vajutas.

Ukse ette pandi terve lõhkepomm.

Rebane ei olnud veel woodisje heitnud. Nära, mis ootamatast äranaval tõusis, sundis teda ukse juure ruttama ja selle jaoks tehtud auzust välja vaatama.

Ta nägi kohe: to oli politsei!

Ta ei ehmunud. Ta fogus waid end. Näüid oli see filmapilt jõudnud, mida ta tuhanded korrad omale ette kujutanud oli.

Ta maja oli helgiheitjatest ümberringi valgustatud.

Rebane jooksis tagasi magamistuppa. Ta awas kapi ja wõttis sealt politseiniku riided välja.

Ta kuulis, kuis ukse kell helises.

Ta seinal rippus telefon. Ta oli seda salaja ühel ööl Georgiga ühe lähedase sumila juure seadnud, kus tal wõimalus oli kaks tuba jaada.

"Sporrinen?"

"Ja."

"Politsei tungib mu juure. Põgenege wäljatöötatud programmi järele. Vonny taasa. Minu jaoks teine auto seada. Tuid lahti lasta. Olen rääkind."

Kuna ta weel rääkis, hakkas tiiresti politseiniku nuundrit selga tõmbama.

Seal käis plahwatus, mille all uks awanes. Üks tool lendas küljeli. Ühe hüppega oli Rebane eeslojas ja siis... kadunud.

Rebane oli, kui see sündis, esimesel korral.

Esimese politseiniku taga jooksis Vink, raske rewolwer käes. Ta oli üllatatud isegi eestloja suurepärasest sissejeadest, mida ühe pilguga filmas.

Tummalt juhatas ta neid, kes ta järele tulid, trepist üles. Tema ise ja selle jaoks määratud ametnikud pidid alumised korrad oma rewideerimise alla wõtma. Kõik alumise korra ukсед olid lukustatud. Ühe minuti jooksul olid nad sisse löödud. Politseinikud tormasid tubadesse. Kõik tuled said süüdatud.

Kuus politseiniku olid treppidest üles tormanud. Mehed sattusid ühte pimedasse kotta. Kõik hoidsid rewolwrid walmis. Elekterlampi ei rippunud lusagil.

Wõttis filmapilt aega enne kui tasku-elektrilambid kumasid. Siis olid kõik toad läbi waadatud ja ukсед, mis eestkotta wiisid, lukustatud.

Rebane kuulis kisa, mis ta muudu waiisset maja nagu wabrikut wäristas.

Ta oli lastnud, kui maja omale sisse seadis, alumisele korrale ühe salatwa teha. Selle tegi keegi puusepp, kes tema salga liige oli. Kojast wiis nägematu üks kabinetti. Üks ei olnud nähtaw selle tõttu, et sein arsinalauniste tahwellaudadega oli kaetud, mis kitsastesse raamidesse olid asetatud. Üks sarnane raamitud tahwellaud moodustas salaukse. Keegi ei wõinud arwata, et see üks on.

Sellesse salatuppa hüppas Rebane, kui ta majaukse purustamist kuulis. Siin oli tal teine aparaat, mis ta teise juwila korteriga ühenduses oli. Kuna koda lärmiga täitus, wajutas ta äratustella ja wõttis kuulmetoru.

Aga keegi ei wastanud talle.

Sporrinen oli juba ära.

Nüüd oli filmapill jõudnud, mis pidi tooma kas surma wõi wabadust.

Salatoal oli weel teine üks. See wiis tubadesse, olles niisama nägematu kui esimene. Selle ukse wastu pani Rebane oma kõrwa.

Ta surus oma ärewuse maha. Sahina, hääled, hüüded, löögid, söimuseõnad, käsud — kõik, mis kuulsus, püüdis ta kinni kui mikrofoon.

Kuid siis tuli filmapill, kus lõik wakis üheks sekundiks, üheks saladuslikuks sekundiks, mil ei kuulnud ühtki sammu, ühtki häält, mil ei olnud kuulda ühegi inimese hingamist. See oli suur filmapill oma salapärasuses ja ta tuli kui paratamatus.

Enne seda olid kõik tähtsamad kohad majas läbi waadatud, kuna Rebast ei leitud.

Kõik tahtmine ja jõud läi kui punane lint läbi Rebase teha. Tema kõrw muutus ettekujutuses nii suureks kui Pühajärw ja õhukeseks, õhukeseks. Kõik muu temas oli raud. Kõrw, see oli wulkaani suu, mis läks alla maa südamesse. Kõik weri oli kadunud tundmise, nägemise, maitsemise, haistmise närwidest. Oli waid kuulmine ja raud.

Nüüd oli filmapill jõudnud. Nüüd wõis saatus teda purustada ehk päästa. Nüüd oli suurim filmapill ta elus, mil läks kõik kaalule, tema wõidu wõi kaotuse kaalule.

Ta astus trepile. Ta kuulas, kas ta kõrw ei peta teda? Ei. Ja küsis eneselt: kas õnnestab?

Geskojas oli ainult üks politseinik. Rebane hüüdis talle:

„Ta on end wannituppa... Ta on end wannituppa...“

Majauksel seisawad kaks ametnikku. Üks on purustatud. Nad seisawad kui wahimehed igawiku utjel, kui peetrus oma seltsimehega taewa ukseel. Sest seal wäljas on paradüis, luldne paradüis.

"Abi tuua!" karjub Rebane, kui ta nende juures on. "Ta on wannitoas pelgus..."

Weel üks filmapill. Nüüd wõi mitte kunagi. Kui ta mitte end ära ei anna millegiga? Ainult paar sammu wõivad teda päästa. Kui neid politseinikke...

Nad lasewad ta läbi. Ta jookseb, üks käsi eemale tõukamiseks walmis, teises käes browning.

... Ja, ta pääseb...

Õh põleb helgiheitjatest. See on Rebane õnne ja wabaduse tuliwärg. Ta joob wäljas seda walgust, joob loogu oma raudse olemusega kui joobnustawat nektari.

Üks mees aidusel karjub wäljatormajale:

"Mis on?"

"Linki käsul... abi tooma! Wannitoas kaitsewalmis..." Karjub Rebane tagasi.

"Wõta mootorratta!" mõirab ametnik.

Ka seda weel! Rebane on juba sellest ise kiinni haaranud. Ta kutub maha. Ta kargab uuesti peale. Weel üks filmapill!

Siis aga neelab teda õh. Jääwad taha helgiheitjad. Ta kihutab edasi, edasi, edasi — läbi mustawa õh kuristiku.

Linn on juba ta taga kaugel, kui ta raita jõkke mistab. Ta istub wäikesse kiir sõitjasse autosse. Siis algab sõit. Auto on soomustatud.

*

"Mis on lahti?" hüüab Linn oma juure tormawaile politseinikele.

"Ta on wannitoas. Ta on end peitnud! Ta tahab vastu pan-na!" karjub üks hääl.

Linn jooksis treppidest üles.

"Kus?"

"Wannitoas!" karjuti nüüd juba mitmest poolt korraga.

"Kõik mehed wannituppa!" käsutas Linn.

Jooksti. Taskulaternate helgitumad ristlesid seintel siia ja sinna. Puhu poostakse? Wannituppa! Wiststeistkümmend meest jooksid sinna.

Siis küsis Linn:

"Kus on siis wannituba?"

Uga keegi ei teadnud, kus wannituba on.

Ja nüüd karjus kõik läbisegi: Mis siis sündis? Mis juhtus?

Load aeti pahempidi. Load hiilgasid walguses. Kõllus ja rü-kus... Kallid maalid, waiwad, tujud, mööbel...

Wannituba leiti üles. Seal oli ainult marmorist wann.

Kuid loogu maja oli tühi.

Vin' kiskus omi juukseid. Talle näis, nagu oleks ta tihti kest, kuna kõik, mis tas oli head, uhket, tarka — kuna see kõik oli kufagile sügavusse langenud.

Siis koputati vastu seinu ja kuulati. Saadi julgemaks. Ja varsti oldi selle mõistatuse lahendusele jõutud.

Kuid Vin' valitfes end, nii pettunud kui ta ka oli. Kufagil oli veel teine hiirelõks: Testi piiri ligi! Suwila „Kalewi“!

Vin' telefoneeris telefonivõrgu peajaama. Kõik liinid pandi tema jaoks kinni. Ta oli kõik ette walmistanud wiimaseini. Kõik maanteed ümber Tallinna olid politsei silma all. Kõik, mis linna ümber sündis, teatati talle.

Vin' andis juhatusi igale poole.

Lõdutas ka telegraaf.

Ta oli Rebase kavaluse läbi julgesti pool tundi kaotanud. Kuid kui see ikkagi nii läks, kuus ta arwas, siis widi ta auto läbisõidust kufagilt linna ümbrusest teada saama.

Seal teatati juba.

Vinki südamess löid wafarad.

„Üks auto sõitis meist otse läbi! Etteteatatud kiirusega! Narwa sihis. Suur kinnine auto!“ kuulis Vin'.

Kell oli 11 kümme minutit. Weerand tundi hiljem tuli jamas sihis. Suur kinnine auto!“ kuulis Vin'.

„Suur kinnine tõld. Raheksakümne kilomeetri kiirusega. Narwa sihis.“

Vin' hakkas rehtendama auto sõidu kiirust.

Kuid nüüd tuli esimesest teatekohast uus sõnum:

„Teine auto läbi! Wäike lahtine auto ühe isikuga.“

Kümme minutit hiljem teatas järgmine teatejaam kaugemal sebasama.

Nad põgenesid sallade kaupa. Teine auto sõitis kiiremalt. Selles oli Rebane. Esimeses — abilised.

Tulid kaugemalt teated. Kuid üldjoontes eelmiste sarnased.

Siis teatas Vin' Narwa. Ta laskis linnast kahel autol wälja sõita, „Kalewi“ suwilas autode kohalejõudmist oodata ja siis eelolewa plaani järele teha. Mees, kes igatahes esimesena sinna jõuab, kannab politseiniku mundrit. Sellest ei pruugi end lasta eljutada, sest ei mundrikandja on Rebane ise.

Kõik näitas, et põgenejad „Kalewi“ suwilasse põgenesid. Tähen-dab, neil ei ole kõige wähemaltki aimu, et see politsei wälwe all seisab. Järgnewad teated kinnitawid ainult Vinki arwamisi.

Agulid ja kilad süüdis end Vinkliga ja hülpsid ta poole. Näge-
matu waimline side tema ja maaga laienes, jõudes ifka lähemale pii-
rile. Salajane sõit maanteel õõsi sai talle teatavaks, nagu oleks maan-
tee ise oma pinnalt sõitjaid ära annud, talt abi palunud: päästa mu
rinna koormast! Tahan kanda üksnes häid tegusid, aga mitte kahju-
likke inimkonnale! Päästa mind sest koormast!

Ja tema, Vink, tahab päästa maarinna rõhuvast koormast! Ükski
kuritahtlik jalg ei tohi astuda ta pühale pinnale! Ta tahab kurja
umbrohtu kiskuda!

Jälle tulid teated. Sõitis läbi siit ja sealt auto ja selle järele lohe
teine. Kuid siis teatati ainult, et sõitis üks — wäike.

„Dobate, teine järgneb lohe!“

Kuid mingit autot ei järgnenud estmesele.

„Mitu inimest oli?“ küsis Vink 10 minutit hiljem.

„Kaks.“

„Ja suurt ei järgne?“

„Ei.“

Vink sai ärewaks. Mis see oli? Ta mõttis maataordi ja wõitles
seda palawikuliselt. Siis telefoneeris uuesti. Üks auto warastati te-
malt, Vinkilt. Mis see tähendas?

Siis aga arwas ta, et suurel autol wõis mõni õnnetus juhtuda.
Wõi jätsid nad ta üldse maha? Ja, see oli nii. Sest nüüd oli wäikeses
autos ju kaks inimest. Ta lasi teatada auto walwajale „Kalewi“ juure:

„Wõib olla tuleb ainult üks auto. Laske teda siia sõita. Dobate
lakstümmend minutit, kunni teine järgneb ja piirake suwila sisse. Siis
aga — lõõt lõõgi peale!“

Lõõt oli tehtud! Rohkem ei suutnud Vink enam lorda saata.

Ta pidi ootama. Wõib olla, algab mõne minuti pärast lahing
„Kalewis“, mida tema strateegia ette walmistanud?... Siis teatas, et
juuremat autot ei pruugi sugugi oodata. Riipea, kui esimene auto
„Kalewi“ suwilas peatub, tuleb puhast töö teha. Kui kurjategija wan-
gistatud, wast siis wõiks teist autot oodata.

Vink waatas kella. Ta pani uuri oma ette lauale. Sõ oli juba
möödunud.

Rahutus waldas teda ja pani märisema. Nagu mingi tuul pu-
hus talle pähe ja keerles seal kui tuulispaff. Siis oli lõõt rahulik.
Jälle puhus tuul läbi liigete ja peas keerles tuulispaff.

Kahelkateiskilimnes äramoonutus.

Tollest, Luis Rebane Lonnyga põgeneb ja tollest ennekuulmata auto-mootorpaadist, mis merde kihutab.

Sporrinen oli Lonny teiseft juwilast, kus ta ainult pool tundi sai olla, autoõse kiskunud.

Uude korterisse saatis Rebane Lonny tol põhjusel, et Sporrinen Anjuta Pawlowna enesetapmises kindel ei olnud. Ta mõis wäljasaamise janus ikkagi Rebane ära anda, mille järeldufel oleks Rebane lõtsu langenud. Sellepärast oli tarwis Lonny kõige pealt hädahojuta paika saata.

Müüb oli siis ta arwamine ikkagi täide läinud. Di naised, naised! Kuid uus korter oli siiski sama hädahohtlik kui wana. Tema jälgile mõidi salajase traadiühenduse kaudu saada. Mii kästis siis Rebane neid põgenebada. Ainult ühe kaju andis uus korter ja see oli, et Lonny ja Sporrinen pääsesid waremalt kui Rebane, kuna nad enne piiramist just sinna jõudsid. Kuid seegi oli Kadriorus.

Rebane oli oma uue wäikese autoga peagi juure kannul. Nad kihutasid peatuseta edasi. See oli nende wahel ammugi kokku räägitud, nimelt, kuis põgenebada, kui jelleks wajadus.

Ühes kohas peatus suur auto. Wäike sõitis juure juure. Lonny tõsteti wäikesesse. Rebane kihutas edasi. Sporrinen pööras kõrwale.

Rebane oli ofustanud siit üksinda Lonnyga põgenebada. Sporrinen pidi üle Soome lahe Kottkasse minema.

Rebane ja Lonny sõitsid „Kalewi“ juwilasse. Seal ootas neid Georg, kellele kirjatuudega nende ilmumiseft teatati. Wiimased lasi Sporrinen uuest korterist enne ärasõitu lendu. Georg pidi wõtama kohwriga, milles Rebane dokumendid ja mõidetud kalliskiwid.

Lonny lamas auto tagumisel istmel. Kõit see, mis ta ümber sündis, näis fantastilisena. Müüb elas ta läbi tõelike juhtumusi, millest ta oli unistanud. Olid need juhtumused? Ei, ta ei teadnud.

Külad, metsad, jõed lendasid tagasi. Gesmärk lähenes wiimaks ometi peale pilka, lohutawat sõitu, mille kestes ükski sõna ei rääkinud. Rebane kummarbus kui raidkuju rooli kohale.

Näis, nagu kihutas keegi nende kannul, keegi turdmatu ja äramõitmatu hiiglane. Ta tahtis neid neelata, awas suu, kuid jälle jo ikka jälle libises auto üle ta pika wäljasirutatud keele.

Maantee oli see hiigla-keel, mille üle auto libises. Ikka ja jälle oli ta nende ees, ikka ja jälle oli ta pilali, ja ikka ja jälle libisesid nad üle tema. Aga suu lähenes nende taqa, õudne suu kui surmaturistik.

Oli see hirm, mis neid jälgis? Oli see õudus? Kuid kas mõis Rebane tunda kunagi hirmu? Ei. Ta oli ise hirm. Ta oli ise õudus.

Seal oli linn... majad... oli ja ei olnud... Ning siis ligines sõj. Seal oli „Kalew“. Rebane nägi oma terava pilguga, et aiduks oli pärani lahti.

Kuid enne seda oli prügistuskoh, kus Rebane kunagi auto kergelt wigastas. Ta andis tasema käigu. Oli mingi kiivihunnit. Selle wahelt kargas inimene püsti ja kargas kiivihunnikule nagu ilmutus.

„Araandmine! Araneetud!“ karjus Rebane ja kiirustas auto käiku. Auto kargas kui kass, wiskus kui kala.

Rebase filme ees pimeses kõik. Mitte suwilasse! Mitte suwilasse!

Seal tundis ta, et keegi oli autosse karanud. Kogu kargas üle ukse ja pressis end Rebase ja külgleeni wahela. Kaks kätt kistustid ta käd rooli juurest eemale. Ja suu, must ja metsik kui õõ, millest nad läbi sõitsid, karjus talle:

„Rebane! Mina. Georg. Ande tüür. Suwila on piiratud! Wette! Kõhe wette!“

Auto oli ühe hüppega edasi. Kõik see sündis kui wälk. Ja järgmisel hetkel kihutas ta mööda suwilast, mille hoow oli täidetud politseinikest, kes auto möödmisel igast paigast wälja kargasid ja suud lahti neile järele waatama jäid.

Selle asemel, et piiratud lõksu jooksta, jooksis hiir lõksust mööda. Kõik sündis nii üllatawalt, et isegi see piiraja, kes suwila uksest tüki maad tagapool aianurgal seisis, auto ette karata ei oleks suutnud, kui ta oma elu oleks auto kinnimõdaks ohwerdada tahtnud. Sest kõik ootasid, et auto kihutab suwila wärawast sisse.

Kuid järgmisel filmapilgul ilmusid suwila tagant kaks suurt autot ja kihutasid neile järele.

Politseil oli siiski kõik abinõud ettevalmistatud.

Kuid siis pööras äkki wäike auto kõrwale. Ta wiskus ja hüppas. Ning ... mis see oli?

Järgmisel filmapilgul oli auto meres.

Lonny kihutas. Näid on kõik otsas, mõtles ta. Näid olen leidnud omale lohase surma. Autoga uppuda! Uppuda!

„Sõiduriist funktsioneerib nagu ime!“ hüüdis Georg.

Sest see sõiduriist oli tema ülesleidus. Selle autoga mõib joonega wette sõita; ta muutus autost mootorpaadiks mõne wända keeramise järele. Kunagi oli Georg Saksamaal sarnase autopaadi konstruktsiooni tundma õppinud.

„Luid on süüdi,“ ütles Georg, kui ta automootoris end wäljaspool häbaohu tundis. „Kui nad tunni aja eest tulid, siis kuulsin ma kor-

raga mingit sahinat pöörsais. Ma panin hästi ettevaatlikult sõite lähele. Ma nagu kuulsin inimeste sohinat aedas. Oma ligi... siis takskümmend sammud edasi... siis jälle takskümmend sammud... ringringilt. Nüüd teadsin, et meie piiratud oleme. Na, ma ronisin maja tagumiseft aknast wälja ja roomasin mööda maad kurni selle kohani, kus aia tagumises osas plangi all auk... Siit roomasin sinna kohta, kus kivid tänawa prügituseks. Sada meetert wõtsid wiiskümmend minutit aega... Kui meil autopaati ei oleks olnud, kükitaksime nüüd piiratud „Kalewis“.

Kui politseinikud juba mitmed tannid oli suwilat piiranud, märkas neist keegi, et üks tui maja katusele lendas ja siis räästa alla kadus. Tui ei lendanud mitte oma pelgupaigast wälja. Ametniku arwamine, et see mõni kirjatui wõis olla, sai seeläbi kinnitatud, et teine tui samuti katusele lendas ja samasse paika kadus, kuhu eelmine.

Ametnik teatas sellest ülemale, mis ta nägi. See aimas kohe, et Bolt on kodus ja et need tuid talle põgenemisest teateid toowad.

Sellepärast lasi ta kohe walwajatele teatada, et suwemajas istuja wistiisti põgenemist teab ja käskis teda kahetordse hoolega walwata.

Sellest tekkiski see sahin ja sohin, mida Georg kuulis.

Politseinikud ootasid põnewusega märguannet, mille järele nad kohe majja tormasid.

Oli juba auto mürinat kuulda. Ülem hoidis wärisewail sõrmil signaalkiwilet huulil. Ta tahtis niipea, kui auto suwila aiduseft paha aimamata warjatud politseinikkude keskele sõidab, märku anda kinniwõlmiseks.

Raks ametnikku olid awatud wärawa taga. Nad pidid selle kohe kinni ja lukku panema niipea kui auto sisse sõidab, sest nii oli ikka kindlam, et auto siiski minema ei pääse, kui midagi ootamatut juhtub. Aga ülem ei saanudki wiilistada.

Auto rügas täiel ajal mööda.

Kui ametnikud toibusid, kihutasid nad kahes autos järele. Aga nad ei saanudki talle järele, kui juba nägid, kuis auto merde sõitis.

Ametnikud olid halvatud. Auto peatati, sest arwati, et auto hukub. Kõik jooksid kalda poole. Suur oli aga nende imestus, kui nad hukkuwa auto asemel äkki mootorpaati nägid edasi sõitwat.

Nüüd alles wiilistas politseiülelem. Sest tema mõistis kõige pealt, mis oli juhtunud. Kõik nende hool ja waem, mis nad kuujoosul olid näinud, oli tühine. Wihasena haaras ta rewolvri ja last. Pauf tegi walwepaadid tähelepanelikuks.

Nüüd anti signaale. Neetud, neid oleks peaaegu unustatud anda. „Põgenejad mootorpaadis. Jälgiba!“ teatasid signaalid.

„Oleme mõistnud!“ vastasid paadid.

Ei läinud kaua aega, kui walwepaatidel põgenejaid tähele pandi ja neid lohe tagaajama hakati.

Rebane ja Georg silmasid lohe tagaajajaid. Georg teeras tüüri. Paat wõttis lohe teise käigu.

„Meil on wiist ainult üks tee — Wene wetesje pääseda.“

Automootor oligi juba merel. Nad pidid püüdma Luuga lahte pääseda. Mootor karjus. Meri wahunas. Pealegi pidid nad wõimalikult kalda ligi hoidma. Wast siis wõisid nad Soome ranna peale mõelda, kui nad oma tõeliku mootorpaadi jaawutatavad.

Nende taga tõmasid paugud. Neid lasti. Tagaajawad paadid signaliseerisid üksteisega ühtlasi ja püüdsid nende tee kinni panna, kuna nad enam Wene ranna pool olid.

Georg tüüris mõni aeg sinna-tänna satilistes liinides. Paat wiskus üles ja alla. Ta oli väga ärewal. Ta pööris paadi Gesti ranna poole tagasi. Siis panid nad oma mootori põrguläras tähele, kuus üks paat ifka enam ja enam ligines. Nende oma mootor oli kõige kiiremas tegevuses.

Enam ei lastud. Rebane kandis ifka weel politseiniku mundrit.

Vonny, kes algul pool mõistusetu olekus istus, ärkas. Ta teadis nüüd juba kõik, mis oli sündinud.

Rebane ja Vonny kuulsid peale oma mootori mürina teist tooni. See ligines ifka enam ja enam.

„Mis see on?“ küsis Vonny Rebasest, kes ta kõrwal seisis.

Rebane kähistas:

„Waihi! Waihi!“

„Mis see on?“ küsis Vonny weel kord terawalt, ja ka tema hääles kõlas miski toon, wõõras ja enneolematu; ta ei olnud enne kunagi kuulnud seda enese hääles.

Tal olt tunne, nagu wabaneks üks kivi ta rinnalt, raske kivi, mis teda lihus ja waewas, mis ta südant puruks pigistada tahtis. Siis kargas äkki istmelt ja asus püsti Rebase ette:

„Nüüd aga...“

Ja kuulis neid jälgivat tooni nagu õnne, mis läbi lainete neile ligines. Ta neelas seda häält kõrwadega ja südamega... Ta tundis, kuus see toon iga sekundiga ifka tugewamaks ja tugewamaks sai. Ta mõistis:

Neid jälgiw paat sõitis rutem...

„Mis see tähendab: nüüd aga?“ hüüdis Rebane. „Waihi ja istu.“

"Mis toon see on?" küsis Lonny laulval häälel.

"Bististe... surm," lausis Rebane rahulikut.

"Sinule!" karjus naine üle mere mühina. "Mind saab päästetud! Mind saab kaitse alla võetud sinu eest! Metsloom saab püütud! Sinu võimul inimeste ja minu üle on lõpp! On lõpp!"

"Seda tahan ma näha."

Siis sündis see, nii ruttu, et nad vaevalt märkasid, mis see oli.

"Georg!" hüüdis Rebane.

Ta hüüdis ainult selle sõna. Siis tõmbas ta oma seljast politseiniku mundri ja wistas paadi põhja. Georg pani selle oma selga. Rebane pani Georgi riided.

Juba kuulsid nad häält:

"Pidage!"

See hääl kostis jellest enne kuulnud salabuslikust toonist ja korbus:

"Pidage!"

Georg lastus tagasi. Paat kargas üles. Paistis maa.

Üks võõras võim lõi Lonny pikali. Paat ronis raskete löökidega kaldale. Midagi karjus weripunase taewa all.

*

*

*

Georg lamab kaldal. Ta üks käsiwars oli murdunud. Ta tõstis terve käega oma kõrwalt politseiniku mütsi ja pani pähe. Ta oli kulumisest pool uimane. Ta oleks wõinud ära jooksta. Kuid ta jäi lamama.

Ei läinud kaua aega, kui kaks revolwert ta peale olid juhitud.

"See on see, kes politseiniku mundris," ütles üks hääl.

Georg jäi rahulikuks. Teda kisti kaldalt paati ja seoti pingi külge. Mootor puffsiris paati.

Mõni aeg hiljem asetati Georg wangimajja. Ta ei oleks sealt ka siis põgeneda wõinud, kui teda kaks wahti ei oleks walwanud.

Politseinikem ütles:

"See on tema, taewale tänu! Politseiniku wormis! Jumal olgu kiidetud!"

*

*

*

Vint, saades teate Rebase wangiwõtmisest, üüris „Aeronautilt“ aeroplaani ja sõitis Narwa.

Maandunud seal, jooksis wangimajja, tiivustatud õnnest ja rõõmust. Ta palus lohe wangi näha.

„Siin on Dr. Rebane!“ hüüdis politseinik. „Müüd on ta lord käes, taevale tänu!“
 Vink, täis rõõmu, joovastust, jõudu, uhkust, astus mõidukalt longi.

„Kus on Rebane?“ küsis ta.

„Seal... pingil!“

Vink astus pingile ligemale ja mõpatas.

Ta pööris ringi:

„Aga see on ju Bolt, keda Teie walwe all hoidsite!“

„Ja, see on Bolt, aga ta mõib ju ka Rebane nime all estneda. Ta on ju politseiniku wormis.“

Rebane oli jälle pääsenud.

Vink seisis kut halvatud. Siis läks ta ees kõik mustaks, ta põsed hakkasid värisema, ta juunurgad tõmbusid kokku...

ühelkateistkümmes äramoonutus.

Legendaarne Rebane Helsingis ja jälle Tallin-
 nas. Vink halastitantsu vaatamas. Uued sõbrad.

Rebane toetas Lonnyt. Nad astusid ühte Soome majakesesse merikaldal. Seal elas keegi kalur, kes tema jalakauba vedajatega ühenduses oli.

Rebane tutvustas end. Mees pomises midagi ja lahkus hurtsust.

„Meie oleme pääsenud,“ lausub Rebane Lonnyle. „Müüd oleme jällegi üksteise külge neetud.“

Ta kõneles saladuslikult, kuumalt. Lonny ei mõinud talle vastu panna, kui Rebane teda suudles.

Siis vaatask Rebane maalaarti. Ja, Parw oli neid oma maalituleku kohta toonud. Ta vaatask ringi. Oli siis ta tõega pääsenud? Kuis oli see võimalik?

„Mul õnnestab,“ mõtles ta, „mul õnnestab alati.“

Mees merel ja nähes tagaajaid liginemas, ei olnud neil muud teed, kui tagasi pääseda maale.

Kuid kaldale saamine jai takistatud. Üks inimene pidi autopaadist lahkuma. Kuid Georgil ei olnud mõtetki. Siis läi Rebane talle selga ja paiskas ta üle auto.

Mõni filmapill ja auto kihutas tagasi. Politseinikud olid kaugel ja ei mõistnud, mis sündis. Auto kihutas ümber metsa ja oli uuesti merikaldal. Siit sõitsid nad uuesti merde ja ühinesid Parwe mootorpaadiga. Müüd mõisid nad wabalt merel sõita, sest kauguse tõttu olid nende jäljed kadunud. Tagaajajad arwasi, et nad Gestimaa jõe põgenesid.

Barw tuli tuppa. Ta lutsus Rebane ühes. Nad läksid sõnatuna meerand tundi ja peatasid ilusa maja ees.

Siis läksid fisje. Barw kõneles pererahwaga ja juhtis siis Rebane telefonile.

Rebane telefoneeris Sporrineni peatuskohta.

„On Sporrinen Teil?“

„Ta sõitis wast siia.“

Sporrinen ajus telefonile.

„Mul äpardus. Georg jäi. Meie pääsime kahesefi. Tulge kohe autoga. Looge reisiriided mu naisele. Meie sõidame Helsingi.“

„Pea,“ hüüdis Sporrinen.

Sporrinen tuli. Kui Rebane jutustanud oli, mis sündis, ütles ta:

„Siin on siiski hädasohtlik. Kui Soome politsei teada saab, et Teie siin olete, siis läheb halwasti. Soowitan üle piiri sõita.“

„Wenemaale?“

„Ja.“

„Ma olen seda aumügi kawatsenud. Kuid Vink! Ma tahan talle kättemaksta.“

Siis kõnelesid nad oma „ärsti“. Efineti arwvetega.

Lonny pani enese riidesse. Siis lahkusid nad majast. Maanteel ootas Sporrineni poolt kohale toimetatud auto.

Rebane ütles:

„Minul on weel üks püüe enne kui täielikult Wenemaale lähen... Ma tahan Vinki elusalt kinni püüda. Ta peab mu läes olema nagu kähbes klaasi all. Pange seda tähele! Meie jääme algul Helsingi. Teie ostate aga ühe lennumasina. Ma usun, et Helsingis ikkagi seda osta wõib. Kui ei, siis minu poolest las wõi Saksamaalt. Igatahes elades teise nime all oleme siin ajutiselt warjatud. On Teil konjakit?“

Wuidugi, Sporrinenil oli kohwris. Kuid ta ehmus. Sest Rebane armastas siis märatseda kui jõi. Aga ta andis siiski.

Rebane jõi ahnelt. Nad sõitsid ühte wõõrastemaija. Nad wõtsid paar tuba. Kuid Rebane tellis juba kaks korda alkohoolilisi jooke.

Sporrinen naeris wastu.

„Suurepärane!“ naeris Rebane. „Piiritust wead termes laadungid, niisama kokaiini, aga mulle keelad wäikese pubelikese.“

Rebane jõi end täis ja jelle järele targaks, siis läks Lonny juure tõrwaltuppa. Lonny oli woodis.

„Sa olid walmis mind ära andma,“ lausus Rebane.

„Ja,“ lausus Lonny.

Etis waldas Rebast äkki piirita wiha. Ta haaras Lonny sängist tõstis ta kõrgele õhku, nagu tahaks ta teda wastu seinä wirutada. Ta wihlas teda. Naine oli tema nõrkuse põhjus. Lonny oli temo katus. Ja naine tahtis tema hulatuft, ütles jeda talle suu sisse. Ja üld mõis ta teda wastu seinä furnuks lüüa. Kui kasjipoega.

Lonny karjatas waikselt. On ta hull? Ta tundis tema käte jõudu wiha. Ta tahtis surra. Waikselt palus ta palwet, surmaeelselt pal-
st.

Aga hullustus jahtus Rebases. Ta lasi Lonny maha.

Etis langes naine kummuli sängi ja nuttis. Nagu hallikas, mis Herb nõrgub, nii woolasid pisarad ta filmist, pettunud hinge weripi-
rad.

Rebane sõitis mõni aeg hiljem tagasi Tallinna. Talle ei annud idagi rahu Lint. Ta pidi teda kätte saama.

Rebane elas ühes kõrwalises agulis. Seal kawatseis ta omi plaane, ta ei julgenud end näidata tänawail, sest et Lint oli mees, kes teda as kujuk mõis ära tunda. See mees rikkus ta sihti, häwitas logu ta ganisatsiooni. Linna suluti märgukohti. Piirid olid sulatud. Ja olnud mõtetki, et ta oma endist tegevust mõis jätkata, et igatsetud häämmat kord saawutada.

Eunem häwitas ta Linti. Ja siis alustab ta uuesti oma tegevust. Nag kui ta on täis kulda, wast siis lähed oma unistuste riiki. Ei, ta ole seisew weji, mis halvaks ja kõlbmatuks lähed.

„Ma püüan teda elusalt. Ja siis sipleb ta mu liimis nagu po-
karbes.“

Ja siis tuli tal plaan, suurepärane plaan. Oi, ta saab lättemaks-
ma hirmjasti!

Lint oli wiimasel ajal haiglane. Teda rõhus teadmine, et ta kõtte wutas, aga mitte Rebast enmast.

Georg oli wangimajas kurtumma etendanud. Sellest ajast, kui ta wangi mõeti, ei kuulnud keegi ta suust ainustki sõna. Teda esitati nimõetud salakauba wedajatele, talupoegadele, kaupmeestele.

Kõik tundsid teda.
Ta jäi keeletuks.

Ühel päewal leiti teda ülespoonuna. Ta kirjutas seinale, et üks poleoni kindral sai wast peale kaotatud Waterloo lahingut kuulsaks. Suwila „Kalewi“ läbiotsimine ei toonud midagi erilist ilmsiks.

Leiti mõned salakaubameosse puutuvad arved. Leiti ka, et mõne piirivalvuriga ühes oli töötatud.

Tartust tuli teade, et seal keegi mängija töötada, kelle sarnadus Rebasega nii suur oli, et Vint koe sinna reisjis. Aga kui Vint seal oli, ei olnud mehest jälgegi. Kolm päeva hiljem tuli samasugune teade Pärnust, siis Paidest, siis Haapsalust.

Vint oli ikka teel. Ta ei kahelnud sugugi, et see Rebane oli. Igaüks tahes näis nii, et tal Tallinnas kaaslasi on, kes Vinti jälgijärgi ja Rebasele ette teatasid. Vint ei unustanud ettevaatlik olemast. Ta kontroleeris oma abilisi, kui põhjust oli armata, et nad Rebasega ühenduses on. Vint vahetas tüdrukuid, võttis uue korteri ja vahetas telefoninummert, elas mõõrastemajas, sõprade juures jne.

Miipea aga, kui ta sinna linna jõudis, kus oli saladuslik mängija, oli viimane jäljeta kadunud. Kogu riik oli teda täis ja ometi ei olnud ta kuskil.

Dr. Rebane, kaardimängija! Kõlas kui ballaadist, mis täis däämonlikkust. Kas oli sõlme olemas Dr. Rebase? Kas ei olnud see mõni legend? Õõi oli iga kolmas inimene Gestimaal Rebane?

*

*

Vint oli sel päeval ühe noore ametivennaga Rebase tegemusest kõnelenud. Nad jõudsid otsusele, et asjata oleks Rebase niimoodi jälgida. Vast ta tegutses edasi. Kuniagi tuleb ikkagi kohane filmipilt tema tabamiseks. Vast ta saada veel julgemaks.

Sõhtul sõndis Vint linnas. Äkki pidas teda keegi mees kinni.

„Mis on?“ küsis Vint.

„Eh! soovite eetert?“

Vint läks sõnalaujumata edasi. Ta nägi, et mees ta järel tuli. Siis läks ta aga Wiru tänavale. Mees kadus.

Vint tegi hiljem omale etteheiteid. Ta oleks võinud vähemalt enam kõneleeda. Ta läks järgmisel päeval samast paigast läbi, aga seda meest ei olnud seal. Vast tema korteri juures ligines talle keegi, aga see ei olnud see, keda ta eila nägi.

„Soovite Teie halasti tantšu näha?“

„Halasti tantšu? Ja, oleks väga huvitav. Kus Teie tantšijannad on? Läheb lahti.“

„Tulge järele. Ma lähen ees. Ja kuhu ma ees siis lähen, sinna tulge järele, aga nii, et politsei ei näe.“

Vint lubas seda teha.

Mees läks ümber nurga, kuulatas, kas ta järele tuleb, ja läks edasi. Äkki oli ta kadunud. Vint läks veel edasi. See mees ei võinud ju maailmusest siis minna. Vint viivitas, seisatas.

„Kifki kuulis ta oma taga häält:

„Nuttu sisse!”

Mees tõmbas teda ühte wärawasse. Värsid siis majakust sisse pimedasse kotta. Siit wiis mees Linki ühte walgustatud elutuppa. Sealts läksid saaki. See oli inimesi täis.

Raks ifandat ufse juures andsid Linkile lahkest istet.

Mees oli kadunud.

Mis Link nägi, see ei huwitanud teda. Ta kuulas oma lauanaabrite kõnet.

Üks ütles:

„Mind huwitab, kuidas siin nii palju inimesi käib, ilma et politsei seda näeks.”

Teine wastas mitte just selges Eesti keeles:

„Sa ei tea ju, kas see lokaal politseile tuntud on wõi mitte. On asutu, mis politsei wajab. Meie juures Budapestis...”

Link kuulas põnewalt.

Need herrad tõmbasid Linki oma kõne seffa. Nad nimetasid oma elututset, siis nime.

Üks herra oli ungarlane, kõrgem politseiametnik. Teine oli üks noor õigusteadlane.

Ungarlane kõneles huwitawaid nähtuseid omast praktikast. Ta kõneles ka mängupõrgutest.

Link esines tagasihoidlikult. Ta kõneles Rebase tegewusest.

„Meil oli,” kõneles ungarlane, „umbes samajuguse ifituga tege- mist. Aga meie ei saanud kaugele. Nagu Teie juures siin on ka Un- gaaris hüpnoos jageli kuritegewuses oma kaasabi annud. Meie tead- sine, et see mees, kes kahtluse all oli, üht kurjategijate salikonda juhtis. Ta oli wangimajas ja esines kurtummana. Meie ei wõinud tema pa- berisi mitte kontroleerida. Keegi ei tunnud teda. Aga meie olime kindlad. Siis tulim ma mõtte peale. Ühel mu sõbral oli hüpnotiseerimise wõimet. Ma palusin teda wangimajja tulla. Ta ütles aga: „Ma teen seda wäljast!” Ja tõega: weerand tundi hiljem teadsin ma, et meie tõega kurjategijate peameest kinni hoidsime. Bealegi kuulsin ma asju, mille läbi mul oli wõimalus ta süüdi selgeks teha.”

Kuna ungarlane kõneles, tundis Link ifeäralist poolehoidu ta wastu.

„Kas Teid huwitawad suggestiooni jõuga inimesed?” küsis adwo- kaat.

„Mõistetawalt”, wastas Link.

„Kas Teie sooviks mu sõbraga kottu saada?” küsis adwokaat jälle.

„Glate Teie Tallinnas?”

„Ma käin tema juures külastaks. Tallinnas minu nimelist õigustendlast ei ole.“

„Ja, ma sooviks väga sarnase inimesega lähemalt tuttavaks saada,“ lausus Vink elavalt.

„Ta nimi on Weltmann,“ lausus advokaat. „Kodus teeb ta sageli hüpnootilisi etendusi ja katseid. Tal on ainult üks läsi. Teise kae kaovias sõjas Nõukogude Venemaa vastu. Ma teatan Teile homme pikemalt. On Teil telefon?“

Vink nimetas numbri.

Nad lahkusid seltsis ja jätsid jumalaga.

Järgmisel päeval kutsuti Vink lohale.

„Siin, advokaat Kuusik! Suhtumus on Teile poolt, ametivend! Nimelt annab Weltmann Tallinna ligidal ühes talukohas, mille omanik ta ise on, etenduse. Ma võin Teid kaasa võtta. See on väga sõbralik koht ja Teile tunnete end kui kodus. Ma tulen, kui soovite, kell üheksa autoga Teile järele.“

„Minu südamlis tänu,“ vastas Vink. „Olen nimetatud ajal valmis.“

Vink nimetas aadressi.

„Nii siis nägemiseni.“

„Nägemiseni.“

Kui hea see noor advokaat on! mõtles Vink.

Peale lõunat oli Vink kriminaal-politsei arhiivis, kus ta ungaarlasega seltsis, kes tema juure tuli peale telefoni-lõnet, kurjategijate päevapildi-koogu vaatles. Nägu näo järele läks nende filme eest mööda. Vink et jätnud enne järele, kui ta koogu korjanduse oli läbi filmitsenud. Samajugust naudingut pakkus see ka ungaarlasele.

Rakskimnes äramoonutus.

Hüpnootiline ettekanne „Tallinna mängupõrgu“ talutares. Vink Rebasetüüsis.

Advokaat oli täpipealne.

„Teate Teile,“ ütles ta, „ma pean Teile veel mõndagi Weltmanni kõnelema.“

„Olge nii lahke,“ lausus Vink autosse istudes.

„Weltmann on talupoeg, suurema talukoha omanik. Tema ja ta naine on imelik paar. Sest nad on ometi haritlased. Ja nüüd töötavad mõlemad talukohas. Mees muidugi — ühe käega. Kui ta nimelt sõjas kae kaotas, siis pidi sel ka mõtet olema. Ta sai nimelt isa koha omale, kuna vennaale selle koha andis, mis talle kui isamaa päästjale anti. Mõned kadepad tõstsid protesti, kuid tal olid head tuttavad, nii et see lugu soikus. Ja kohaomanikuls hakkas ta ka selle-

pärast, et ta enam linnas kirjutamise tööd ei võinud teha, sest et tal parem käsi puudub. Siis sülgas ta ja ütles: „Kui ma linnas tööd ei saa, siis saan maal, andke maalapp kätte, mida lubasite jätta kutsudes.“ Niimoodi on need lood... Olete õhtust jõunud?”

„Ei.“

„Ei ole ka vaja. Weltmann toidab meid hapu piimaga ja kartuli pudruga, millele searasva peale on kallatud. See maitseb peale värskes õhus viibimist.“

Auto sõitis juba ammu. Vinki filmad walutasid pimedusest. Ta nägi oma filme ees kurjategijate pilte ja talle näis, nagu ei sõidaks ta, vaid istuks fängis.

Wäljas oli pime ja ta ei võinud aru saada, kus kohal nad olid.

„Meie sõitsime nagu Pärnu maanteed laudu?“

„Ja.“

„Mul on tunne, nagu sõidaksime praegu Tartu maanteed laudu. Kumbagil pool on mets ja ei või sugugi paika aimata.“

Vink vaatas uuri. Kuid oli nii pime, et ei näinud. Umbes pool tundi mõistis nad juba sõitnud olla.

Ukki jäi auto seisma.

„Meie oleme kohal,“ lausus advokaat.

Ustusid wälja.

Talukoht oli peaaegu maantee juures. Hoowis haukus koer. Advokaat kästis autojuhti oodata. Ta lubas talle piima saata.

Advokaat juhatas Vinki läbi eestoa tahatuppa. Ühes nurgas oli kõrgem koht. Wäike laud ja toolid asetsejad selle peal.

Siin olid mitmed inimesed, kelledest mõned näisid talupojad, teised linnainimesed ja maa intelligents.

Siis ütles advokaat:

„Perenaine!“

Ta tutvustas Vinki.

„Teie sõber, kellest teatasite?“ küsis perenaine naeratades.

„Olge tere tulemast, herra Vink. Tõhin ma oma mehe Teie juure saata? Teie teate, perenaise kohused, liiati, kui meel wõõrad majas.“

Vink nägi, et see naine jugugi ei passinud sellesse lihtsasse talunaise rüüdi, mis ta kandis. Ka näis ta nagu liig õrn ja noor.

„Mu mees“, lausus perenaine usse juures, kust ühe käega mees kisse tuli.

Kui Vink tema nagu nägi, siis mõistis ta, et see on kottuliit kõigest kurjategijate nägudest, mis ta arhiivis nägi. Ka ei näinud mees jugugi selle talutarega kohanema.

Perenaine oli kadunud.

Talunil palus istet wõtta. Jutt ei tahtnud joida. Teised ini-

mesed sõhatastid ja sõhastastid. Talunil nendega tulgi palju et kõnele-
nub. Ta silitas oma musta palju habet ja oli mõttes.

Siis palus ta üht meesterahvast ja üht naisterahvast ette as-
tuda.

Perenaine ütles:

„Kui meesterahvast palun ma herra liiti katsealuselks.“

Naisterahvaist tõusis keegi tsesteline piiga püsti.

Weltmann istus ühele toolile. Ta pani kunstliku kae igaks juh-
tumiselks ühe põlwe peale. Teise peitis oma kuue tasku.

„Preili Miina,“ lausus talunil. „On Teie uur kunagi mu käes
olnud? Ma usun, et ei. See uur, mis praegu Teie wenna westi-
taskus. Uuri nummer 56.403. See on Omega-uur.“

Keegi noormees mõttis uuri westitaskust ja waatas. Niisama te-
mal lvi preili Miinal jäid suud imetluselt lahti.

Siis ütles peremees:

„Preili Miinal! Mõtelge ühe wärwi wälja. Sinise, punase wõi
ükskõik. Kirjutage seda päberitükile ja näidake naabritele.“

Miina kirjutas: „Villa lipi karwa, nagu sel wõõral herral, kes
täna esimest korda siin.“

Ta andis sedeli Vinkile. Vinkil oli lilla karwa kaelastide.

Peremees ütles kaheldes:

„See on, kui ma ei effi, otsitud wärw. Arwan, et lilla.“

Siis pööris ta Vinki poole:

„Teie põnetaskus paremal pool on rahakott. Ta on pruunist na-
hast. Lemas leidub wiis Cesti tuhandemargalist pangatähle. Ühe
nr. on 260,184, siis 211,071 jne. Rahemas taskus on browning
nummer 201,564.“

Vink waatas üllatatult Weltmanni otsa. Cesti tal oli õigus. Ta
waatas ka raha numbrid järele.

„Noh, herra Vink?“ küsis perenaine.

Talunil naeratas ja lausus:

„Teie westitaskus on sõjariista kandmise luba. Seda on Tal-
linnas uuendatud 1. jaanuaril 1923. aastal. Nummer on 5. Teil
on wäga suur rutt taga olnud.“

Piltas talunil Vinki?

Vink pani lõik wälja. Kõik klappis. Siis pani rewolwri tasku.

„Küllalt,“ ütles Weltmann. „Küüb tahan tahtewõimu üleand-
mise katseid teha. Palun kedagi meesterahvast oma juure.“

Keegi läks kõrgemale kohale.

„Tunnete Teie seda inimest?“ küsis talunil.

„Ja, see on Laanemägi,“ wastas Miina.

Weltmann kirjutas midagi ühte wälkesse wihtu, aga nõi, et Laa-
nemägi seda lugeba ei wõinud, ja wiskas siis wihtu pealtwaatajate

hulka. Ta vaatas Vaanemägi otja, üsna rahulikult ja mitte kaua. Siis lahkus Vaanemägi Weltmanni juurest aegamisi ja ettemaatlikult, läis tooli juurest tooli juure ja vaatas igaihele otja.

Talunil ütles:

"Balun neli meesterahwast wõi neli naisterahwast minu juure tulla. Nuttu!"

Tõusis segadus. Talunil pidas kolm meest ja ühe naise kinni, teised läksid tagasi oma toolide juure. Weltmann ajetas nad kõik laua ümber. Ta tähendas kaartide peale, mis laual olid.

"Kas teised tunnewad neid kolme meest ja seda üht naisterahwast?"

Mitmed ütlesid:

"Ja."

Berenaine lausus:

"Wäga hästi."

Vaanemägi nihkus Vinki toolile lähemale.

Weltmann kirjutas jälle midagi ühte wihtu ja vaatas lühikeste peksude järele istujate otja.

Ukki ütles üks nendest:

"Kas meie ei mängiks kaasklõmmendüht?"

Weltmann kirjutas sõnalausumata edasi.

Warsti hakati mängima.

"Üks puudub," lausus naisterahwas.

"Ma tulen lohe," lausus Weltmann. "Soidke panka, proua."

Waherjal oli Vaanemägi Vinki juure jõudnud. Ta vaatas talle kaua otja, haaras siis Vinki pahemast rinnataskust kinni ja lõi browningi wälja. Ta hakkas siis sellega end kaitsema.

Weltmann ütles:

"Et Teie nii mõistmatult laetud rewolwert ei warja ja seda awastult taskus kannate." Siis pööris teiste poole: "Lugege ette, mis ma wihtu kirjutasin!"

Keegi luges:

"Vaanemägi peab toolilt tooli juure käima ja kui kellegil browning taskus on, selle sealt enesekaitseks omandama."

Weltmann andis wihtu Miina kätte ja istus mängijate juure.

"Esimene külg," ütles ta Miinale.

Piiga luges seda, andis siis naabrile ja vaatas põnewalt mängulauale. Seal sündis järgmist:

Weltmann wõitis mängu mängu järele. Wahest vaatas ta laualt kõrvale, ja Vinkil oli tunne, nagu awalleks ta teda wälja astuma. Vink teadis küll, et see oli pekkumus. Mingsi hiilgus, mis Weltmanni filmist paistis, oli selles jüüdi. Aga ta oli siiski rahutu. Ta tundis

tahtnisti ligemale muna, et selgusele jõuda. Aga see oleks narru mõttes ta.

„Äkki, ilma et keegi sõnagi oleks rääkinud, lastus üks mängija seljale ja ütles lühidalt haukumal häälel:

„Mis olen ma jälle teinud? Mul oli katkestumendüts. Se ütles keegi minu häälega: Mul ei ole jälle midagi.“

Ta haaras lauale visatud kaartid jälle üles ja näitas üht äsi soldatit ja kümnet ilma.

„Siig hilja!“ ütles Weltmann, pangahoidja.

! Vink hõõrus pead. Sarnast nähtust oli ta juba kunagi kogenu Millal? Kus kohal? Kellega? Ta pingutas omi mälestusi. Min arimis tärkas ta olemuses.

Äkki nägi ta üht suud ettekujutuses, mõttes. Suu oli kui kurist kui loopa suu. Ja ütles see suu:

„Ei... nan... fu!“

Vinkil tuli meele, et jeda ütles Tartu professor, kes keegi muu olnud kui Dr. Rebane.

„Dr. Reb... Dr. Reb...“ jostistastid salajased hääled. Vink püüdis wana professori kuju meele tuletada, kuid see ei õnnestanud hästi. Ta nult suud mäletas, mis Hiina linna nime nii selgesti nimetas.

„Miks mõtlen ma nüüd professori peale?“ küsis Vink enese „Miks mitte Rebase enese peale teises kujus, tema harilikus, tõelise kujus, nagu ma, teda nägin loengu õhtul?“

Rebane nagu suggestor! Milline pilgel! Kui awalikult esine suggestor! Kas oli Rebane samasuguste omadustega nagu Weltmann wõi oli ta Weltmannil sarnaseid kuritegija kalduwusi kui Rebase. Jkta enam laiusid ta mõtteid. Olid need mõtteid? Kas nad ei olnud udupildid, mis ta fantaasiast ilma toodud?

Vinki pilgud peatusid Weltmannil. Ja siis sündis, et — nagu kont astraaletsest warjust, mis Röntgeni kiirtest läbiwalgustatud liht erines — ta filme ette tõusis teine pilt... teine mees.

Miina ulatas Vinkile Weltmanni wihu. Midagi ta ettekujutus laugenes. Ta wõitles eneses kui luges:

„Pangapidaja wõidab iga mängu. On kellegil mängijal pare kaart kui temal, kuid iftagi on ta kaotaja.“

Waewalt oli Vink jeda lugenud, kui talunit kesi mängu hüüdis häälel, mis teda kui wälk tabas:

„Teist lehte lugeda!“

Vink pööris lehekülje. Ta luges:

„Suggestori wõimu all katsus üks kaasmängija kaarte wale anda ja omale ühe ässa alla panna. Teda saab tabatud.“

Seoit weri walgus Vinki südamesse. Nagu lammin langes ta joo

test läbi. Ta filmad muukusid filmadeks, jäisteks. Ta käed värisestid. Wiht langes käest. Ta teadis nüüd: to oli Kulbi jurna saladus!

Rebane oli fundinud ministeeriumi ametniku walesti mängima, et teda naisest lahutada ja wiimast omale wõita. Kuhu kadus Donny samal ööl? Läks Rebase juure? Ja Rebane tappis õnnetu ametniku.

Mis lehel seisjis, see sündis kaardilauas. See naine, kes wahel ajal jälle pangahoidjaks hakkas, andis kaardid walesti ja teda tabati.

Sellega lõpetas Weltmann selle katse. Ta wabastas neli mängijat oma mõju alt ja need otsisid segastena ja filmega, mis kuhugi kaugusse waatasid, omi istmeid.

Weltmann waatas Linki poole.

Link teadis: Seal on Rebane!

Aratundmise üllatus halwas Linki. Ta püüdis rahu alal hoida ja waatas ringi. Kas teda wõrgutati meelega siia? Oli advokaat Rebase kaaslane? Oli fogu see talu ja need inimesed . . . ainult jelleks et . . .

Link wõitles eneses.

Sgatahes oli siin kõik Rebasega seotud. Ta oli sattunud rööwliste pesja. Siin ei olnud tal enam pääsmist. Kõik see, mis siin oli, oli ainult ettevalmistus, millele järgnes kättemaks ja tema surm. Ja see, mis ta nägi, oli ainult ettekanne, Tallinna mängupõrgu etendus!

Wõi sattus ta õigete inimeste sekka, kes Rebast ausaks talupojaks pidasid? Ta wõis ju omale talukoha omada. Ja wõis neid ka siia kutsuda, et omi katseid näidata. Ja advokaat wõis Rebast ausaks pidada ning teda, Linki, juhuslikult siia tuua. Ning kui Rebane näeb, et teda jälle ära on tuntud, põgeneb ja jätab talukoha maha. Ja, see oli hea mõte, elada kohaomanikuna maal.

Järgmine küsimus, mis Link omale ette pani, oli see, et kas Rebane teda tunneb?

Siis wastas ta ruttu enesele:

„Muidugi. Ta nägi mind loengul ja merirestoraanis. See on enam kui kindel.“

Oli see mees nii pöörane ja eneseteadew, et ta siiski esines kõigiga kui Linki saatuskirikus ofatamiseks ja narrimiseks? Tegid ta seda meelega, et Link teda ära tunneks? . . . Ja mis pidi tema, Link, tegema? Wõis ta teda wangistada?

Politsei abi peale ei wõinud ta mõteldagi; sest Link ei teadnudki, kus ta oli. Niisama ei tunnud inimesi, kes siin olid. Kui tal oleks teegi, keda wõiks saata salaja wälise abi järele?

Ka seda wõis ta ainult siis teha, kui oleks teadnud, et siin kõik ausad on. Sest wastasel korral oleks läinud halvasti temal. Kuid kui ta ka oma elu oleks ohwerdanud, oleks Rebane ikka pääsenud, kuna tal sõjariista ei olnud.

Kui ta salaja välja püüdis ol' ehl' teine asi. Ta katsuks kohe abi kohale toimetada. Kui juu magus telefon oleks! Ta kutjaks politsei kohale. Aga kuhu? Kuhu?

„Suurepäranel!“ lausus advokaat Vinkile, „olete enne midagi jarnast näinud?“

Vink unustas vastata. Ta tahtis mainuda vastuse anda. Aga ta pähe tulid kohe nuud mõtted. Advokaat heitis isearaliku pilgu ta peale.

Weltmann palus Vinki oma juure tulla.

Vink, tülles äkki mingile otjusele, ruttas tema juure. Ennem juba hundile suhu kui selga!

Nüüd pani ta tähele, et Daanemägi, teda ta unustanud oli, teda jälgis. Ta kargas automaatselt tema järele, hoides browningit käes.

„Teie tungite sõjariistade kaitse all minu riiki,“ naeratas Weltmann.

Ta pilkas Vinki. See ei olnud süüitu pilge. Oh ei! oh ei! Vink haistis mere lõhna, värsket inimvere lõhna.

Vink kummardas end, nagu tahaks ta öelda, et ta huntidega ühes hulub. Ta seisis Weltmanni kõrval. Ei, Nebase kõrval. Mõlemad mehed mõetsid üksteist pilkudega.

Kaks vihasemat waenlast seisis vastamisi.

Kuna Vink nii seisis, ükfinda oma vihasema vastase kõrval, kes võib olla oma ustavamast kaitsealgast oli piiratud, mõistis ta, et nüüd seisavad kaks jõudu vastamisi, kellede teed läksid üksteisest lahku.

Olid vastamisi hea ja kuri või inimene ja inimene?

Nad pidid mõlemad mõitlema, mõitlema elu ja surma peale.

Kui oleks see uni, õudne, julm uni, mõtles Vink. Või oli see tõega uni? Ei, see ei mõinud olla reaalne tõde. Võit see paik, koht, tulemine, kõik see näis nii ebaloomulik, jalapärane. On tõelik elu jarnane? Ei, ei iial.

Vink nägi kogu Nebase pilki. See oli musklikest koondunud kuu. Ja kui Vink mõttes ta walehabeme ja wurrud ära kiskus, siis ei olnud jälgegi Weltmannist. Oli waid Nebane, Nebane. Kuid ta kiskus tema habeme ja wurrud ära ainult — ettekujutuses.

Vink oleks teda nüüd igasuguse riü all ära tunnud. Ta waatas rahulikult Nebase otsa. Ta vastase pilgud nõelasid teda. Hallid silmad põlesid iseenele tules, mis neist hooas.

Natuke aega hiljem ei silmitsenud Nebane Vinki mitte enam. Ta kutjus meel mõne inimese oma juure. Kuid kui seegi nende juure tuli,

fiis hõõris ta tagasi kõhnutult ja viimunult. Nii minu inimesel! Üks-teise järele!

Teised aga vaatasid ja naersid. Luba tahtis murduda naerust. Tuli ikka enam inimesi.

Sink katsus ühe käega teist kätt, et selgusele jõuda, kas ta mitte meelemõistuse ei ole kaotanud. Kas ta ehl on kaotanud närvide ja musklike üle valitsemise? Ta tahtis vastu panna. Ta võttis viimase võitluse vastu.

Tema veri kees vihasi. Kusagil ta meres helises mingi keel. Ta kuulatas seda muusikat. Ta kõlas nii õrnalt ja laugelt.

Eiis tuli talle mõte:

Mis siis, kui ta niisama teeks kui teised? Nuttaks eemale Rebane juurest? Üks oli teise tuppa avatud. Ta võiks eht pääjeda. Mbi kutsuda.

Ta jala muskel tõmbus lõtku.

Seal hüüdis Rebane Laanemägile:

„Miks ei passi Teie peale? Revolver kõrgele! Kas Teie ei näe siis, et see röövel põgeneda tahab?“

Ta tähendas Sinki peale ja Laanemägi tõstis revolveri. Ta tõstis sõjariista Sinki näo ette, olles ise kui unes. Sink nägi väikest auvu. See auku viis sügavasse põrgusse.

Sink teadis, et revolver oli laetud.

„Teie lasete esimese sammu juures, mis ta teeb, ilma minu käsuta,“ lausus Rebane paljutähendava naeratusega.

Sälle helises Sinki meres midagi. See oli ime flööte, mida puhuti. Aga selle ümber oli aidi, oli muinasmaa. Raugel pöörsis oli Koopa juu, sügav kui igavik ja mustav kui öö.

Ta nüüd jooksis Sink hoolimata Laanemägi revolverist. Ta tegi baar hüpet ja oli ukses... Revolver ei läinud Laanemägi käes lahti... Juba oli ta läbi eestoa... Juba hoomis...

Aga Rebane naeris talutoas talle järele.

„Kaksümmnesesimine äramorruutus.

LoUest surmalennust.

Sink jooksis läbi hoomi. Silki silmas hämaruses automobiili. Ta istus auto ukse lahli... Ja juba liikus see... ning oli viimeldusse kadunud.

Saalis ütles Rebane, oma naeru lõpetades:

„Ta sõidab põrgu kohvikusse Teile linaseemne tooma.“

See hoog, millega auto ära sõitis, wistas Dinki istmele. Kuid waewalt oli ta istet puudutanud, kui tundus, nagu awaneks ta all midagi. Dink langes nagu auku. Midagi lõi ta üle kottu. Saundus nagu raua kolinat.

Seeal ärkas Dink hüpnosist. Ta lamas õnnetult ja teadmata, kuis ta siia sattunud, arwatawasti kusagil tagumise istme sügawuses. Ta pea oli tagurpidi. Ta tahtis tõusta ja selgusele jõuda. Kuid ta ei saanud tõusta. Midagi lihtsus teda ifla tagasi. Midagi oli ta ees ristis.

Auto sõitis pöörase kiirusega. Ta raputas Dinki wastu raud kange, mis teda tõusmast keelastid. Need olid ta wastu lihtunud.

Dink piilibis weel tõusta. Kuid märkas kohe, et kõi oli asjata. Ta oli kadunud! Ta oli liimipotti sattunud.

Nii on õige, mõtles Dink trotsiwalt. Nii on õige! Lugevam mõidab! Sina oled nõrgem!

Miks oli tema nõrgem? Sest et ta seda ette mõttis, mis tema mõimistest üle ulatas.

See oli hea, mis teda selleks ajas. Ta tahtis end ohwerdada rahwale, piilibis mõidelda tema hea käekäigu eest. Ta kui ta surema pidi, siis sureb ta ausat surma. Ta jääb waimus edasi elama inimeste seas.

Mootori mürin kajas wastu metsast. Dink kuulis seda.

Mis tahtis waenlane temaga teha?

Auto lõi hullustawalt läbi öö nagu laewa läbi taifuuni.

Mis jaoks? Kuhu, kuhu wiidi teda?

Kas tagasi Tallinna?

Miks põgenes ta nimelt autosse? Ta oleks mõinud jooksta lähemasse metsa, lähemasse külla? Oli siis ta tema hüpnosiseeritud tol filmapilgul ja täitis üksnes Rebase tahtmisi?

Auto aknad olid lahti. Dink filmas sirwaid tähti läbi hüppawa akna. Nad oleksid niid juba Tallinnas olnud, kui teda sinna oleks wiidud. Kuhu wiidi teda? Kuhu?

See mõis lellöö olla, kui nad talust lahkusid, aga võib olla ta hommiiku poole ööd. Sest see etendus seal waltas ifkagi kawa. Nad mängisid tundide wiisi. Kuid nähtused kiirustasid aega. Kui kaua jooksis ta üldse Rebase wastas? See oli kui uni.

Ja, niid wiidi teda lahtu ette.

Ja mis muud saab teda ootama kui surm?

Etis tuli Dinkil meele ta surmud isa. Kõik ta nähtis ja unustas. Hõrased kinni sellest mälestusest waike murusega.

Surn!.. Olematus pärib teda. Kuid kõi lähemad ühte teed ja kas ei ole ükskõik, kas ta lahkeb warem või hiljem?

Elu hind on surm. Nii on kestnud see maailma algusest, nii kestab see igawesti, igawesti...

Mitmetunniline raputus autos tegi Sinki haigeks. Kõik jõud kadus temast. Ja abituna ning mahajäetuna tundis end. Ah, see oli ju sentimentaalsus!

Mis see oli?

Kuradid mängisid temaga jalgpalli Gaurisankari ja Aconcagua wahel. Ja siis wirutas üks neist teda Sea Lootuse maaninale.

Siis nägi ta jälle, kuis kellegi hiiglasäsi teda pörgusse heitis. Kuradid näitasid ta peale sõrmedega ja ütlesid:

„Seal lähed Sinki, waadake ja aidake naerda.“

Ja uuesti löid kuradid teda jalgega ning hakkasid mängima. Sõpüks wiskas teda üks neist pörgust välja.

Unesarnane olef lastus üle Sinki, kui ta lamas niimoodi ja nägi hüdseid nägemusi. Siis aga ärkas ja mingi hirm, surmahirm waldas teda.

Ta tundis, et käed olid selja peale seotud. Mis see tähendas? Millal jündis see?

Päew, ei — hommit kõi.

Ta kuulis koha. See oli mere mühin!

Reegi mees waatas fisje. See oli wõõras mees, tundmatu. Auto seisis. Kostis waid lainte mühin kufagil kangel, kangel...

Kuuldus kellegi hääl:

„Tule! Ta on ärkvel!“

Siis tuli ka teine waatama. Ka seda meest ei olnud Sinki enne kufagi näinud.

Ta kuulis, kuis mõlemad kõnelesid.

„Kell on wiite peal. Rebane peab warsti siia jõudma.“

Teine vastas:

„Kui ta on öelnud, et sel ajal tuleb, siis tuleb ta ka. Sünkingimata. Me peame walmis olema.“

„Kas ei ole veel näha?“

Mehed kaugelesid.

Sinki katjus peab tõsta. Aga ta ei näinud atna kohal kedagi. Ta nägi ainult taewast.

„Anna pifffilm! Seal ta on!“ kuulis Sinki äkki hüüet.

Nüüd tuleb muudatus, mõttes ta. Ta wõttis kõik jõu kõi, et kõik etteujutusel selgitada, mis ta fantaasiat wangistasid.

Mis siindima hidi, see siindis bea.

Auto üks kisti lahti. Käed haarasid ta õlast kinni. Teda tõsteti ükstele, kisti välja. Teine mees haaras ta jalgadest kinni. Müüd nägi Dink oma ees merd ja merikallast.

„Ruttu!“ ütles teine.

Dink kuulis oma taga mootori müürinat. Ta teadis, et seal on Rebanel!

Mehed talitasid kählu. Dink ajetati kiivale. Kaks kōit seoti ta kätte alt ümber rinna. Teine mees tõstis ta jalad üles ja ta need tõdeti kinni. Kolmas kōis seoti ümber koha.

Ei mõtnud mitte kaua aega, kui Dink mõistis, et teda lennumasinaga gondeli seina külge seoti. Ta oli kui pakk, mida reisule kaasa taheti võtta. Waba silmaga nägi ta, et lennumasin merde jookswal jookswaleel oli, mis nähtawasti enne juba sellesse korda seatud.

„Ma jaan üle Soome lahe wõi kaugemaile üle mere sõitma,“ lausub nutter hääl Dinkis..

Ta tuletas meele, millal ta wiimast korda merel reisis.

Eiis tuli meele sõda. Ja, aga päris sõda oli tal alles ees. Müüd lai ta esimesele... granaadile.

Müüsid wastasid ta mõttele. Nad tõmbusid kōttu ja kassusid sõdemeid ütsjuda. Kuid see oli asjata. Randetiivad kōttusid.

Eiis kummardas üks lai nagu ta lohale.

„So,“ ütles see mees.

Ja, see oli Reb-ine, waenlane!

„Noni sisse!“ hüüdis Rebane hääl.

Kuuldus nagu naisterahwa riiete kahinat. Eiis kuuldus hääl, hääl mis liha Dinki kontidest kiskus. Ta tundis seda häält!

Riiete kahin kuuldus wähejalalt; naisterahwa hääl hüüdis:

„Aga mis see siis on?“

Dink kuulis selles hääles waewa, nutrust ja metelust

„Mis see on?“ hüüdis hääl weel kord.

„Noni sisse!“ karjus Rebane wastu.

Eiis küsis raife hääl, hästituntuo, tume ja magus naise hääl nagu põrutust:

„Mis selle nishega sünnib?“

Dink ütles enesele:

„Donny ei tunne mind mitte!“

„Mine juba! Ta tuleb reisule kaasa! Kolmas istet meil ei ole!
Mstu ruttu!“ hüüdis Rebane.

Dink nägi, kuis Rebane naise küewarlest kinni haaras ja teda üle

tema gondelisise kõstis. Siis läks mees järele. Ja kui ta juhi istmele oli istunud, kummardas Rebane Vinki poole ja ütles pilkavalt:

„Gerra teeb reisu ühes. Kuhu? Wastu õnnele!“

Siis pööris meeste poole:

„Walmis?“

„Kõik on korras.“ oli vastus.

Propeller hakkas tööama, ja peaaegu samal ajal, kui Vink mootorit kõiget kuulis, olid rattad juba vabad, ja maa kadus Vinki poole filma eest.

Lennumasin tõusis itka kõrgemale. Oh! pressis brutaalselt. Peagi hakkas Vink külma tundma. Külma lõi talle otse südamesse. Ta juuksed olid kui tardunud ja nad olid nagu nõelad ta peanaha sisse pistetud.

Ta nägi kõik nagu läbi tumeda, mingi medelikuga üle kallatud klaasi. Siis kargas tume, väike ettekujutuse jäde esile: nagu kanna taps ta seda märteeriumi Sonny Kuldi pärast, keda ta kunagi armastas kuna see ometi lubatud ei olnud.

Siis tundis ta rusikahoopi vastu oma pead ja kellegi hääl ütles:

„On Teil neljasttuhandest meetrist küllalt?“

Weidi hiljem kuuldus jälle:

„Wõi olete argtusest juba koolenud?“

Hääl kadus nagu waim. Vink tundis, kuid lennumasin otseks kui oli natuke aega niimoodi lennanud, tuli üks käsi ta pea kohale. See käsi ristus ühe sõlme lahti.

Vink nägi, kuid ta pea kohale Rebase lai nagu kummardas. Ta waitis. Aga ta hallidel filmadel ei olnud mormi ega iirist. Nad olid kui wanad tuuldunud kiwid. Nad olid kõwad ja täis surma.

Siis ütles hääl:

„Teil on julgust olnud mulle vastu astuda, et mu tegevust purustada. Teie viimane filmapilt on jõudnud. Ma võtjin Teie suu eest tropi, et teie surmakisast naudingut tunda, millise heli saatel Teie nelituhat meetrit tagasi maa peale kukute.“

Vink kuulis seda häält nagu peale wälku mürrinat. Ta tundis, kuid Rebase käed kipsi ta jalge ümber wabastajid. Ta jalad said wabaks. Nad langesid alla, ainult filmapilguks, siis pidas ohelik, mis teha ümber, nende langemist jälle tagasi. Käed kiirustusid. Mõne sekundit pärast on ta waba.

Vinki teha kuffus sirgels ja nüüd pidasid teda ainult kõied, mis ta rinda seina küljes hoidsid. Ta tundis äkki, et ta käed wabad olid, ja selle tundega ärkas kauge lootus ta weres.

Kas on koos inimlikkus ja iludus, wõi on see ettekujutus bettus?

Selles naises, teda ta kunagi armastanud? Ja nüüd sureb ta selle filme all, kes veriwendlust selle mehega on pidanud? Mis pöörab ta veel enne surmalendu armastatud naise jübames peituva inimliku poole?

Seal nägi ta äkki, kuis Donny filmad nagu kaks läbi õhu lendawat lindu, Rebase pea kohale kerkisid... Siis nägi ta kuis kaks kätt kajakandajast välja tõmbusid ja valgelt willusid. Nad haarasid Rebase klast kinni ja püüdsid teda tagasi tõmmata.

Kuid ühe keha raputusega wabastas Rebane end naisest. Ta sirutas käed wiimase aasa järele välja. Nad kiskusid esimese sõlme lahti... Vinki keha langes madalamale... ta käed, mis gondeli äärest kinni tahtsid haarata, langesid tagasi...

Eluühkest kerkis wiimane wastupaneku iha, ja Vinki hääl mürikes üle mootori üles õhku:

„Tema on Kuldi mõrtsukas! Tema lasi walesti mängidal Tema andis talle habemenoa kätte, et Teie mees oma kõri läbi lõikaks!“

Üks rusikas tabas Vinki juud. Ta tundis werd hammaste taga, ja see mekkis tol wiimajel surmaeeljel filmapilgul, mil ta veel elus oli, täis ta waimust wulkaatilist läbipurtšawat magusust.

Siis näis talle, nagu tahaks teda mingi wiimane mõim kõiest lahti kiskuda. Girmus raskus liikus ta pea peale, rullus üle keha, et teda alla wajutada. See raskus oli piiritu, must, mingi mühawa kiirusega täidetud.

Kuid äkki oli see raudne raskus ta pealt alla libisenud. Üks osa wabastus lennumasinalt ja kadus. Vinki käed hoidsid gondeli äärest kinni kui tangid.

Aeroplaan kõikus nagu oleks ta kõrgest õredast õhust joobunud.

Oli niimoodi siindinud:

Kui ministeeriumi ametniku Kuldi nimi läbi õhu kajas, nagu ruumist ja ajast wabanenud kõrgusest, tundis Donny, nagu ärkaks ta unest rabamaal. Sellest ööst alates, mil teda tema mehest ära kisti ja Rebase kurja tahtmise külge aheldati, ei nimetanud ta kunagi oma mehe nime ega mõtelnud ta peale. Ta oli tema sifemises, sügawas laasoes, millest ta elu toituis, mattunud. Ta oli sinna Rebase walitsemistahete däämonlikust jõust sisse heidetud, ja Donny oli seda kannatanud teadmatuis enesekaitjes. Ta oleks muidu täielikult ja pääsematult hundi õhwrüks langenud.

See tema sisetises sügavuses oli see nimi kannatanud ja ootanud, mil ta jälle võib esineda, et tema hinge päästa.

Sinki viimane kisa kiskus ta alt pimedusest välja. Sonny haaras sellest kui esimesest sõjariistast kinni, et end kaitsta selle mehe salajase jõu vastu, kes tema tahtmist ja kogu ta isiksust nii kaua vägistanud oli. Ta ärkas äkki jälle eneses. Jää sulas. Pimedus, kus ta lamab, sai valguseks. Lemas algas uus päev.

Ja siis saavutas ta jälle kogu oma uhke noore jõu. Ta mustid toitused sellest viivitamata. Ta käed muutusid raudseks nagu ta süda, ja ta võttis esimese sõjariista, mis kätte puutus, musta kruvivõtme, ja lõi kurjategijale kättemaksuks ja temast wabastamiseks seljatangant pealuu sisse.

Rebane, olles karistatud, sai ülivastuse ja kustus üle Sinki sügavusse, mis teda kõhe mattis.

Sink saavutas jalgega ühe põiklase, tõmbos end walgustirusel üles, sõlm üle rinna, wabastas end ise. Ta kustus gondeli. Aeroplaan kustus juba nõrkade kõikumistega ruumis.

Sink sai weel parajal ajal tõstjast kinni haarata. Mootor mürtjes edasi. Aeroplaan võttis jälle õige seisaku, ja peale kiiret orienteerumist mootori juhtimises, maandus ta merirannas.

Sink aitas Sonny taewasest sõiduriistast välja. Viimane oli ahwatanud, kuid meelemärguses. Ta langes Sinki ette ja jurus oma pea ta kätte vastu.

Sink tõstis naise üles ja ütles:

„Me oleme wastamisi üksteise elu päästnud. Me tahame waidida! Ja tahume unustada. Tahume üksteisest!“

Kuid Sonny ütles:

„Ei. Mul ei ole midagi waidida ega midagi unustada. See veri, mida ma walasin, oli kurjast. Ma wabastasin teda enesest ja inimestest. Kes võib mu vastu tunnistada?“

Sink waatas sõnatu naise otja. Ta mõistis aegamööda kõik. Siis käis wärin ta kehast läbi. Kui uhke! Kui wahwa ta on! tahtis ta omale öelda. Kuid ta süda heitis kiiri tema peale. Ta laiutas käed välja eneseohwerdawas ja anduwas sünnituses. Elu, noor, jälle wõidetud, lastus ta üle, ja sel hetkel ärkas paljuiist kogemustest põrutatud armastus jälle üles, mis end kunagi kätunud ei olnud.

Siis läksid nad mõlemad üle iivajooma lähema küla ja jälle inimeste juure.

Romaan „Tallinna mängupõrgu“ on wabalt äramoonutatud Norbert Jacques'i romaani „Dr. Mabusse — der Spieler“ järelle Saksa keelest.

Äramoonutuse põhjustas asjaolu, et näidata, kuid Eesti oludki selle „röövliromantika“ poole klüünivad, mis wäljamaa suurlinnades „triumpfeerib“. Rahjuls ei ole aga Eesti kirjanikku, kes las wõi näituseks samalaadilises wähenõudlikus ajawiite jutus mete olusid sama „lõitwalt“ käsitleks. Muide, suurema kirjandusliku wäärtusega teost ei oleks me juba wabalt äramoonutama hakanud.

30. detf. 1922. a.

Äramoonutaja.